LIETUVIU BIBLIOGRAFIJOS TARNYBA,
1347 SO. 48TH COURT,
CICERO, ILL. 60650, U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (909) BIRŽELIO - JUNE 29 • 1967 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368 - 6813

Sukaktys ir melas

Jau įžengėm į tokį laikotarpį, kuriame labai pagausėjo sukaktys — asmeninės, šeiminės, visuomeninės, kultūrinės. Retas savaitgalis praeina be kokios nors sukakties — jei nėra kultūrinio minėjimo, tai, žiūrėk, įvyksta kokia nors privati sukaktis. Kad tos sukaktys gausios — ne mūsų kaltė. Jos betgi reiškia, kad toji ateivių karta, kuri, palyginti, dar taip neseniai džiaugėsi savo jaunumu ir kritikavo senųjų ateivių palinkimą į sukaktuvines vakarienes, šiandieną pati atsirado panašiame kelyje. **Jeigu seniau naujųjų ateivių dėmesys buvo nukreiptas į ateitį, tai dabar jis krypsta praeitin, nes ateities nematyti, o praeitis jau tyso gana ilgoku šešėliu.** Čia pasikartoja Šv. Rašto posakis: senieji sapnuoja sapnus, o jaunieji mato vizijas. Praeitis vyresniesiems yra ne tik gausių prisiminimų šaltinis, bet ir tikrasis gyvenimas. Juk žvelgiant atgal matyti, kaip filme, visa ligšiolinė gyvenimo drama, tokia reali ir tokia artima. Ir kai prasiveria burna, sunkiai užsičiaupia, nes yra tiek daug dar nepasakytų dalykų. Iš čia kyla gausūs rašytiniai ir sakytiniai atsiminimai, iš čia atsiranda nepabaigiami pasakojimai draugų būryje. Kai tokia nuotaika vyrauja privačiuose pobūviuose, niekas nepriekaištauja, nes visi gyvena vienodai nukreiptu žvilgsniu praeitin.

* * *

Visai kitaip atrodo tie patys dalykai platesnėje viešumoje, kai susirenka didokas būrys dalyvių. Tada dingsta privataus pobūvio jaukumas, vietoje draugiškų dialogų atsiranda oficialūs monologai. Ir sukaktuvininkai, ir iškilmės dalyviai turi išklausyti ilgiausią jų eilę. Gerai, jeigu oficialūs kalbėtojai būna trumpi ir moka įdomiai reikšti savo mintis, bet jeigu reikia išklausyti dvidešimt ar daugiau kalbėtojų, kartojančių vis tą patį, klausytojų kantrybė išsenka. Iškilmių rengėjai, žinoma, nori gausiomis kalbomis iškelti sukaktuvininkų nuopelnus, kurie to tikrai yra verti, tačiau rezultatai būna priešingi — kalbų gausa visą reikalą subanalina. Nepalyginti geresnį įspūdį palieka nuosaikumas. Deja, sukaktuvinės mūsų iškilmės jį baigia užmiršti, nes įsigalėjo paprotys, kad kurio nors asmens sukakties atveju visi turi kalbėti — pareigūnai, organizacijų atstovai, svečiai, draugai ir t.t. Ir jei kuris prakalbos nepasakė, reiškia nepasveikino, nepagerbė, neįvertino ... Tai reformuotinas paprotys. Juk jeigu žmogus atvyko į sukaktuvines iškilmes, tai tuo pačiu ir pagerbė bei pasveikino sukaktuvininkus. Pasimokyti galima pvz. iš p. Bačiūnų vedybinės sukakties, paminėtos Čikagoje. Ten, šalia pagrindinio kalbėtojo, buvo tik vienas ar du sveikintojai ir sukaktuvininkų žodis. Ar gi to neužtenka? Jauku, paprasta, kultūringa.

* * *

Ar tai reiškia, kad nuo sukakčių turėtume visai atsisakyti? Anaiptol. Sukaktys turi savo visuomeninę bei kultūrinę reikšmę. Jų progomis atskleidžiami asmenų darbai, išryškinami jų nuopelnai, įvertinami bei padrąsinami veikėjai. Be to, primenami svarbesnieji praeities įvykiai ir tuo būdu išlaikomi mūsų sąmonėje. Sukakčių progomis išdygsta paminklai, suorganizuojami veikalai, iškeliamos kūrybinės vertybės. Visa tai yra geri dalykai, ir sukaktuvinių iškilmių rengimas yra girtinas. Tai rodo ir mūsų tam tikrą kultūrinį lygį. Užmiršdami praeitį, užmirštume ir visus jos lobius, kurie nėra bereikšmiai ir ateičiai. **Taigi, sukaktys rengtinos, bet kartu ir kultūrintinos, nes dabartinė linkmė yra pasinešusi nepageidautino primityvumo ir dirbtinio smilkymo linkme.** Asmuo ar įvykis pagerbiamas ne išpūstomis panegyrikomis, ne organizuotu liaupsinimu, einančiu iki melo, o rimtu, realiu dalyko ar asmens nušvietimu. Juk ar istorinis įvykis, išpūstai bei panegyriškai pristatytas visuomenei, pasidaro reikšmingesnis? Priešingai — jis paverčiamas melu. Lygiai dirbtiniu akordu skamba ir išpūstas asmens vertinimas. Vietoje pagarbos neįučiomis sukuriama melo atmosfera, dėl kurios kenčia ir patys sukaktuvininkai. Tad minėkime sukaktis ir sukaktuvininkus, bet nemeluokime ir neužmirškime saiko. **Pr. G.**

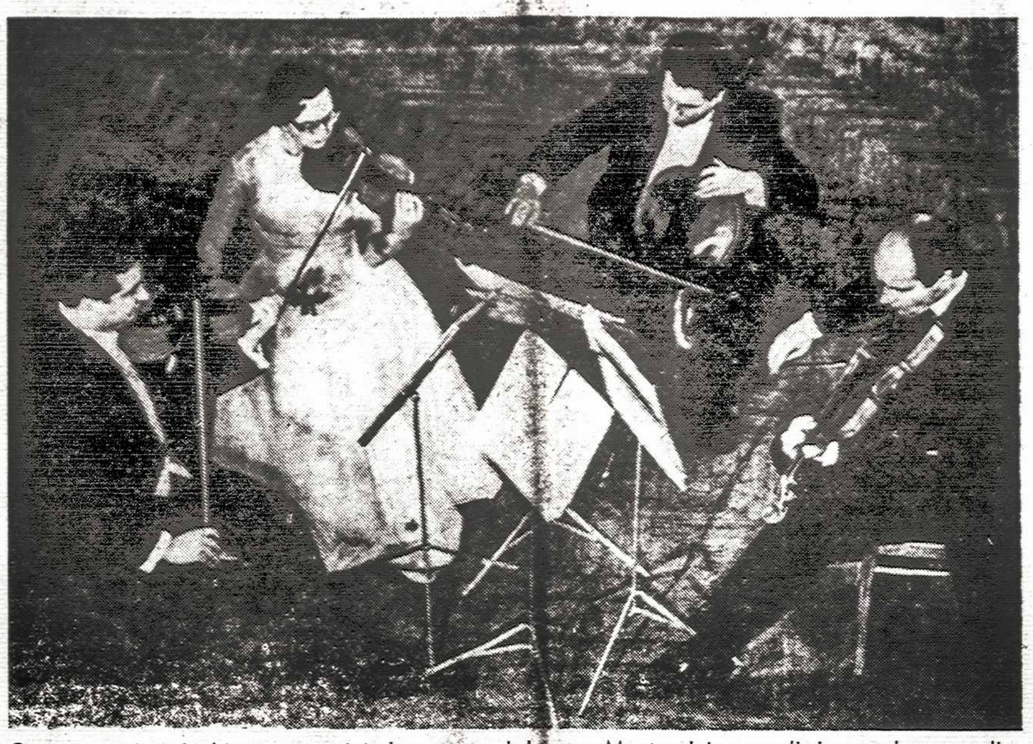

Garsusis sovietinės Lietuvos styginis kvartetas, dalyvavęs Montrealyje pasaulinės parodos proga lietuviškoje programoje, kuri net keletą kartų buvo rodyta Sovietų Sąjungos paviljone

PRANEŠIMAS IŠ MONTREALIO

Lietuviška programa sovietų paviljone

Sovietų Sąjungos paviljono komisaras Boris A. Borisovas lietuvių delegaciją pasitiko Dorovalio aerodrome. Delegacijos pirmininkas — Ksaveras Kairys, "premjero" pavaduotojas, kiti — įvairių žinybų nariai ir meno atstovai: A. Barkauskas, L. Diržinskaitė, J. Kuzminskis, S. Rapalienė, J. Matulis, A. Bieliauskas, J. Kundrotas, J. Vildžiūnas ir S. Pušinskaitė. Su jais atvyko 22 asmenų meno ansamblis "Lietuva", vadovaujamas V. Bartusevičiaus, ir styginio kvarteto nariai: E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, P. Kulikauskas, J. Fledžinskas, pianistas kompoz. St. Vainiūnas ir solistai: E. Saulevičiūtė ir V. Daunoras.

Pirmas ansamblio pasirodymas su spaudos konferencija įvyko birželio 20 d., 3 val., Sov. Sąjungos paviljono kino teatro salėje. Paviljono fasade pakabinta sovietinės Lietuvos vėliava (raudona-balta-žalia), o vidaus pusėje — dekoratyvinis žemėlapis. Prie informacijos stalelių buvo platinamos spalvotos 20 psl. brošiūros "Sovietinė Lietuva" anglų ir prancūzų kalbomis. Paviljono laikraštyje "Maskvos Žinios" paskirta pora puslapių Lietuvai ispanų, anglų ir prancūzų kalbomis. Antrame augšte įrengta meno parodėlė, daugiausia grafikos, ir išstatyta nemažai lietuviškų knygų.

Spaudos konferencija buvo skirta žurnalistams, bet vyravo publika. Teatrą (600 vietų) užpildė daugiausia naujieji ir senieji ateiviai, kurių tarpe buvo nemažai ir "pažangiųjų". Kadangi delegacijos dalyviai, atrodo, nemokėjo nei angliškai, nei prancūziškai, buvo vartojama lietuvių kalba. Į anglų kalbą vertė paviljono tarnautojas L. Pažūsis, o vėliau tai pakartota prancūziškai.

Naujieji ateiviai vyravo su klausimais: pvz. kodėl mažai atvažiuoja į Expo 67 iš Lietuvos? Buvo paaiškinta, kad jau yra atvažiavusių ir dar atvažiuos daugiau. Viena moteris pareiškė, kad jos sesuo jau prieš metus laiko prašė leidimo aplankyti Expo ir seserį, bet nebuvo išleista. Tada delegacijos pirm. K. Kairys paėmė pavardę ir adresą ir garantavo, kad reikalą sutvarkys. Buvo klausimas apie žudynes ir išvežimus Stalino režimo metu. Atsakytojas "prisipažino", kad buvo, bet "mažiau" nei Hitleris išžudė. "O kaip su bažnyčiom, kurios uždaromos ir paverčiamos sandėliais?" — Atsakymas: pagal konstituciją Lietuvoje religija turi laisvę. Vilniuje yra bažnyčių, ir jos lankomos, bet yra dar ir daug tuščių vietų, kur bažnyčios "nereikalingos", paverčiamos muzėjais.

Matydami, kad "konferencija" krypsta nepageidaujama linkme, raudonieji pradėjo duoti klausimus raštu, pvz. "kodėl Lietuvoje tiek daug studentų? (50.000)." Atsakymai iš anksto buvo aiškūs.

Po spaudos konferencijos sekė koncertas. Pirmoje dalyje pasirodė styginis kvartetas ir solistai daugiausia su lietuviškomis dainomis. Ansambliečių orkestrą sudarė 8 asmenys, kurie naudojo ragelius, skudučius, kankles ir retai sutinkamą medžio instrumentą, kuris pasirodė ir su solo melodija. Mišri grupė pašoko kadrilių ir stilizuotą polką, o vyrai Gaidžio šokį ir Pakeltkojį. Solistai ir ansamblis pasirodė labai gražiai ir susilaukė ovacijų.

Tautiniai drabužiai gerokai stilizuoti-dekoratyvūs. Ryškios spalvos prožektorių šviesoje atrodė labai turtingai.

Mieste, "Vendome" teatre, rodomas lietuviškas filmas "Niekas nenorėjo mirti" (V. Žalakevičiaus).

Lietuvos "delegacija" jau spėjo aplankyti ir "didžiojo brolio" paviljoną; deja, vartojo ne savo, bet "plačiosios tėvynės" kalbą. Gal ir čia juos sekiojo koks "angelas sargas"? — **J. L.**

Spaudos konferencijos atgarsiai

Sovietų paviljone įvykusią spaudos konferenciją gana plačiai aprašė "The Montreal Star" birželio 21 d. laidoje šio laikraščio korespondentas Wouter de Wet. Jo teigimu, salę buvo užpildę keli šimtai žmonių, bet laikraštininkų jų tarpe nebuvo nė 10. Į klausimus atsakinėjančiam K. Kairiui nemažų sunkumų su-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ PREMJERAS A. KOSYGINAS IR JAV PREZ. L. B. JOHNSONAS TURĖJO DU ILGUS POKALBIUS Glassboro miestelyje, kuris yra pusiaukelyje tarp Vašingtono ir Niujorko. Šis didžiųjų susitikimas sukėlė nemažą entuziazmą, bet jis nublanko, kai paaiškėjo, jog nė vienu klausimu nebuvo susitarta. Prez. L. B. Johnsono teigimu, jiedu aptarė visą eilę reikalų, išryškindami abiejų kraštų pozicijas, ir ryžosi tolimesnius ryšius palaikyti per užsienio reikalų ministerius. Pusantros valandos trukusioje spaudos konferencijoje Jungtinėse Tautose premjeras A. Kosyginas, atsakydamas į žurnalistų iškeltus klausimus, kartojo senąją sovietų politikos liniją, reikalaudamas Izraelio pasitraukimo iš užimtų sričių, karo užbaigos Vietname. Svetlaną Stalinaitę jis pavadino moraliniu atžvilgiu nepastoviu žmogumi, vengdamas tiesioginio atsakymo į klausimą, ar jai bus leista susitikti su Maskvoje paliktais jos vaikais. Atrodo, jog A. Kosyginui rūpėjo ne susitarimai, bet tik propagandinė dviejų didžiųjų susitikimo nauda pašlijusiam Sovietų Sąjungos prestižui atstatyti.

Jungtinių Tautų visumos posėdžiai svarsto dvi rezoliucijas. Pirmąją yra pasiūliusi Sovietų Sąjunga, o antrąją JAV. Sovietų rezoliucija reikalauja Izraelį apšaukti agresorium, priversti Izraelio kariuomenę pasitraukti į prieškarines sienas ir išgauti padarytų nuostolių atlyginimą. Amerikiečių rezoliucija siūlo tiesiogines derybas tarp Izraelio ir arabų kraštų sienų klausimui išspręsti. Jų metu abi pusės turėtų garantuoti Artimųjų Rytų valstybių politinę nepriklausomybę, laisvą susisiekimą jūros vandenimis, pasisakyti išvietintų arabų reikalu. Sovietinė rezoliucija siekia grąžinti prieškarinę būklę Artimuosiuose Rytuose, o amerikietiškoji reikalauja galutinių sprendimų, kurie visam laikui pašalintų įtampą ir naujų karų pavojų.

Egipto prez. G. A. Nasseris pertvarkė ministerių kabinetą, pasiskelbdamas premjeru ir Arabų Socialistų Unijos vadu. Buvusiam premjerui M. S. Suleimanui teko vicepremjero pareigos. G. A. Nasserio poziciją sustiprino Sovietų Sąjungos prezidento N. Podgorny vizitas. Beveik tuo pačiu metu į Kairą atvyko ir sovietų karininkų grupė, vadovaujama generalinio štabo viršininko maršalo M. Zacharovo. Pakeliui prez. N. Podgorny buvo užsukęs pas Jugoslavijos prez. Tito. Izraelio sluogsniai skelbia, kad sovietai vėl ruošiasi apginkluoti Egiptą. Didieji sovietų transportiniai lėktuvai pradėjo atskristi į Egipto aerodromus. Spėjama, kad jie gabena į dėžes supakuotus sovietų gamybos naikintuvus, nes šiuo metu Egipto karo aviacija turi tik apie 100 sveikų išlikusių MIGų. Po prez. N. Podgorny ir prez. Tito susitikimo Belgrade pasklido gandai, kad tikrasis šio vizito tikslas yra atkalbėti prez. G. A. Nasserį nuo naujos karinės avantiūros. Amerikiečių žvalgyba, patikrinusi Izraelio skelbiamus duomenis apie ginklų siuntas Egiptui, nustatė, kad jie yra gerokai išpūsti.

Prancūzijos prez. De Gaulle mėgina sustiprinti savo įtaką Artimuosiuose Rytuose, stengdamasis įsiteikti arabams. Paryžiuje pasakytoje kalboje jis pareiškė, kad karą pradėjo Izraelis. Dėl šio konflikto ir dėl kiniečių išbandytos vandenilio bombos kalčiausios yra JAV-bės ir jų įsivėlimas į Vietnamo karą. Jis pareiškė, kad amerikiečiai išsikraustytų iš P. Vietnamo, kuris kadaise yra buvęs Prancūzijos kolonija.

Komunistinės Kinijos žinių agentūra puolė sovietų premjero A. Kosygino vizitą į Niujorką, šį žingsnį apšaukdamas naują suokalbį tarp Vašingtono ir Maskvos: "Silpnėjant amerikiečių pasaulinei strategijai, sovietų revizionistų klika nutarė ateiti į pagalbą amerikietiškajam imperializmui, pasirinkdama visišką kapituliaciją ir galutinį revoliucijos išdavimą." Pasak minėtosios agentūros, visi sovietų ir amerikiečių manevrai yra nukreipti prieš komunistinę Kiniją. Šis pranešimas buvo paskelbtas prieš A. Kosygino ir L. B. Johnsono susitikimą. Jų pasitarimai dar labiau sujaudino kiniečius, suteikdami naujos amunicijos Maotsetungo propagandistams.

Britanijos vyriausybė paskelbė, kad sekančių metų sausio 9 d. bus suteikta pilna nepriklausomybė Adeno kolonijai ir kitiems pietinės Arabijos federacijos kraštams Raudonosios jūros pakrantėse. Šis pranešimas tuojau pat sukėlė riaušes Adene. Manoma, jog jų iniciatorius yra Egipto remiamas vadinamasis pietinio Jemeno išlaisvinimo frontas. Arabų kariai sukilo prieš britus karininkus, o arabų policija pritarė pastatus deginančiai miniai. Įvykusiose kautynėse žuvo apie 30 asmenų. Maištui malšinti buvo iškviesta britų kariuomenė, kuriai taip pat teko patirti nemažų nuostolių. Kariuomenės pranešime skelbiama, jog žuvo 17 karių, o 22 buvo sužeisti. Maišto priežastimi tenka laikyti arabų nacionalistų antibritišką nuotaiką.

P. Vietnamo premjeras N. C. Ky specialia kalba atžymėjo savo karinės vyriausybės dvejų metų sukaktį. Numatydamas A. Kosygino ir L. B. Johnsono susitikimą, jis pabrėžė, jog kiekvienoje konferencijoje, kuri spręstų Vietnamo klausimą, turi dalyvauti jo vyriausybės atstovas. Priešingu atveju sprendimai bus laikomi negaliojančiais. Praėjusią savaitę sukako dveji metai, kai amerikiečių strateginės aviacijos didieji bombonešiai B-52 pradėjo bombarduoti komunistų partizanų pozicijas P. Vietnamo džiunglėse. Per tą laiką jie yra atlikę virš tūkstančio skridimų iš Guam salos aerodromų. Amerikiečių karinės vadovybės duomenimis, P. Vietname komunistai turi 295.000 partizanų ir iš Š. Vietnamo infiltruotų karių. (Nukelta į 8-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

PRIIMTŲ 40.000 PABĖGĖLIŲ

Premjeras L. B. Pearsonas pareiškė federacinio parlamento atstovams pritariąs JAV prez. L. B. Johnsono penkiems punktams taikai Artimuosiuose Rytuose atstatyti; esą keturis iš tų penkių punktų yra siūlęs anksčiau už prez. L. B. Johnsoną, būtent, teisę kiekvienai tautai turėti savo valstybę, pabėgėlių problemos sprendimą, nevaržomą susisiekimą jūros vandenimis, politinę nepriklausomybę ir teritorijų neliečiamumą. Prez. L. B. Johnsonas pridėjo tik vieną punktą — ginklavimosi varžybų apribojimą. Premjeras L. B. Pearsonas taipgi pasiūlė arabų kraštams 5 metų planą, pagal kurį Kanada priimtų iki 40.000 arabų pabėgėlių, bet arabų kraštų vadai tuo nesusidomėjo, nes tas planas politiniu požiūriu jiems nepriimtinas. L. B. Pearsonas užsiminė ir 900 karių klausimą Kipro saloje. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė savo karinius dalinius šioje saloje palikti dar šešiems mėnesiams. L. B. Pearsonas žadėjo reikalauti, kad Graikija ir Turkija pradėtų tiesiogines derybas, nes Jungtinių Tautų kariuomenės negalima laikyti Kipro saloje neribotą laiką.

Toronte posėdžiave provincijų švietimo ministeriai nutarė isteigti Kanados Švietimo Ministeriu Taryba, kuri rūpinsis mokytoju apsikeitimu, programų paruošimu, mokomojo pobūdžio televizijos laidomis tarpprovinciniu mastu. Taryba bus isteigta rugsėjo mėnesi įvyksiančiame švietimo ministeriu suvažiavime. Ja sudarys 35 tarnautojų sekretoriatas, kurio išlaidas proporcingai padengs kiekviena provincija iš savo iždo. Kanada neturi federacinės švietimo ministerijos, kuri koordinuotu viso krašto švietimo reikalus. Jais rūpinasi provincinės vyriausybės.

Prancūzijos prezidento De Gaulle atvykimas į Kvebeko miestą liepos 25 d. federacinei vyriausybei sudaro nemažą galvosūkį. Visi svetimų valstybių vadai pirmiausia atvyksta į Otavą, kur juos oficialiai sutinka ir priima generalinis gubernatorius, o tada jie jau gali lankytis ir kituose Kanados miestuose. Prez. De Gaulle užsispyrimas koją į Kanados žemę iškelti Kvebeko mieste sugriovė įprastinį svečių susitikimo protokolą. Teko jieškoti išeities, kad ir vilkas būtų sotus, ir ožka liktų gyva. Liepos mėn. generalinis gubernatorius Roland Michener apsigyvens Kvebeko citadelėje, kur jis sutiks ir priims prezidentą De Gaulle, užbėgdamas už akių provincinei Kvebeko vyriausybei.

Ceilono premjeras Dudley Senanayke, pasaulinės parodos proga lankydamasis Kanadoje, paprašė padidinti finansinę paramą, kad Ceilonas galėtų nusausinti sostinę Colombo supančias pelkes. Nuo 1950 m. Kanada yra parėmusi Ceiloną $45,9 milijono. Kanados lėšomis buvo sutvarkyti pakilimo ir nusileidimo takai prie Colombo esančiame Ketunayake aerodrome, kuriuo dabar pradėjo naudotis tarptautinio susisiekimo keleiviniai lėktuvai. Pagrindinis Ceilono pajamų šaltinis yra arbata. Jos kasmet eksportuojama už $10 milijonų, kurių didžiąją dalį — $7,9 milijono sumoka arbatą mėgstantys kanadiečiai. Spaudos konferencijoje premjeras D. Senanayke juokavo: "Jeigu norite mums padėti, gerkite daugiau arbatos!"

Šimtmečio komisijos pranešimu, liepos 1 d. bus pagerbti 37 vadinamieji Kanados federacijos tėvai. Jų kapus visose Kanados provincijose aplankys skautai ir padės gėlių vainikus. Šiose iškilmėse taipgi dalyvaus federacijos tėvų ainiai, jeigu juos pavyks surasti. Tokiu atveju vainikus padės jie patys, o skautai sudarys garbės sargybą.

Estų kultūros savaitė

Specialus pranešimas "Tėviškės Žiburiams" iš Helsinkio

Jau anksčiau įvairiomis progomis buvo kalbama apie Suomijos ir Baltijos valstybių, pirmoje eilėje giminingos Estijos, santykių pagyvinimą. Tas klausimas buvo svarstytas ir oficialiuose suomių-sovietų susitikimuose, tačiau apie kokias nors praktiškas priemones neteko girdėti. Atrodė, jog kalbos liks kalbomis. Du paskutiniai įvykiai rodo, jog tos kalbos nebuvo visiškai be pagrindo.

Gegužės pabaigoje Helsinkyje buvo surengta estų kultūros savaitė, į kurią buvo išleista apie 400 estų. Didelę jų dalį sudarė Talino "Estonijos" teatro operos ir baleto artistai. Savaitę globojo pats prez. Kekkonen; dalyvavo jos atidarymo akte, nors ir nekalbėjo.

Sveikinimo žodyje, kurį tarė Suomijos švietimo min. Oittinen, buvo pabrėžta, kad estų tautai šiuo metu tenkanti labai svarbi misija, būtent, tapti tarpininke tarp suomių ir visų kitų Sov. Sąjungos tautų. Kalbėtojas nurodė pavyzdžių Suomijos švedus, kurie sėkmingai atlieka tokio tarpininko vaidmenį suomių-skandinavų kultūrinėje erdvėje.

Nors pati mintis "statyti tiltus" yra neabejotinai graži, tačiau iš sovietų pusės mėginta kultūros savaitei įspausti aiškią politinę žymę. Pirmiausia jau tuo, kad į sceną buvo išleistas sovietinamos Estijos "užsienio reikalų ministeris" Arnold Green. Jis pareiškė, kad estų kultūros savaitė Helsinkyje skirta paminėti Spalio revoliucijos auksiniam jubiliejui ir, aišku, geresniam suomių bei SSSR tautų tarpusavio susipratimui. Tą patį kartojo ir kiti, tik niekas neužsiminė apie seną, tradicinę broliškųjų estų ir suomių tautų draugystę.

Šalia operos ir baleto pasirodymų, kurie suomių buvo šiltai sutikti, vyko eilė kitų parengimų, iš kurių paminėtina grafikos darbų paroda. Ją atidarė estų dailininkų sąjungos pirm. J. Jensen. Įdomu, kad joje buvo išstatyti ir užsienyje gyvenančių estų darbai, būtent, Paryžiuje mirusio E. Wiiralto ir amerikiečių S. Trei ir A. Weber. Lenino portretas buvo vienintelė menininkų duoklė politiniam arkliukui.

Visai kitaip buvo su "Eesti raamat" leidyklos suorganizuota knygų paroda, kurioje rengėjams atrodo visiškai nerūpėjo parodyti estiškos knygos kultūrą, bet pademonstruoti pigius komunistinės propagandos šūkius Spalio garbei, Lenino ir Markso raštus, gausius vertinius iš rusų kalbos. Šioji paroda buvo labai menkai lankoma. Gaila, nes kiekvienam joje apsilankiusiam ji turėjo palikti slogų įspūdį dėl neslepiamos sovietinimo ir rusinimo tendencijos.

Suomių rašytojų kvietimu viešėjo trys estų rašytojai: R. Sirge, P. Kuusberg ir J. Kross. Pastarasis, jaunesnės kartos rašytojas, pakeitė nepopuliarų Uno Laht, buvusį enkavedistą.

Tuo tarpu estų dvasininkai, kurie taip pat buvo kviečiami atvykti, negavo leidimo. Buvo sulaikytas ir Talino aukštosios technikos mokyklos studentų ansamblis, nors jo pasirodymas buvo jau spaudoje paskelbtas.

Beveik visi estų kultūros savaitės dalyviai ir programos pildytojai buvo laikomi sovietų laive "Marija Ulanova". Tik patys stambieji tūzai, kaip Green ir kt., buvo apgyvendinti viešbutyje ir vežiojami sovietų ambasa-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Tautinių grupių redaktoriai parodoje

Ontario vyriausybės pilietybės ministeris ir provincijos sekretorius Robert Welch pakvietė tautinių grupių laikraščių redaktorius aplankyti Ontario paviljoną pasaulinėje parodoje. Susidarė 50 asmenų grupė, kuri buvo nuskraidinta Montrealin "Air Canada" lėktuvu birželio 21 d. Iš aerodromo autobusas visus nugabeno į parodą. Kadangi buvo dar ankstyvas rytas, mažai tesimatė žmonių. Pirmiausia visus pasitiko spaudos skyriaus atstovas, apdalino parodos vadovais-knygomis ir pranešė, kad parodos rengėjai turi visiems pakankamai nakvynių, bilietų į koncertus ir t.t.. Ontario paviljono direktorius aprodė eksponatus, o jo pavaduotojai pademonstravo filmą, vaizduojanti Ontario gyvenimą. Filmas ypač tuo įdomus, kad didžiuliame ekrane vienu prožektoriumi parodomi iš karto net keli vaizdai vienas šalia kito. Redaktoriams ypač imponavo gausios įvairių tautų vėliavos, kurių tarpe yra ir senoji Lietuvos vėliava su vytio kryžiumi. Kvebeko paviljonas kiek kitokio pobūdžio — viskas pavaizduota simboliniu — abstraktiniu būdu. Originalus Kanados paviljonas, kuriame moderniais filmais parodoma Kanados istorija, o nuo paviljono viršaus matyti visas parodos plotas. Meno galerijoje sukaupta nemažai įvairių rūšių meno dalykų. Šiaipjau visoje parodoje labai pabrėžiama pramonė. Pietų metu Ontario min. R. Welch pasveikino tautinių grupių redaktorius, o pastarųjų vardu jam padėkojo Dr. J. Kirschbaum, slovakas, Ontario etninės spaudos sąjungos pirmininkas. Po pietų ekskursijos dalyviai turėjo progos aplankyti ir keleta kitų paviljonų. Vėlai vakare visa grupė lėktuvu grįžo į Torontą. Kelionei vadovavo Ontario pilietybės ministerijos tarnautoja p. Szolowski-Krivickaitė. Teko patirti, kad Ontario paviljono maisto tiekėjas yra lietuvis Mikas Kykas. Jo dėka visa eilė lietuvių gavo darbą parodos paviljone.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius k. dr. Pr. Gaidamavičius

pavaduotojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyt. Kastytis.

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

ŠV. TĖVO ŽODIS LIETUVIAMS

Nepraraskite vilties, pasitikėkite

VYSK. VINCENTAS BRIZGYS

Visi lietuviai, laisvajame pasaulyje ir Lietuvoje, skaudančia širdimi atsiveikinome su vyskupu Pranciškum Braziu. Nereikia nė aiškinti, kaip daugeliu atvejų jo pasigesime. Savo ir Tėvų marijonų kongregacijos generolo vardu dėkoju visiems, kurie savo liūdesį įvairiais būdais pareiškėte man ar atsiuntėte į Romą.

Vykau į Romą ne tik laidotuvėms, bet ir padaryti, kas mano galioje, kad nelikčiau vienas vyskupas lietuvių reikalams visame laisvajame pasaulyje. Laidotuvių dienos birželio 13, vakare buvau priimtas Bažnyčios Nepaprastiems Reikalams Kongregacijos sekretoriaus kardinolo arkivyskupo Antano Samorės. Jo prielankumas mums ir šiuo reikalu yra neabejotinas. Sekantį rytą buvau priimtas konsistorinės kongregacijos proprefekto kardinolo Karolio Confalonieri. Žadėjo ir jis pritarti pas Šventąjį Tėvą mūsų reikalui. Tą pat dieną paprašiau audiencijos pas Šventąjį Tėvą Paulių VI. Buvau priimtas penktadienį — birželio 16 d., 12.30 val.

Gal nerašyčiau šio pranešimo, jeigu ne Šventojo Tėvo Pauliaus VI žodžiai, pasakyti tos audiencijos metu. Jo Šventenybė priėmė mane labai nuoširdžiai, pirmiausiai išreikšdamas užuojautą man ir visiems lietuviams, netekusiems jauno, talentingo vyskupo. Po to leido man plačiau paaiškinti mūsų tautos ypatingus reikalus, kiek tiems reikalams gali būti naudingas lietuvis vyskupas laisvajame pasaulyje. Baigdamas prašiau paskirti vėl nors vieną vyskupą vietoje mirusio. Šventojo Tėvo man duoti keli klausimai davė progos dar plačiau paaiškinti mūsų planus, veiklą, galimybes padėti tautai ir tėvynei, jeigu turėsime kas mums vadovauja.

Po pokalbio trukusio, virš 20 minučių, Šventasis Tėvas pareiškė norįs šia proga pasakyti ne formaliai, o iš širdies, vieną mintį ir norėtų, kad ji pasiektų visus lietuvius.

— Noriu išreikšti savo dėkingumą viso pasaulio lietuviams, — kalbėjo Šventasis Tėvas.

Dėkoju, kaip visų dvasios Tėvas, už tai, kad jau per tiek metų tautos nelaimės ir kančių esame vieningi, kad esame veiklūs, kad nepritrūkstame vilties ir nepakrinkame, kad laikomės Dievo ir tikėjimo. Ragino ir toliau būti vieningais, veikliais, drąsiais, net pakartojo žodžius:

— Nepraraskite vilties, nepraraskite vilties. Pasitikėkite Dievu ir jo teisingumu. Pasitikėkite ir mumis. Mes sekame jūsų likimą ir kančias. Būkite tikri, kad nepraleisime jokios progos jums padėti. Laikykitės kartu savybėje ir Dievuje. Tai padės išlikti drąsiais, veikliais ir ištvermingais. Būkime kartu maldoje: jūs už mus, mes už jus. Kaip mokėsi, taip perduoki šią mūsų padėką visiems lietuviams.

Padėkojau, kaip sugebėjau, už tokius padrąsinančius žodžius. Pabaigoje pokalbio, mane laimindamas pasakė:

— Tai visiems ir visur lietuviams.

Prieš atsisveikindamas įteikiau savo asmeninį ir antrą visos eilės lietuvių pasirašytą prašymą paskirti mums kitą vyskupą vietoje mirusio vyskupo P. Brazio.

Išvykau iš Romos su viltim, kad mūsų prašymas bus patenkintas. Tuo tarpu visi melskimės, kad ši viltis išsipildytų tokiu būdu, kuris būtų naudingiausias lietuvių tikėjimui, vienybei ir Lietuvai.

Lietuviai dalyvaus pasauliečių kongrese

Kas tikisi būti Romoje spalio 11-18 dienomis, kuriomis vyks pasauliečių apaštalavimo tarptautinis kongresas, galės stebėtojų neatstovų teisėmis dalyvauti, jeigu bus iš anksto tinkamai įregistruoti. Lietuviai registruojasi per monsinjorą Vincentą Mincevičių, Via Casalmonferrato 20, Roma. Savo vardą ir pavardę šiuo adresu reikia pranešti nevėliau spalio 1 d. Norintieji tuo laiku turėti kambarį Šv. Kazimiero kolegijos svetainėje turi taip pat užsisakyti iš anksto adresu: Villa Lituania, Via Casalmonferrato 33. Kas tiksliai praneš kurią valandą ir kokia priemone atvyksta į Romą, tą pasitiks kas nors iš Šv. Kazimiero kolegijos.

ESTŲ KULTŪROS SAVAITĖ

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dos limuzinais. Visus estų pasirodymus atidžiai stebėjo tos pačios ambasados pareigūnai su reikšminga "savininkų" veido išraiška. Ką gi, juk tai "vyresnieji broliai"...

Staigi Art. Rytų krizė visai šešėlin tustūmė kitą panašaus pobūdžio parengimą, kuriame turėjo pasireikšti visi trys Baltijos kraštai. Birželio 4-5 Talinne buvo sušaukta Baltijos tautų "taikos šalininkų" konferencija, kurioje dalyvavo keli šimtai asmenų, daugiausia suomių. Po jų vokiečiai, skandinavai, lenkai, na, ir patys baltiečiai — lietuviai, latviai, estai. Iš Lietuvos dalyvavo pati "taikos šalininkų" viršūnė: ilgametis pirmininkas T. Tilvytis, G. Žaliukas ir kiti, niekuo ypatingu ten nepasireiškę. Estijos "taikos šalininkų" komiteto pirm. E. Puusep, tarp kitko "social. reik. ministeris, konferencijos atidaryme padarė gražų "lapsus linguae" ir pasveikino Estijos respublikos (Eesti Vabariik) vardu be įprastinio "sovietinio-socialistinio" priedėlio.

Keistą pareiškimą konferencijoje padarė V. Vokietijos "taikos šalininkų" delegatas grafas von Westfalen, kuris apkaltino Bonnos vyriausybę už tai, kad ji neva reiškianti pretenzijų į kai-kurias Baltijos valstybes ir remianti politines grupuotes, kurių tikslas atplėšti Estiją, Latviją ir Lietuvą nuo SSSR. A. L.

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Kraujas, alyva ir propaganda

Izraelio kare su arabų kraštais skaudžiausias pralaimėjimas ištiko netik arabus, bet ir jų globėją Sovietų Sąjungą, kuri turėjo grandiozinius planus Vidužemio jūrą paversti sovietų ežeru. Šie siekiai nebuvo svetimi carinės Rusijos vadams, o kompartija jais susidomėjo jau II D. karo pabaigoje, kai iškilo Izraelio valstybės įsteigimo klausimas. Kremlius teisingai numatė, kad žydų įsikūrimas Palestinos teritorijoje bus nuolatinė pūliuojanti žaizda arabų tautų politiniame kūne; didžiosios Vakarų pasaulio valstybės turės remti naująją Izraelio valstybę dėl žydų kilmės savo piliečių spaudimo, o kompartija galės kurstyti neapykantos liepsnas arabų širdyse, nuteikdama juos prieš laisvąjį pasaulį.

1947 m. įvyko neįtikėtinas dalykas — IRO politinių pabėgėlių stovyklas V. Vokietijoje užplūdo tūkstančiai žydų, traukiniais atsiųstų iš sovietų okupuotos rytinės Europos. Jokia kita tautybė panašaus leidimo masinei emigracijai iš sovietų valdomų sričių niekada nebuvo gavusi. Jau tada išryškėjo slaptieji Kremliaus planai — siekti Izraelio valstybės įkūrimo, tarp žydų ir arabų susidariusią politinę trintį panaudojant savo naudai.

Žaidimas atviromis kortomis

Jungtinėms Tautoms įsteigus Izraelio valstybę, Kremlius neskubėjo ateiti į pagalbą arabų kraštams, kai jie nesėkmingai bandė užgniaužti Izraelio užuomazgą 1948 m. Maskva žinojo, jog nesėkmė sustiprins arabų neapykantą žydams ir padidins dėkingumą globėjui, kuris jiems vėliau išties pagalbos ranką. Pirmą intervenciją Sovietų Sąjunga padarė 1956 m. Sueso krizės metu, labai karingai grasindama raketomis Londonui, Paryžiui ir Tel Avivui. Izraelis buvo priverstas pasitraukti į 1949 m. sienas, o Prancūzija su Britanija turėjo atsisakyti Sueso kanalo.

Po šio karinio konflikto Kremlius pradėjo žaidimą atviromis kortomis. Į Egiptą, Siriją ir kitus arabų kraštus ėmė plaukti sovietinių ginklų siuntos ir instruktoriai. Izraelio paskelbtais duomenimis, vien tik Egiptas gavo apie 700 sprausminių naikintuvų, virš 1.000 tankų, 540 artilerijos pabūklų, 695 priešlėktuvines patrankas, nemažą skaičių raketų, 7 naikintojus ir 46 torpedlaivius. Spėjama, jog arabų kraštams pristatytų sovietinių ginklų vertė siekė apie du bilijonus dolerių. Šiandien beveik visas šis arsenalas, tapęs geležies ir plieno laužu, ilsisi Sinajaus pusiasalio dykumoje, o jo dalis yra patekusi į Izraelio kariuomenės rankas.

Pelenais pavirtę planai

Maskva tikėjo, kad šį kartą pergalė bus arabų pusėje. Egipto prez. G. A. Nasseris atvirai buvo kurstomas pradėti "šventąjį karą". Tai liudija jo paskelbta Akabos įlankos blokada, sovietų karo laivyno sustiprinimas Vidužemio jūroje, karinės pagalbos sutartis su Jordanu. Karui pradėti palankią progą sudarė JAV įklimpimas Vietname. Kremliaus vadams atrodė, kad amerikiečiai nesuskubs ateiti į pagalbą iš visų pusių spaudžiamam Izraeliui ar galbūt nesiryš, bijodami tarptautinių komplikacijų. Tokiu atveju Sovietų Sąjunga, tapusi arabų čempijonu, galės plėsti savo įtaką jų kraštuose ir palaipsniui išstumti amerikiečių laivyną iš Vidužemio jūros.

Visus Maskvos planus sugriovė staigūs Izraelio aviacijos smūgiai, jau pirmomis karo valandomis nušlavę du trečdalius arabų kraštams pristatytų sovietinių naikintuvų. JAV pagalba Izraeliui pasidarė nereikalinga, o pagalbos iš Maskvos ėmė šauktis karingumą praradę arabai. Po kelių valandų staiga pradėjo veikti "karštoji linija" tarp Maskvos ir Vašingtono. Premjeras A. Kosyginas, prikėlęs prez. L. B. Johnsoną iš lovos, apibūdino būklės rimtumą Artimuosiuose Rytuose, siūlydamas Maskvai ir Vašingtonui neįsivelti į prasidėjusį konfliktą. Kai Egipto prez. G. A. Nasseris propagandiniu tikslu apkaltino JAV ir Britaniją, kad jų lėktuvai remia Izraelį, L. Brežnevas su A. Kosyginu patikėjo ne juo, bet prez. L. B. Johnsono "karštąja linija" perduotu paneigimu.

Prestižo gelbėjimas

Kremliaus vadai dabar propagandinėmis priemonėmis bando sumažinti savo pralaimėjimą. Sovietų Sąjunga ir jos satelitai nutraukė diplomatinius ryšius su Izraeliu. Visuose didesniuose sovietų miestuose, jų tarpe ir okupuotame Vilniuje, organizuojami darbininkų ir įstaigų tarnautojų susirinkimai, priimamos prieš Izraelį nukreiptos labai karingos rezoliucijos. Jungtinių Tautų visuomos posėdžiuose premjeras A. Kosyginas ir jo užsienio reikalų min. A. Gromyko siekė Izraelio pasmerkimo. Šis spektaklis yra sovietinio prestižo gelbėjimas.

Arabų kraštai, nutraukę saitus su JAV, neturi kelio į Vašingtoną. Jiems ir toliau draugu lieka juos abejingai rėmusi Maskva. Kremliaus vadams prestižas rūpi pasauliniu mastu. Jie nenori, kad arabus kurstytų kiti kraštai, didindami jau ir taip skaudų pralaimėjimą. Fidel Castro režimas pvz. sovietų pravestą karo paliaubų rezoliuciją JT Saugumo Taryboje pavadino skandalingu Maskvos atsitraukimu, o komunistinė Kinija sovietus kaltina suokalbyje su amerikiečių ir britų imperialistais įvykdytu visišku arabų kraštų išdavimu. Ne be reikalo A. Kosygino vizitą į Niujorką kiniečiai pasveikino vandenilio bombos išbandymu. Ideologinėse varžybose Kinijai rūpi įsigyti tvirtesnį balsą. Ji galės tada priminti arabams ankstyvesnius Sovietų Sąjungos pralaimėjimus, juos taip pat pavadindama išdavystėmis: 1944-49 m. Graikijoje, 1946 m. Irane, 1948-49 m. Berlyne, 1960 m. Konge, 1962 m. Kuboje, 1966 m. Ganoje.

Amerika siekia sprendimų

Vašingtoną nuo visų problemų, kurios dabar yra užgulusios Maskvą, išgelbėjo staigi Izraelio pergalė. Amerikiečiai neišdavė nei Izraelio, nei pagaliau arabų kraštų, nes konflikto metu laikėsi visiško neutralumo. Dabartiniame ginče jie siūlo ieškoti ne Izraelio pasmerkimo, bet visos problemos galutinio sprendimo, kad ateityje būtų išvengta naujų susikirtimų.

Dabartinė arabų neapykanta Amerikai yra tik laikinio pobūdžio. Sovietų Sąjunga vėl siunčia ginklus arabų kraštams, bet jos teikiama ekonominė parama nepasižymi duosnumu. JAV Izraelį yra parėmusios $675 milijonais, o arabų kraštus — $3,4 bilijono. Anksčiau ar vėliau prez. G. A. Nasseris vėl bus priverstas šauktis amerikiečių paramos. Arabų kraštų alyvos tiekimo sustabdymas JAV ir Britanijai daugiau gąsdina Vakarų Europą nei minėtuosius kraštus. Arabų šaltiniai kasdien pripildo apie 10.090.000 statinių alyvos, o į JAV jų iškeliauja tik 400.000. Britanija kasdien įsiveždavo apie 900.000 statinių alyvos. Amerikiečių alyvos bendrovės, veikiančios JAV, Kanadoje, Venecueloje ir kaikuriuose kituose kraštuose, be ypatingo vargo alyvos tiekimą gali padidinti trim milijonais statinių. Tokiu atveju nukentėtų patys arabų kraštai, nes jiems reikia dolerių. Šį kapitalą, įrenginius ir patirtį parūpindavo amerikiečiai. Be jų paramos arabams neįmanoma išsiversti. **V. Kst.**

Lietuvio akys Meksikos plotuose

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Keliai prižiūrimi ir taisomi

Laikas nuo laiko sutinkame žalius autovežimius su kyšančiais radijo stiebeliais. Tai kelio žvalgai, kurie gelbsti turistams, kai sugenda automobiliai. Paprastai važiuoja du mechanikai, kurie kalba angliškai ir paslaugiai atlieka patarnavimus. Tokių žvalgybinių autovežimių yra visuose plentuose, kuriais vyksta turistų judėjimas. Vienoje pakelės vietoje sustojus ir bežvalgant apylinkę, priartėjo toks autovežimis ir jo mechanikai paklausė, ar esame reikalingi pagalbos. Atsakius, kad viskas tvarkoje, pamojo rankomis ir nuvažiavo toliau.

Plentas, kuriuo važiavome, neduobėtas, matyt, prižiūrimas. Sutinki daugiausia sunkaus transporto įvairiausio dydžio sunkvežimius. Taip pat gana dažnai sutinkame arba pralenkiame autobusus, skirtus vietiniam susisiekimui. Jų yra apsčiai visomis kryptimis, mat, didelis kraštas, geležinkelių yra labai mažai. Tik nemalonu, kai pasiveji autobusą, nes leidžia tokius tiršus ir tamsius dūmus, kad vos gali kvėpuoti; ilgai negali sekti — skubini greičiau aplenkti.

Kartais privažiuoji paplentės šone supiltas krūvutes žvyro. Jos viena prie kitos sutūpusios kartais tęsiasi po keletą mylių. Kai reikia prasilenkti, tenka, sulėtinus greitį, trauktis iki pat griovio krašto. Šis žvyras skiriamas plento taisymui. Tuo ruožu, kur vyksta remontas, plentas neuždaromas ir visi autovežimiai labai lėtu tempu slenka paskui didžiulius traktorius, kurie dirba prie kelio taisymo. Viskas atliekama didžiulėm sunkiom mašinom, importuotom iš JAV. Visa kolona jų dirba ant kelio: vienos skirsto žvyrą, kitos pila sluogsnį asfalto, trečios su plūgais verčia maišydamos žvyrą su asfaltu, pagaliau didžiuliai volai paviršių išlygina. Visą senojo plento paviršių padengia nauju sluogsniu, senojo plento neardydami, nei cemento grunto nenaudodami, nes žiemos nėra ir šaltis kelio neiškilnoja.

Kai pakliūni į tokio taisomo kelio ruožą, judėjimas vyksta labai palengva ir tik viena kryptimi, kita pusė būna sustabdyta. Taip paslinkęs autovežimių eilėje keletą mylių, springdamas dulkėmis ir kaitinamas aštrių saulės spindulių, su palengvėjimu dumi tolyn.

Visur pakelėje ganosi gyvuliai, bet labai retai matai gyvenvietes. Net ir žmonių nedaug pakelėmis sutinki. Kartais matai plačiom skrybėlėm raitus ant arklių, mažiau ant buros jojančius, dažniausia poromis. Tokie jojikai niekad nejoja plentu ar plento pakraščiu, jie visad joja atokiau plento už griovio išmintu taku. Šiuos raituosius matai reguliariai kelio pakraščiuose. Atrodo, kad jie turi užduotį žvalgyti kelią ar kas nors neatsitiko.

Pravažiuojame ir didesnius miestus — Ciudad Obregon, Novojoa, Los Moches, kurių apylinkės yra dibtinai drėkinamos. Mat, čia auginama labai daug medvilnės, cukrinių nendrių ir pomidorų. Perkertame ir dvi stambesnes upes Rio Sinoloa ir Rio Culiacan, ant kurių pastatyti dideli tiltai ir už pervažiavimą tenka sumokėti po 5 pezus.

Nakvynei sustojame Culiacan mieste, turinčiame 84.000 gyventojų. Tai Sinoloa valstijos sostinė, bet niekuo nepasižymi; turi charakteringą seną ispanišką statybą ir didelius pomidorų laukus aplink miestą, kurie žiemos metu eksportuojami į JAV. Gauname vėl puikų motelį, švariai užlaikomą ir tarnautojai kalba angliškai.

Pasiekiame pusiaują

Apsirikę dėl skirtingo laiko, atsikeliame peranksti ir išvažiavę ant kelio nesulaukiame kada patekės saulė. Net nusibodo belaukiant ryto. Be to, dar patekome į tiršto rūko ruožą, tad išpūtęs akis turi žiūrėti, kad į ką nors neatsitrenktum. Gyvulių ant kelio rytmetyje irgi padaugėja, mat, asfaltas dienos metu įkaista ir šilimą ilgai išlaiko nakčiai atėjus, tad gyvuliai sueina ir atsigula ant dar šilto asfalto. Todėl reikia atsargiai važiuoti, nes gyvuliai labai nenoriai traukiasi nuo kelio.

Toks atvejis ir mums pasitaikė, kai staiga iš rūko išniro ant kelio vidurio bestovis didelis bulius. Pro šalį nė nebandyk važiuoti, nes nežinai ką tas plačiaragis sugalvos. Bulius plačiai išsižergęs stovi ant kelio, nejuda. Sustabdau automobilį ir laukiu. Jeigu pultų, tai vienintelė išeitis — pilnu greičiu važiuoti atbulam, nes vietoje apsisukti persiauras kelias. Nemalonus jausmas po nugarą bėginėja belaukiant, kada bulius pajudės nežinia į kurią pusę. Laimei, bulius, kiek pastovėjęs, nekreipdamas į mus dėmesio, nuėjo nuo vidurio kelio, bet pasiliko kelio pakraštyje. Kai pradėjo žolę pešioti, tai palengva, palengva prašliaužėm pro jį ir ramiau atsidusom. Mat, visi turistai yra įspėjami nesuerzinti, staigiai nepabaidyti, bet kantriai palaukti, nes užerzinti buliai gali pulti automobilį.

Žemėlapyje iš vakaro buvau pasižymėjęs, kad šiandien teks pasiekti pusiaujo liniją ir peržengti atgražų pusėn, tad nuolatos seku kelią ar bus koks ženklas. Vienoje pakalnėje pamatome stovintį lyg obelisko formos paminklą, prie kurio sustojome. Tai ir yra pusiaujo linija. Ant paminklo pažymėtas geografinis ilgumas ir platumas.

Saulei pakilus rūkas dingsta ir matomumas vėl puikus. Pakelėje pradedame matyti bičių avilius. Kaikuriose vietose stovi po kelis desėtkus, kitur po mažiau. Mat, čia yra daug žydinčių augalų, tad bitės turi pakankamai darbo. Sodybų ar kaimelių ir čia nematyti.

(Bus daugiau)

Gibraltaro gyventojai šį rudenį turės galimybę pasisakyti, ar jie ir toliau nori likti britų kolonija. Referendumas bus pravestas rugsėjo pradžioje. Britai tikisi, jog 99% gibraltariečių pasisakys prieš Gibraltaro prijungimą prie Ispanijos.

Mielam **TĖVELIUI** mirus Suvalkų trikampyje,

VERONIKĄ ALEKNAVIČIENĘ su šeima, KAZĮ ir JUOZĄ PAJAUJUS nuoširdžiai užjaučiame —

B. Agurkis, JAV — **J. K. Liutkai**

O. J. Ažubaliai — **B. S. Prakapai**

JUOZĄ GIRĖNĄ ir jo brolį BERNARDĄ, jų **MOTINAI** Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia —

Šakalinių šeima

Lietuvos vardas viešojoj opinijoj

Sovietų premjero A. Kosygino kalba Jungtinių Tautų visuomos posėdyje susilaukė plataus atgarsio politikų tarpe ir spaudos puslapiuose. Izraelio apšaukimas agresorium daug kam priminė užmarštin nuėjusius praeities įvykius, kai pati Sovietų Sąjunga maudėsi okupuotų tautų kraujuje.

JAV sostinėje išeinantis dienraštis "The Washington Post" birželio 18 d. įsidėjo Herblock taiklią karikatūrą, kurioje A. Kosyginas kruviną ranką yra nukreipęs į Izraelio atstovą. Karikatūrą papildo užrašas: "Mes žinome, kad Izraelis agresorius, nes jis yra maža tauta, kaip Suomija, Latvija, Estija, Lietuva..."

Birželio 20 d. buvo užsimintas sovietų pavergtų tautų klausimas Kanados federaciniame parlamente. Opozicijos vadas J. Diefenbakeris pareiškė: "Sovietų premjeras A. Kosyginas vakar Jungtinėse Tautose pasakytoje kalboje pažymėjo, kad jo atstovaujamas kraštas smerkia imperializmą ir yra nusistatęs prieš betkokį kolonizmą. Jis reikalavo laisvo apsisprendimo teisės viso pasaulio tautoms. Norėčiau žinoti, ar premjeras L. B. Pearsonas negalvoja, kad užsienių reikalų ministeris, rytoj tardamas žodį Jungtinėse Tautose, turėtų paprašyti Sovietų Sąjungą visuotinės pasaulio taikos vardu įgyvendinti tuos principus. Tegu sovietai leidžia laisvo balsavimo būdu pasisakyti Ukrainos, Latvijos, Estijos, Lietuvos ir kitų kraštų gyventojams, kurie šiandien yra atsidūrę po komunizmo bato geležiniu užkulniu!"

Premjeras L. B. Pearsonas atsakė: "Šį reikalą aš mielai aptarsiu su užsienio reikalų ministeriu. Atrodo, kad jis dabartiniuose debatuose kalbės ketvirtadienio rytą. Taigi, turės pakankamai laiko šiam klausimui apsvarstyti." Konservatorių atstovas Michael Starr, kuris pats yra ukrainiečių kilmės pridūrė: "Jeigu užsienio reikalų ministeris iškels šį klausimą, bent šis tas vertingo bus pasakyta Jungtinėse Tautose."

Toronto dienraštis "The Telegram" liepos 17 d. laidos vedamųjų skyriuje atkreipė skaitytojų dėmesį į sovietų praktikuojamą žodžių prasmės iškraipymą. Diktatūrą jie vadina liaudies demokratija, priespaudą — laisve, tiesos iškraipymą — kalbos laisve, invaziją — išvadavimu, terorą — taika. Šiame rašinyje paliečiami ir baltijos kraštai: "Kalba gali keistis, žodžiai gali gauti kitą reikšmę, bet niekas nėra jų taip sužalojęs, kaip antikolonistiniai, antiimperialistiniai Estijos, Latvijos ir Lietuvos pavergėjai."

To paties dienraščio 22 d. laidoje buvo paskelbtas skaitytojo J. Serec laiškas: "Rusija deda visas pastangas prisegti Izraeliui agresoriaus etiketę, nors ji pati parūpino ginklus Nasseriui ir jo satelitams, kurstydama jų karo nuotaiką prieš Izraelį. Toks mažųjų piktnaudojimas Rusijai nėra naujas dalykas. Per metų metus ji prievartavo Suomiją, Latviją, Lietuvą, Estiją, Albaniją, Vengriją, Čekoslovakiją ir Lenkiją. Rusija nori, kad Izraelis pasitrauktų į prieškarines sienas. O kaip pasielgs ji pati? Ar ji sutiks pasitraukti iš Vokietijos? Jeigu jai nebūtų padėjusi Britanija, JAV ir kiti sąjungininkai, Rusija šiandien nebūtų Vokietijoje. Atrodo, kad ji visa tai jau spėjo užmiršti, nes šiandien visą laiką neriasi iš kailio, stengdamasi sudaryti problemas savo buvusiems sąjungininkams."

Sovietų premjerui A. Kosyginui taiklų atkirtį davė Izraelio užsienio reikalų ministeris Abba Eban, atsakydamas į jo mestus kaltinimus: "Mūsų tauta niekada nejieškojo kompromisų su Hitlerio Vokietija. Ji niekada su ja nepasirašė pakto, kaip Sovietų Sąjunga 1939 metais."

Sovietų Sąjungos sušlubavusio prestižo gelbėjimas nėra lengvas dalykas, kai viešoji pasaulio nuomonė į tą patį suolą sodina ir Sovietų Sąjungą, didžiąją agresijos čempijonę.

Darbo jėgos min. J. Marchand pritarė neseniai pasirašytai Kvebeko ir Prancūzijos sutarčiai, bet nuogąstavo, kad gali kilti suirutė Kanados užsienio politikoje, jeigu tokias sutartis savo nuožiūra pradės pasirašinėti ir kitos provincijos. Užsienio reikalų plotmėje yra būtina centrinės vyriausybės koordinacija, siekianti viso krašto tautinių interesų apsaugos.

Kanados paštas liepos 19 d. pradės pardavinėti 5 centų pašto ženklą, kuris yra skirtas šiemet įvyksiančioms Amerikos kraštų žaidynėms Winnpege atžymėti. Bėgančio sportininko figūrą jame papildo angliškas užrašas "Pan-American Games" ir prancūziškasis — "Jeux Pan-Americains" su vietovės pavadinimu ir data.

Baltiečių laiškai Jungtinėms Tautoms

BATUN — Baltic Appeal To The United Nations vykdomojo komiteto pirm. kun. Norbert J. Trepša pasiuntė telegramą Jungtinėse Tautose viešėjusiam sovietų premjerui A. Kosyginui, primindamas jo viešą veidmainystę visumos posėdyje pasakytoje kalboje. Telegramoje rašoma: "Jūs sakote, kad norite laisvės visoms tautoms ir esate nusistatęs prieš neteisėtą okupaciją. Tokiu atveju grąžinkite pilną nepriklausomybę trims Baltijos valstybėms — Estijai, Latvijai ir Lietuvai..." N. J. Trepša primena A. Kosygino Sov. Sąjungos gėdingą suokalbį su Hitlerio Vokietija, Baltijos tautoms atnešusį sovietinę okupaciją, nors jie su Maskva buvo pasirašę draugiškumo sutartis. Nedraugiškai Vokietijos atžvilgiu nusiteikusių Baltijos kraštų užėmimas buvęs aiškus bandymas įsiteikti naujajam sovietų bičiuliui Hitleriui. Atsisakymas grąžinti laisvę Baltijos kraštams reikštų sovietinių šūkių lėkštumą Jungtinėse Tautose. Tokiu atveju Sovietų Sąjunga neturi jokios moralinės atramos primesti kitoms valstybėms nusikaltimus, kuriuos ji pati yra įvykdžiusi ir dabar tebevykdo.

Panašaus turinio telegrama BATUN vardu buvo pasiųsta ir JAV ambasadoriui Jungtinėse Tautose A. J. Goldbergui. Ambasadorius yra prašomas pasinaudoti susidariusia proga ir iškelti Jungtinių Tautų visumos posėdyje Baltijos kraštų sovietinės okupacijos klausimą. A. Goldbergui taipgi pateikiamos JAV atstovų rūmų ir senato priimtos rezoliucijos ištraukos, raginančios JAV prezidentą atkreipti Jungtinių Tautų dėmesį į daugelio užmirštą faktą, kad Estijai, Latvijai ir Lietuvai yra atimta laisvo apsisprendimo teisė.

Ilgesniame laiške Izraelio užsienio reikalų min. A. Ebanui BATUN vykd. komiteto pirm. kun. N. Trepša taip pat primena sovietų premjero veidmainystę, kurią demaskuoja Baltijos kraštų sovietinė okupacija. Nepriklausomose Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybėse žydų bendruomenė turėjusi ramų gyvenimą, kurį sukriovusi sovietinė okupacija ir vėliau įvykęs Stalino suokalbio draugo Hitlerio įsiveržimas. Stalinas Baltijos kraštus pavertęs sovietiniu kalėjimu, o Hitleris iš jų padaręs kapines. Šiandien A. Kosyginas kaltina Izraelį deportacijų vykdymu, kai tuo tarpu patys sovietai iš Baltijos kraštų yra deportavę virš milijono gyventojų.

Kitų valstybių ambasadoms Jungtinėse Tautose BATUN ruošiasi išsiuntinėti bendro pobūdžio raštą, prašantį demaskuoti Sovietų Sąjunga ir grąžinti laisvę Baltijos kraštams — Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

KONKURSINIS MOKINĖS RAŠINYS

KOVA DĖL KLAIPĖDOS KRAŠTO

Klaipėda buvo vienas iš didesnių Lietuvos miestų, ir jo istorija yra gana įdomi.

Mindaugas, Gediminas, Algirdas, Kęstutis ir Vytautas jau ilgai buvo kariavę prieš Ordinus, kad atgautų K l a i p ė d ą. (Vytauto reikalavimas Klaipėdos vadinasi Pirmoji Torunės Taika 1411). Jiems buvo labai svarbu atgauti Klaipėdos pilį ir teritorijas, nes turėjo žymios strateginės reikšmės. Kovos ilgai tęsėsi. Pagaliau Ordinas pasiskundė popiežiui, kad Vytautas nori gauti tas žemes, kurios niekada Lietuvai nepriklausė. Melno ežero taika (1422) nusprendė, kad Klaipėda ir jos apylinkės priklauso Ordinui, nors sakė, kad siena tarp Baltijos jūros ir Palangos bus Vytauto. Melno nusprendimas buvo kompromisinio pobūdžio, nes siekė patenkinti Vytauto ir Ordino reikalavimus.

Antroji Torunės Taika (1466) panaikino Ordino suverenumą ir jį padarė Lietuvos-Lenkijos vasalu. Tuo būdu Klaipėdos kraštas iš tikrųjų tapo Lietuvos dalimi, nors ją valdė Ordino administracija. Ordinas tada norėjo kolonizuoti Klaipėdą vokiečiais, bet nepavyko. Pagaliau Ordinas atsisakė Klaipėdos.

1920 m. Vokietijos kariuomenė pasišalino iš Klaipėdos. Tada Lenkija, Prancūzija ir Vokietija norėjo užvaldyti Klaipėdą, bet Lietuvos Steigiamasis Seimas pasipriešino ir 1921 m. pasiūlė rezoliuciją, kad Klaipėda būtų prijungta prie Lietuvos. 1923 m. rezoliucija buvo priimta.

Kai Lietuva Klaipėdą atgavo iš vokiečių, jinai buvo baisiai apleista. Miesto namai buvo vokiško stiliaus. Lietuvai perduotas miestas padidėjo, pasipuošė gražiais moderniais pastatais. Uostas buvo pagilintas, sumodernintas. Uostas buvo vadinamas Lietuvos vartais į pasaulį.

Klaipėdos miestas buvo vienas iš didesnių Lietuvoje. Mieste buvo pastatyta amatų mokykla, ligoninės, sporto rūmai, bankai, ir kt.

Taip pat Klaipėda pirmiausia susilaukė medžio apdirbimo pramonės. Ligi 1936 m. medžio apdirbimas buvo svarbiausia pramonė.

Kai pramonė augo, tai pradėjo augti prekyba ir bankai. Pirmiau buvo tik mažų krautuvėlių, o dabar atsirado ir didelių. Medžio pramonė buvo svarbi, bet tekstilės įmonės ją greit pralenkė.

Per šį laiką Klaipėdoje buvo įsteigta keletas gimnazijų ir muzikos mokykla. Joje buvo simfonijos orkestras, kuris siaurinant muzikos mokyklą buvo panaikintas, bet Jeronimo Kačinsko ir kitų pastangomis 1933 m. iš naujo buvo suorganizuotas. Nuo šio laiko Klaipėda kultūros atžvilgiu augo ir plėtėsi.

Klaipėdos geografinė aplinka yra tipiška tam kraštui. Kadangi jinai yra arti Nemuno upės, randama daug augmenijos. Ūkiams yra puikios juodos žemės. Nebūtų galima sakyti, kad Klaipėda yra labai kalnuota — turi šiek tiek kalnelių, bet nėra didelių kalnų. Kadangi Klaipėda statyta prie upės, žvejyba yra labai populiari. Daugiausia žuvų galima sugauti Kuršių Mariose. Žvejai gyvena prie upės kranto. Jų namai vadinami žvejų sodybomis.

Kaip matote, Klaipėda tada buvo gan turtingas miestas. Uostas buvo naudojamas prekybai, ir laivai iš viso pasaulio tenais įplaukdavo. 1939 m. Hitleris grasino užimti Klaipėdos kraštą, net ir visą Lietuvą. Neturėdama kitos išeities, Lietuva turėjo atsisakyti brangiosios Klaipėdos. Po sunkių karų (nuo kurių Klaipėda ir apylinkės smarkiai nukentėjo), Klaipėdą ir visą Lietuvą užėmė Sovietų Sąjunga.

Aida Smalinskaitė,
Detroitas, Mich.

Stasio Butkaus vardo Detroito šaulių kuopos kultūrinėje popietėje konkurso rašinių "Kova dėl Klaipėdos krašto" laimėtojai 1967 m. gegužės 28 d. Iš kairės: Aida Smalinskaitė, Birutė Kvietytė, Kastytis Karvelis, Rūta Kaunelytė, Karolė Veselkaitė ir Regina Putriutė. Nuotrauka K. Sragausko

Ir parodos lėlės rusų tarnyboje

E. PETRUŠAITIS

Naktis Montrealyje

Miesto centre augšti pastatai užstoja parodos vietą. Būtinai norisi pamatyti parodą, nors ir iš kelių mylių atstumo. Štai ir vienas didžiausių Montrealio miesto centro pastatų, kurio pačiame viršuje stebėjimo platforma atidaryta iki 12 val. nakties. Vienas keltuvas, paskui antras, ir tuojau plačiame akiratyje atsiveria M o n t r e a l i o žvaigždynas. Įmetus dešimtuką, aiškiai matosi mieganti pasaulinė paroda, lyg milžinas, laukiantis ryto. Įvairios geometrinės figūros ir šviesos didina smalsumą. Ten slepiasi pasaulio veidas: mokslas, menas, literatūra, kapitalizmas, komunizmas, teisybė, propaganda, balti, juodi, geltoni ir raudoni — visi Kanados šimtmečio sukakties svečiai. Visi atvažiavo gražiai pasipuošę. Vieni atvežė sukaktuvininkei dovanas, kiti atvažiavo dovanų sau pasiimti ir gauti pasaulio pripažinimą savo imperialistinei politikai.

Lietuviai, latviai, estai — rusai

Štai čia jau ir parodos vartai. Tuoj pat krinta į akis patrauklios mažos krautuvėlės, kurių yra virš 200 įvairiose parodos dalyse. Čia įvairios valstybės, dalyvaujančios parodoje, turi progos parduoti savo gaminius. Parduodamos prekės retai randamos miesto krautuvėse. Čia rasi nuo Etiopijos rankdarbių iki Baltijos gintaro. Štai viena iš daugelio Sov. Sąjungos krautuvėlių: kailinės kepurės, lėlės tautiniais drabužiais, iš medžio išdrožinėtos "babuškos" ir daug gintaro dirbinių bei natūralių figūrų. Girdėti, kaip pardavėjas aiškina, kad tai gintaras nuo Baltijos jūros. Prie sekančio stalo po stiklu matosi iš medžio išdrožinėtų lėlių — drabužiai aiškiai Baltijos kraštų ir pardavėjas neatrodo rusas. Paklausus, ar jos rusiškos, atsako taip — visos rusiškos, tik iš skirtingų Rusijos dalių. Po to pardavėjas nusisuka, mąsto ir pro petį žiūri į pirkėją. Vėliau Sov. Rusijos paviljono viduje teko pasiteirauti pas vieną vyresnio amžiaus nerusiškai atrodantį atstovą, kieno tos vėliavos, kur čia lauke už lango plevėsuoja ir yra apsupusios vieną didelę raudoną vėliavą ant augšto stiebo. Bet atsakymo negavau. Jis patarė pasiteirauti oficialiuose šaltiniuose, bet kas tie "oficialūs šaltiniai", neteko sužinoti. Kiek toliau paklausiau vieną oficialią parodos atstovę apie lauke esančias vėliavas (pas ją ant stalo matėsi maža vėliavėlė). Ji atsakė žinanti tik šią vieną ir parodė į stalą, nes šiandien buvo Armėnijos diena. Taip ir neteko sužinoti, kieno vėliavos supa rusiškąją ant augšto stiebo, tik vienas prasitarė, kad tai panašiai kaip Amerikos valstijų vėliavos. Lietuvos vardo neteko išgirsti nei iš vieno atstovo, taip pat neteko matyti šio vardo niekur užrašyto. Lietuvos vardas ten neegzistuoja.

Prieš kiek laiko teko kalbėti su vienu rusų valstybinės komandos sportininku lietuviu, kuris entuziastiškai pasakojo, kaip kartą Armėnijoj buvo užsidėjęs treningą su užrašu "Lietuva" ir niekas dėl to nepadarė pastabos. Jis laisvai vaikščiojęs stadijone. Jis visa tai pasakojo, lyg tai būtų jo didelis laimėjimas ir atsiekimas garsinant Lietuvos vardą.

Ar mus laikys rusais?

Įdomu, ką daro lietuviškos organizacijos laisvėje, kurios turi nesuristas rankas veikti ir kaip planuoja garsinti Lietuvos vardą pasaulinės parodos metu? Viso pasaulio akys nukrypusios į Montrealį. Atsimenant latvių ir estų pasirodymus parodos aikštėje, kur jie nesusilaukė atitinkamo pripažinimo, lietuviai turi būti geriau pasiruošę. Apsileidimas šiame reikale būtų didžiausia gėda ir nesusipratimas. Negalime sutikti, kad lietuviai būtų laikomi rusais viso pasaulio akivaizdoje. Tegu prakalba plakatai, užrašai, demonstracijos, spauda. Tai būtinas reikalas. Kiekvieno lietuvio pareiga dalyvauti Lietuvių Dienoje Montrealyje ir parodyti aiškiai ne tik svetimtaučiams, atvykstantiems iš viso pasaulio, bet ir savo tautiečiams, dirbantiems rusų paviljone, tikrąjį lietuvio veidą sunkioje psichologinėje šaltojo karo eigoje. Jeigu oficialiai negalima iškelti trispalvės vienoje vietoje, lai parodoje atsiranda dešimtys vėliavų, įvairiose vietose. Pagaliau tebūnie parodoje tiek lietuviškų vėliavų, kiek lietuvių. Tuo būdu ir Montrealio prancūzai kiek daugiau sužinos apie lietuvius. Kai kalbėdamas su vienu prancūzu pasakiau, kad esu lietuvis, pagalvojo ir atsakė tokių negirdėjęs. Jo draugas priminė, kad anksčiau girdėjęs apie lietuvius sportininkus, bet nebuvo tikras. Abu mano pašnekovai buvo miesto valdybos tarnautojai ir vienas jų jau daug metų dirba parkų ir sporto departamente. Vėliau jie supažindino mane su vienu žinomu prancūzų televizijos komentatoriumi, bet ir tas apie lietuvius mažai žinojo. Jam daugiau rūpėjo prancūzų ir anglų santykiai Kanadoje.

PAGALIAU REIKĖTŲ PRAREGĖTI

Yra žmonių, kurie sakalo akimis žvelgia ateitin, ir yra tokių, kurie viena diena gyvena, o jų žvilgsnis tesiekia pirštų galus. Pirmiesiems visad yra sunku susikalbėti su antraisiais ir atvirkščiai, dėlto išyra vienybė, kuri yra pagrindas mūsų didiesiems uždaviniams spręsti.

Apie vieną tokių uždavinių čia norima užsiminti, būtent, leidinį **"Lithuanians in Canada"**. Pirmieji be ypatingų svarstymų suprato, kad šis darbas yra labai reikšmingas, turįs didelės svarbos ne tiek dabarčiai, kiek ateičiai, ir jau paaukojo šimtus valandų savo laisvalaikių jo įgyvendinimui. Atsiranda b e t g i žmonių iš antrųjų, kurie šį didelį uždavinį neigia. "Aš savo pinigų niekams nemėtysiu", taria vienas; "yra didesnių uždavinių, kaip šis", sako antras; "čia ne mano reikalas" prabyla trečia... O tu dabar imk ir įrodinėk, žmogau, kad pasaulis atsižvelgia tik į tas tautas, kurias pažįsta, kurios bent kuo nors yra apsireiškusios, užsirekomendavusios. Ir ištikrųjų, kodėl gi beveik visi pažįsta suomius, švedus, norvegus, belgus, olandus, šveicarus, izraelitus, o tik kaikas žino, jog kažkur dar esama ir tokios Lietuvos?

Mes, kai tik pradedame nors ir pro mažutį plyšelį pasaulin prasiveržti, tai tuojau daug kas sukyla: kam to reik, kam eikvoti jėgas ir švaistyti pinigus. Tarytum dar būtų neaišku, kad be pastangų nieko nepadarysi ir be pinigų nieko neįgysi. Taigi be šitų dviejų dalykų mes neapreikšim pasauliui nei savo vardo, neatskleisim nei vieno lapo savo istorijos, nepasakysim savo troškimų, neatidengisme apie mus paskleistų melagysčių, nenutrauksim klastingos kaukės nuo mūsų priešų veido, neparodysim savo dvasinių lobių ir t.t. O tai padaryti yra mūsų švenčiausia pareiga, nes gyvename laisvėje, kur visiems geriems užmanymams niekas nepastoja kelio.

Taigi, reikia mums Kanados lietuvių leidinio angliškai, reikia lituanistinės enciklopedijos angliškai ir reikia daug kitų vertimų į anglų bei kitas kalbas. Mes vieną kartą visi turime suprasti, kad savo kiemeliuose, kalbėdami tik patys su savim, dūstame. Reikia išplaukti į gilesnius vandenis, prakalbėti į pasaulį.

Ir tai turime daryti visi vieningai, sutartinai. Mes galime pakritikuoti savo ir savo vadovybės darbus, kai jie yra aptariami, bet, jeigu kartą jau nutarti ir vykdomi, visi turime stovėti už savo vadų pečių ir visais galimais būdais juos remti.

Kalbamą leidinį užsisakyti ir aukas siųsti: 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario. **A. K.**

Vaizdas iš Cicero Augšt. Lituanistikos mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmių Šv. Antano parapijos salėje birželio 3 d. Abiturientė Rima Skorubskaitė pasakoja savo ateities planus. Šalia jos stovi mokyklos direktorius rašyt. Česlovas Grincevičius. Sėdi dalis abiturientų: Saulius Kuprys, Gintaras Bobinas, Lidija Galvydytė, Audronė Čeplėnaitė, Aldona Pračkailaitė. Ed. Šulaičio nuotr.

Kanados Lietuvių Fondas turi pajudėti

P. LELIS

Kai birželio mėnesyje prasideda vasaros malonumai ir mūsų tautiečiai pasklysta po Kanados platybes, tai lietuviška veikla ir aukų rinkimas beveik sustoja iki rudens. Lietuvių Fondas vasaros metu mažai tegauna įnašų, nors šio Fondo augimas turėtų būti pastovus, neatsižvelgiant į sezonus. Deja, K. L. Fondo ugdymu mažai kas rūpinasi. "Susikirtimas" su Lietuvių Bendruomene Fondui daug pakenkė — daugelis tautiečių surado jame gerą pasiteisinimą neduoti įnašo. Pakalbinęs vieną kitą tautietį gauni tokius atsakymus: "Duosiu kai susitvarkysite su Bendruomene", arba "duosiu, kai gausite čarterį". O vienas daktaras taip pasiteisino: "susijunkite visi fondai į vieną, tai ir aš prisidėsiu." Žinoma, kiekvieno pasiteisinimas atrodo turi pagrindo, tik gaila kad tokie asmeniški samprotavimai neturi bendruomeniško pagrindo ir tautinės ambicijos. Lietuvių Fondas buvo įsteigtas remti Lietuvių Bendruomenės pastangoms išlaikyti lietuvybę. Tai jis ir vykdo, kasmet skirdamas visą pelną Bendruomenės reikalams. Jei L. Fondo nebūtų, B-nė turėtų paimti tas sumas iš savo iždo, kuris ir taip jau varganas.

Dabar pažiūrėkime, kokie yra santykiai tarp Liet. Fondo ir Liet. Bendruomenės. A.a. Iz. Matusevičiūtė paskutiniame KLB krašto tarybos posėdyje stačiai užklausė: "Ar Lietuvių Fondas yra akcinė bendrovė ar Bendruomenės padalinys?" Pirmininkas atsakė ir taip, ir ne. Tikrumoje gi Liet. Fondo pozicija yra viduryje — jis nėra nei B-nės padalinys, nei akcinė b-vė. Kai užauga vaikas, jis atsiskiria nuo motinos ne tam, kad jos nemylėtų, bet kad būdamas laisvas galėtų daugiau uždirbti ir motinai padėti. Juk pirmame narių susirinkime 1964 m. visi norėjome, kad Liet. Fondas būtų vienaip ar kitaip su Bendruomene surištas (tik vienas J. Danilevičius buvo kitokios nuomonės). Laikui bėgant, tas ryšys su Bendruomene išryškėjo ir pasiliko toks, koks dabar yra.

Vienas žymus Bendruomenės veikėjas, neseniai įstojęs į Fondo narius, rašo: "Nerandu geresnio ir gražesnio tikslo savo tautinės pareigos aukai nukreipti, kaip įstoti pilnateisiu nariu į Lietuvių Fondą. Linkiu Jums sėkmės dideliame užsimotame darbe, tikėdamasis, kad nors susikūrėte šalia Lietuvių Bendruomenės, bet laikysite pagrindiniu savo uždaviniu jai tarnauti, nes visi lietuviai esame jos nariai ir be Bendruomenės paramos visvien milijono nesurinksite." Tai teisingas lietuvio patrijoto galvojimas. Kanadoje turime daug įvairių lietuvių organizacijų, bet dauguma jų gyvena savo atskiru gyvenimu, renka sau nario mokestį, aukas, bet jos B-nei ne tik nieko neduoda, bet dar prašo iš Bendruomenės. Kitos organizacijos nesigaili išleisti $1000 savo vėliavai pagaminti, bet neišgali Bendruomenei $10 solidarumo įnašo sumokėti (tą organizacijų mokestį pati B-nė neseniai atšaukė). Solidarumo įnašų rinkimas kasmet mažėja, tad kas ateityje parūpins Bendruomenei lėšų? Lietuvių Fondas be jokių sąlygų remia Lietuvių B-nę, pats nesikišdamas į Bendruomenės reikalus.

"Susikirtimas" tarp Bendruomenės ir Liet. Fondo buvo ne tiek dėl principinių dalykų ar kompetencijos, kiek dėl vadovybių nesutarimų bei užsispyrimų. Faktiškai turėjo būti viršūnių pasikeitimas, bet kad tai neįvyko, abi pusės turi susilaikyti nuo priekaištavimų ir dirbti bendrą lietuvišką darbą.

Lietuvybės išlaikymui reikalinga stipri Lietuvių Bendruomenė ir taipgi stiprus jos rėmėjas Lietuvių Fondas. Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo 50 metų sukakčiai atžymėti nereikia statyti brangių akmens paminklų svetimame krašte, bet reikia dėti pinigus į Lietuvių Fondą, kurio nuošimčiai gaivins lietuvybę. Kanadoje yra apie 30.000 lietuvių, iš kurių atmetus vaikus, pensininkus ir kitus nepajėgius ar nutautusius, liktų apie 10.000 pajėgių lietuvių. Jei visi jie sumestų tų sukaktuvių proga po $10 turėtume Fonde $100.000. Tai būtų gražiausias paminklas. Tos rinkliavos įvykdymu turėtų pasirūpinti Fondo valdyba, susitarusi su Bendruomene. Gana tūpčioti vietoje.

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

DAIL. VACLOVO RATO (Rataiskio) grafikos paroda birželio 10-17 dienomis Čiurlionio galerijoje buvo užbaigtas gausus praėjusio sezono lietuvių dailininkų pasirodymų ciklas Čikagoje. Šis Australijoje gyvenantis dailininkas, pastaruoju metu sunkokai sergantis, prisistatė su savo naujaisiais, gana brandžiais darbais, parodydamas, jog jis dar tebėra vienas iš pirmaujančiųjų lietuvių grafikų.

Įdomios parodos dar tebevyksta Balzeko Lietuvių Kultūros muzėjuje. Birželio 11 d. buvo atidarytos reto pobūdžio parodos. Vieną iš jų surengė Kazimieras Baltramaitis, kuris išstatė savo nuotraukų ir lietuvių dailininkų kūrinių fotografijų rinkinį, apimantį 400 metų laikotarpį. Savo pašto ženklų ir žymesniųjų pasaulio asmenybių fotografijų rinkinį išstatė Vytautas Lukoševičius.

Balzeko Lietuvių Kultūros muzėjaus pastangomis Čikagos centrinėje bibliotekoje surengta Lietuvos istorinė paroda. Šio muzėjaus savininkai — Stanley ir Irena Balzekai su savo sūnumis netrukus išvyks ilgon kelionėn po pasaulį; lankysis ir Lietuvoje, kurios dar nėra matę.

• • •

IKI ŠIOL ČIKAGIEČIAI manė, kad turi tik vieną fotografijos menininką — kun. A. Kezį, SJ. Paaiškėjo, jog Čikagoje jau kuris laikas gyvena dar vienas — Jonas Dovydėnas (rašytojo Liudo Dovydėno sūnus), kurio foto paroda vyksta Čikagos Meno Instituto fotografijos skyriaus galerijoje nuo gegužės 27 iki liepos 23 d. Jis yra iš profesijos fotografas: šį meną jau anksčiau yra studijavęs, o nuo 1966 m. dirba fotografo darbą Čikagos "Urban Renewal" įstaigoje. Jo nuotraukos spausdinamos šios įstaigos leidiniuose. Šis naujai garsėjantis fotografas gimė 1939 m. Lietuvoje, o 1949 m. su tėvais atvyko į JAV. Dėmesį fotografijos sričiai pradėjo rodyti betarnaudamas JAV kariuomenėje. Jo parodoje Čikagos Meno Institute yra išstatyta apie 60 nuotraukų, kurių tarpe yra ir spalvotų vaizdų, padarytų autoriui bekeliaujant po Ameriką.

• • •

LIŪDNIEJI BIRŽELIO ĮVYKIAI šiemet viešai nebuvo minėti, tačiau jie buvo prisiminti per lietuvių televizijos programą ir lietuvių radijo valandėlėse. Lietuvių televizijoje visa birželio 16 d. programa buvo skirta šiai progai. Vadovaujant žurn. Vytautui Kasniūnui, prasmingų minčių apie trėmimus ir lietuvių tautos kančias pabėrė pats vadovas ir Karolis Avižienis, kuriam yra tekę pergyventi Sibiro tremtį. Poezijos kūrinių paskaitė jaunos lietuvaitės — V. Ruibytė ir E. Juodvalkytė.

Lietuvių televizijoje dažnai minimos sukaktys ar asmenys. Savaitę prieš birželio įvykių minėjimą buvo prisimintas kompozitorius Antanas Vanagaitis, didelis Amerikos lietuvių muzikas ir visuomenininkas. Apie jį kalbėjo dr. S. Biežis, Vera Olienė ir kt.

Lietuvių televizijos pusvalandis, kuris yra matomas kiekvieną penktadienį nuo 8.30 v.v., vis susiduria su naujais sunkumais. Dabar jame negali rodytis tie menininkai, kurie nepriklauso profesinei sąjungai (unijai). Taigi, meninių pasirodymų programoje dabar beveik kaip ir nėra. Norint apeiti šią kliūtį, bus bandoma mūsų menininkus nufilmuoti garsiniu aparatu ir taip juos demonstruoti televizijoje.

• • •

SEZONO UŽBAIGAI įvairios lietuvių vadovaujamos studijos turi savo mokinių pasirodymus. Praėjusį kartą aprašėme kelis iš tokių pasirodymų. Šį kartą pažymėsime kelis kitus. Vienas jų yra komp. Vl. Jakubėno fortepijono studijos mokinių koncertas, kuris įvyko birželio 19 d. Jaunimo Centre. Jame dalyvauja apie 40 jaunųjų pianistų. Panašus pasirodymas tą patį vakarą buvo ir Šv. Antano par. salėje. Čia savo sugebėjimus parodė muz. Mildos Memėnaitės fortepijono studijos mokiniai.

• • •

ČIKAGA YRA VIENINTELĖ VIETA išeivijoje, kur veikia Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Jame mokosi vietinis lietuvių jaunimas, o kiti — korespondenciniu būdu. Gyvenant svetimuose kraštuose, kur lietuvių kalba yra rečiau girdima, šis Institutas yra ypatingos svarbos. Jame daug žinių gali pasisemti ne tik tie, kurie ateityje galvoja mokytojauti lietuvių mokyklose, bet ir tie, kurie žada bandyti sugebėjimus lietuvių grožinėje literatūroje ar spaudoje. Šis Institutas veikia jau 9 metus. Instituto vadovybė ragina visus tautiečius susidomėti savo gimtosios kalbos puoselėjimu. Įstoti į šį institutą, nežiūrint kur begyventumei, galima, rašant šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill., 60636, USA.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. V. Rasko-Raščiausko 20 turistų grupė birželio 12 d. sugrįžo iš Lietuvos. Visi — naujieji ateiviai. Rask-Raščiauskas papasakojo, jog daugumai iš jo grupės buvo leista aplankyti gimtines; leidimai nebuvo duoti norėjusiems važiuoti į Žemaitiją. — Prel. P. Marcinkus, gimęs ir augęs Cicero mieste prie Čikagos, dirbąs Vatikano sekretoriate, buvo atvykęs atostogų pas savo motiną į Cicero. — Tony Mockus, Cicero mieste gimęs lietuvis aktorius vis plačiau pasireiškia Čikagos teatriniame gyvenime. Nuo liepos 5 d. jis vaidins Drury Lane teatre pagrindinę rolę su Karthyn Crosby "The Guardsman" veikale. — "Gintaro" arba "debiutančių" balius buvo surengtas birželio 17 d. South Shore Country Club patalpose. Čia buvo pristatytas būrys jaunų mergaičių, tik gaila, kad dauguma iš jų lietuviškai nekalba. Tik kelios jų buvo iš naujųjų ateivių tarpo. Balius buvo puošnus, pajvairintas menine dalimi. Prieš balių didieji Čikagos laikraščiai įdėjo "debiutančių" nuotraukas.

Donald Fleming, buvęs J. Diefenbakerio kabineto finansų ministeris, spaudos konferencijoje pasisakė kandidatuosiąs į konservatorių partijos vadus. Jis skelbiasi esąs nusistatęs prieš perdaug stiprias federacinės vyriausybės valdžias. Jeigu būtų išrinktas, konservatorių partiją mėgintų sujungti su socialinio kredito atstovais.

Lietuvių filmai pasaulinėje parodoje

Vadinamosios "LTSR Dienos" proga pasaulinės parodos sovietų paviljone buvo rodomi Vilniaus kino studijos trumpo metražo filmai. Nors parodos lankytojas ir persotintas ekrano kūriniais (sakoma, kad norint pamatyti visur demonstruojamus filmus, tektų parodoje lankytis kasdien, ir tai visų nepamatytum), visdėlto įdomu buvo susipažint su lietuvių kino pramonės gamyba. Kameros akis, savaime aišku, mato tik tai, kas jai liepta. Montažistai (film editors) dar akylesni. Bet ar ne panašiai elgiasi ir kitos valstybės?

Jūsų korespondentui teko matyti tris filmus. Nežinia, kas juos atrinko. Techniniu atlikimu filmai nėra menkesnio lygio, negu matyti kituose paviljonuose; dargi pralenkia eilę dokumentinių filmų, kaip pvz. demonstruojamų Prancūzijos paviljone. Kas kita, kai pažvelgi į objektyvumą. Parodos rengėjai stengėsi išvengti propagandinio elemento, bet šiuo atžvilgiu "tarybinė" kino gamyba ne be priekaištų.

Skaudžiausias įspūdis

Labiausiai nusisekęs meniniu atžvilgiu yra "Muzikiniai etiudai". Mažiausiai pretenzingas. Tai būtų lyg ir televizijos programų pavyzdėlis. Neprilygsta jis tokio pat pobūdžio Kanados muzikinėms programoms ("Festival" series), bet esama gražių Vilniaus vaizdų, geros muzikos (Leonardo Digrio vargonavimas, ištrauka iš "Pabėgimo iš Seralio") Išskyrus ilgą ir nuobodžią sceną iš kavinės, kurioj naująją buržuaziją linksmina liaudies skripkoriai ir kažkokį olandišką šokį šoka indėniškai parėdytos sesės lietuvaitės, filmas parodo, kad muzikinis gyvenimas krašte gyvas. **Skaudžiausią įspūdį žiūrovui paliko išprofanuotos Vilniaus katedros, paverstos tepliorystės sandėliu, vaizdas; ten dainuoja berniukų choras.**

Tegyvuoja politrukas!

Spalvotas filmas "Saulės pasaka" skirtas lietuvių vitražistų kūriniams. Scenarijų paruošė rašyt. E. Mieželaitis. Tekstas kalbamas angliškai. Pradžioj kamera parodo kelių bažnyčių vidų ir nekažinkokios meninės vertės vitražus. Užgesta žvakė ir jos dūmai nusidriekia lango šviesoj. Tuo pažymima socialistinės epochos pradžia. Suprask: Dievas mirė, tegyvuoja politrukas! Ekrane pasirodo artelės namelis — atelje. Žiūrovas toliau supažindinamas su dabartinių vitražistų darbais. Tenka pripažint, kad raida nuo paprastos, stikle atliktos, iliustracijos iki skaldyto stiklo turtingų nuospalviais kompozicijų ryški. Filmo statytojams rūpėjo tačiau šia proga pavaryt propagandos, neva aiškinant vitražų turinį. Truputį keista, kad nepasinaudota nei S. Nėries posmais, kai kalbama apie Eglę, nei J. Marcinkevičium (Pirčiupis). Išverstas angliškai Mieželaičio tekstas vargu ar suprantamas skubančio Expo lankytojo, nebent ten, kur jis kalba apie negrų nedalią. Vargu, ar pritaikomąja daile persotintas amerikietis-kanadietis ras ką nepaprasto jaunųjų vitražistų darbuose, nors kai kurios filmo vietos labai efektingos.

Dainų šventė

Labiausiai nuvilia spalvotas dainų šventės reportažas. Jo parinkimas parodai — grynas nesusipratimas. Be galo nuobodžiai atpasakojama, kaip sugužėjo dainininkai ir muzikantai, kaip atlėkė vištelės — "pažangiosios" bobulės iš Amerikos, žodžiu, visas cirkas. Vietomis aiškiai jaučiamas dirbtinis dialogas, ypač pradžioje. Klaikiausia, kad visų respublikų dainų šventės — kaip du vandens lašai. Nuobodus repertuaras, policiniai numeriai išpildomi rusiškai, masiniai šokiai rateliai, saviveiklininkų dūdos ir skripkos. Šventės dalyviai aprengti pasibaisėtinai — be jokio skonio. Net ir tautiniai drabužiai "surubaškinti".

Kažkuri maskolių carienė sakydavusi, esą "kai liaudis šoka ir dainuoja, tai apie nedarbus neišsimislioja." Filmo makalynė ir pateikia tokių "narodny-

(Nukelta į 8-tą psl.)

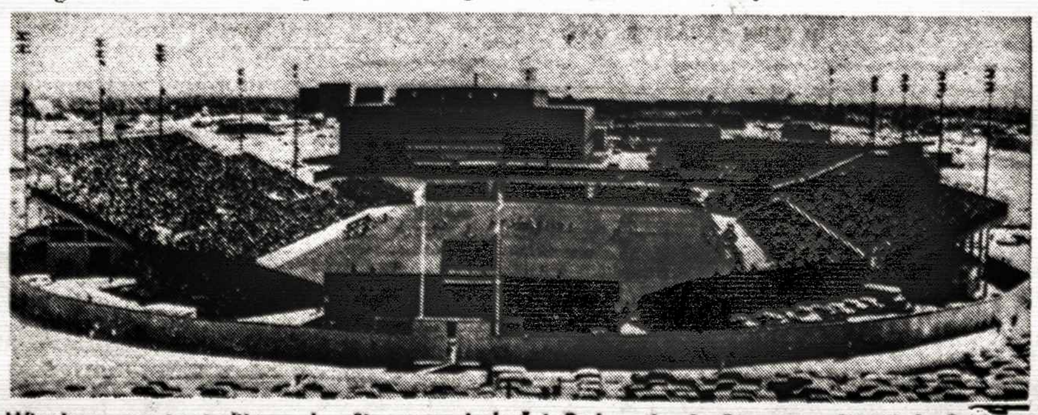

Winnipego sporto stadijonas, kur šią vasarą įvyks Š. ir P. Amerikos kraštų sporto olimpijados žaidimai

SVEIKATOS KLINIKA -- Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spindulial, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAIŠKAS DR. J. K. VALIŪNUI

Stebėtis verčia kompartijos rodomas dėmesys VLIKo pirmininkui dr. J. K. Valiūnui ir jo kalbai per Vatikano radiją. "Tiesos" nr. 135(7407) atviro laiško forma prabilo iš sovietų okupuotos Lietuvos į JAV atvykęs ir vėliau grįžęs Lietuvon Drąsutis Šova. Laišką Drąsučio Šovos vardu, matyt, parašė "Tiesos" propagandistai — be koliojimosi ir be pykčio žiežirbų. Vietomis netgi galima jausti švelnų priekaištą kompartijai: "Vedžiau, susilaukiau poros vaikų. Žmona mokytoja. Dėsto prancūzų kalbą. Tiesa, šeimai pagausėjus, butas, kurį gavau, būdamas viengungis darosi ankštokas. Bet butų klausimus sprendžia miesto valdžia . . ." D. Šova prisipažįsta dr. J. K. Valiūnui, kad jo galvosena jau yra gerokai pasikeitusi: "Tvirtai įsitikinau, kad tai, kas Vakaruose laikoma tarybine propaganda, yra tvirtai pagrįstas sociologinis mokslas, be kurio neįmanoma teisingai orientuotis sudėtinguose šių dienų politiniuose įvykiuose . . ." Šiomis eilutėmis D. Šova ir pradeda "šviesti" dr. J. K. Valiūną, gindamas tariamą laisvę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Pagrindinę mintį išreiškia atviro laiško antraštė — "Nekalbėkite, ko nežinote". Kaikurie D. Šovos argumentai yra senatvės samanomis apžėlę kompartijos propagandistų šūkiai: "Neaišku, ką Jūs turite galvoje, kai kalbate apie "individo" laisvę. Kas tai? Ta pati laisvė išnaudoti? Jei taip, tai Lietuvoje tikrai jos nėra . . ." Tūkstančius kartų girdėtas ir monopolijų arkliukas, kurį kompartijos propagandistai jau seniai yra nuvarę nuo kojų: "Jūs savo kalbose minite ir "absolintinę laisvę". Neaišku, ką Jūs tuo norite pasakyti. Jeigu Jūs norite pasakyti, kad, esant "absoliutinei laisvei", Lietuvoje viešpataus užsienio monopolijos, tai taip reikia ir sakyti . . ." Toliau laiško rašytojai dar labiau įsismagina: "Didžioji dauguma Lietuvos gyventojų yra lietuviai. Niekas jų iš Lietuvos nestumia, ir nematyti jokio jų veržimosi iš Lietuvos, kaip tai buvo caro ir buržuazijos valdymo metais . . ." Kaip jie veršis iš Lietuvos, jeigu net ekskursijai į pasaulinę Montrealio parodą negauna išvažiavimo vizos? O be vizos jokia veržla iš sovietų okupuotos Lietuvos neįmanoma.

SVEČIAI IŠ KANADOS IR JAV

Birželio mėn. septyniomis grupėmis į Lietuvą atvyko virš 100 JAV ir Kanados lietuvių. Juos pasitinka naujasis kultūrinių ryšių komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius. "Tiesoje" skelbiama, kad svečiai "lankėsi ar dar lankysis Druskininkų kurorte, kituose miestuose". Jie buvo priimti kultūrinių ryšių komitete, susitiko su sveikatos apsaugos ir socialinio aprūpinimo vadovaujančiais darbuotojais, kurie pasakojo, kaip gyventojai yra aprūpinami senatvėje ar praradę darbingumą.

SOVIETINIAM SPALIUI

Spalio revoliucijos penkiasdešimtmečio proga liepos 1-2 d.d. Vilniuje rengiama vadinamoji liaudies meno ir sporto šventė. Ji bus pradėta birželio 30 d. paradu Vilniaus gatvėse. Apie 300 dekoruotų sunkvežimių vaizduos sovietinės revoliucijos įvykius, kompartijos veiklą Lietuvoje 1918-19 m., Lietuvos "atidavimą" Sovietų Sąjungai 1940 m. Meno šventės programą atliks apie 7.000 saviveiklininkų Vingio parke — jungtiniai vyrų, moterų, berniukų, karių chorai, kaimo kapela ir Vilniaus įgulos karių orkestras. Programą sudarys prologas "Revoliucijos žingsniai", epilogas "Džiaugsmo šventė" ir tarp jų įterptos penkios dalys, skirtos atskiriems laikotarpiams. Liepos 2 d. "Žalgirio" stadijono įvyksiančioje sporto šventėje dalyvaus apie 4.000 sportininkų. Jų pasirodymui taip pat prisegta propagandinė etiketė — "Šlovė Spaliui". Vilniaus dailės muzėjuje bus atidaryta respublikinė liaudies meno paroda.

VETERANŲ SĄSKRYDIS

Birželio 10 d. Vilniuje buvo sušauktas 16-tosios "lietuviškos" šaulių divizijos veteranų sąskrydis. Jo dalyviai padėjo gėlių puokštes prie Lenino ir gen. I. Černiachovskio paminklų, lankėsi Antkalnio karių kapinėse. Veteranų susirinkimą Vilniaus profsąjungų rūmuose atidarė karinis politrukas gen. mjr. P. Petronis. Kalbėtojai daugiausia linksniavo bendrinio pobūdžio žodžius — "tėvynė", "didysis tėvynės karas", tik poetas E. Mieželaitis dėkojo už "išgelbėtą iš mirties lietuvišką auksinį žodį", primindamas ir Lietuvos vardą. Politruko A. Sniečkaus pagrindinį pranešimą paskelbė "Tiesa" birželio 11 d. laidoje. Atžymėdamas šios "lietuviškosios" divizijos įsteigimo 25 m. sukaktį, jis postringavo: "Divizijos eilėse kartu su lietuviais kovojo rusai, žydai, baltarusiai, ukrainiečiai, lenkai, totoriai, daugiau kaip 30-ties Tarybų Šalies tautybių atstovai . . ." Kautynių metu žuvo apie 6.000 šios divizijos karių. A. Sniečkaus teigimu, juos drąsindavo iš saugios užfrontės atvykę partiečiai: A. Drobnys, M. Gedvilas, J. Paleckis, V. Niunka, V. Vazalinskas, Junčas-Kučinskas ir kt. Divizija leido laikraštį "Tėvynė šaukia" su literatūriniu priedu "Pergalė". Karius kartais aplankydavo taip pat saugiame užnugaryje tupėjusi S. Nėris, P. Cvirka, A. Venclova, A. Guzevičius, K. Korsakas, J. Baltušis, V. Reimeris, E. Mieželaitis, G. Zimanas, J. Žiugžda ir R. Šarmaitis. Didžiąją kadro dalį sudarė komunistai, bet buvo ir nepriklausomos Lietuvos kariuomenės karininkų. A. Sniečkus išvardino generolus Karvelį ir Urbšą, karininkus — Petronį, Motieką, Šurkų, Lunią, Simonaitį, Kiršiną, Raugalę, Gertų, Gudelį, Listopadskį, Purelį, Ramanauską, Bitinaitį, Maksimaitį, Stanislovavičių, Gaidamauską, Jamontą ir Marcinkų. Lietuvą išdavusį gen. V. Vitkauską politrukas A. Sniečkus pristatė kaip "patrijotų" auklėtoją. Į kautynes buvo metami ne tik vyrai, bet ir moterys. Ordinais buvo atžymėta kulkosvaidininkė Danutė Stanelienė. Kovos lauke krito ryšininkės Birutė Karosienė, Aldona Paškevičiūtė, sanitarė Deninaitė ir artileristė Zina Matušovienė.

TVARKOMI NERIES KRANTAI

Iš Vilniaus į Kauną plaukioja tik iš vandens iškylanti "Raketa". Keleiviniai laivai kursuoja nuo prieplaukos ties tiltu per Vilnelę iki Valakampių vasarvietės. Tolimesnėms kelionėms Neries vaga esanti persekli, o gilinti jos nesiruošiama. Iš Latvijos atvykusios "Tiltų statybos trauklinio 446" brigados pradėjo tvarkyti Neries krantus ties Žvėryno tiltu. Apie 30 latvių lygina šlaitus, velėnuoja, gelžbetoninėmis konstrukcijomis sutvirtina krantinę. Šis darbas iki rudens bus tęsiamas ir kitose Vilniaus vietovėse.

V. Kst.

LONDON, ONT.

PAMINĖTI BIRŽELIO ĮVYKIAI. Radijo bangomis iš St. Thomas CHLD stoties baltiečių komiteto iniciatyva buvo perduotas išsamus supažindinimas su Birželio tragedija Pabaltijo kraštuose. Duota ir visų trijų tautų plokštelių muzikos ir prašyta kanadiečių pagalbos pavergtųjų kraštų išlaisvinimui. Viktorijos Parke, dalyvaujant visų trijų tautybių ir svečių būriui prie žuvusiųjų paminklo buvo padėtas vainikas įvykdyto smurto aukoms pagerbti. Jį uždėjo tų tautybių pagrindinių organizacijų pirmininkai, kurie ir sudaro baltiečių komitetą: lietuvių — L. Eimantas, latvių — Epneris ir estų — Kahru, kuris, kaip šiemet pirmininkaująs paminėtam k-tui, tarė atitinkamą žodį.

YMCA salėje minėjimas pradėtas Kahru įžanginiu žodžiu ir kun. B. Pacevičiaus invokacija. Pati įdomiausia minėjimo dalis — paskaita, skaityta dr. Roslysky, augšto pareigūno valdiškame žemės ūkio ir chemijos mokslinių tyrinėjimų instiute prie Vakarų Ontario universiteto. Paskaita nebuvo eilinė — paremta gausybe statistinių duomenų, kurių dalis paimta iš Sovietų Sąjungos ir okupuotos Lietuvos šaltinių. Paskaitininkas darė labai vykusius sugretinimus, apibūdinančius tų trijų tautų gyvavimą nepriklausomybės laikotarpyje ir po to sekusios rusų okupacijos metais. Tada kultūros pažanga pakeista atžanga, laisvė — nelaisve, o daugelis bažnyčių paverstos teatrais ar net sandėliais. Konstitucijos nedviprasmiškai garantuojamų asmeninių laisvių priedangoje vykdyti didžiausio nežmoniškumo ir nusikaltimo aktai, neišskiriant nė masinių kankinimų ir žmogžudysčių. Šimtai tūkstančių buvo išvežta Sibiran, nužudyta ar sukimšta į kalėjimus. Visa tai buvo pavaizduota ir latvių dokumentiniu filmu, kurį susirinkusieji turėjo progos po paskaitos matyti. Prelegentas yra ukrainiečių kilmės — prisiminė ir du jaudinančius momentus, jo patirtus lankantis Sovietų Sąjungoje. Vienas jų — eilė jaunų motinų, laikančių ant rankų kūdikius ir laukiančių prie bažnyčios, kada kunigas galės jų vaikučius pakrikštyti; antras — vieno sovietinio kareivio kreipimasis į jį su prašymu perduoti jo tautiečiams estams Londone, Ont., estišką ženkliuką. Dr. Roslysky įteikė minėtą ženklelį estų organizacijos pirm. Kahru. Paskaitos pabaigoje jis kreipėsi į jaunimą, ypač studentus, juos kviesdamas domėtis įvykių raida jų tėvų gimtuose kraštuose, tų kraštų neužmiršti ir visomis išgalėmis padėti ten likusiems broliams ir sesėms. Tai bendra visų mūsų likiminė kova prieš vergiją, ir todėl visų jėgomis ji turi būti tęsiama ligi galutinės pergalės.

Televizijoje buvo perduota vainiko padėjimo iškilmės ir paskui dar sykį pakartota.

Visi paminėti minėjimo momentai buvo suorganizuoti minėtojo baltiečių k-to birželio 14 d.

Bažnyčioje birželio 18 d. kun. B. Pacevičius paminėjo skaudžiuosius įvykius turiningu pamokslu ir maldomis.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE. Don Gray Show programoje birž. 20 d., kurią iš visų tautybių parinkti buvo pavesta D. Chainauskienei, dalyvavo lenkų taut. šokių grupė, pašokusi Krokaviaką ir "Baltijos" grupė, atlikusi Lenciūgėlį. Dalyvavo ir šveicarų vienos šeimos kapela, pagrojusi porą dalykų, ir šešios tautybių atstovės, apibūdinusios, kepinius, skirtus Festival 67 iškilmėms Šimtmečio salėje, būtent, dvi vengrės, graikė, ukrainietė, kinietė ir lietuvių atstovė I. Daniliūnienė. Mr. Page, kanadietis, pademonstravo parodėlės eksponatų — šimtametę kanadietišką lovatiesę ir japonų rankdarbį. Iš maisto gaminių gražiausiai atrodė G. Mačienės keptas raguotis. **D. E.**

Monsinjoro dr. J. Tadarausko, Hamiltono parapijos klebono, 30 metų kunigystės sukakties paminėjime. Iš kairės: mons. K. Dobrovolskis, mons. J. Balkūnas, mons. J. Tadarauskas, vysk. V. Brizgys, A. Sungailienė, Stp. Kairys, prie pulpito — pagrindinis kalbėtojas dr. J. Sungaila
Nuotrauka A. Juraičio

HAMILTON, ONT

MONS. J. TADARAUSKAS savo kunigystės ir pastoracinio darbo sukakties proga labdarai paaukojo per LKRŠ $500. Ši auka yra nepirmoji, nes jis nuolat remia LKRŠ darbus. LKRŠ valdyba nuoširdžiai sveikina jubilijatą ir dėkoja už paramą.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ VALDYBA jieško asmenų, kurie sutiktų padėti stovykloje liepos 15-30 d.d. tvarkyti ūkinius reikalus. Kas galite, labai prašome pranešti D. Stukui ar valdybai.

Rėmėjų valdybos buvo prašyta ir sulaukta paramos iš "Talkos" bankelio — $100. Reiškiame padėką valdybai ir nariams, kurie metai po metų vis paskiria auką skautų veiklai. Apylinkės valdyba paskyrė $25, už kuriuos dėkojame.

Šį pavasarį buvo kreiptasi į asmenis, kurie buvo įnešę anksčiau tam tikrą sumą į Romuvos stovyklavietės fondą. Dabar jie papildė iki pėdos įnašo $25: E. Lengnikas $20, K. J. Janūškevičius $20, O. P. Savickas $20, A. Garkūnas $15, A. S. Šukaitis $10, A. Pilipaitis $10, N. Zabulionis $10, A. Dronsetavičius $5, J. Stonkus $5. Kiti prisidėjo mažesne suma.

ROMUVOS STOVYKLAVIETĖS rėmėjų būrelis, kiek galėdamas, prisideda prie stovyklavietės darbų. Rėmėjų bei talkininkų tarpe yra šie asmenys: R. Kairys, J. Bajoraitis, P. Zubas, M. Jonikas, V. Narkevičius, A. Tumaitis, D. Stukas. Kiti žadėjo padėti vėliau. Tad laukime gražių vasaros atostogų, o po jų bus šaukiamas tėvų rėmėjų susirinkimas išrinkti naujai valdybai ir aptarti visiem reikalam. **D. St.**

"GYVATARAS" PAKVIESTAS Į PASAULINĘ PARODĄ. Pirmąjį pavasario ilgą savaitgalį "Gyvataras" praleido labai įdomiai Niagara Falls, Ontario. Ten šeštadienio vakare ir sekmadienį popiet dalyvavome Niagara Folk Arts festivalyje. Kanados šimtmečiui minėti komiteto parūpintas autobusas nuvežė mus į Park Motor viešbutį, kur mes apsistojom — nemokamai. Savaitgalis pasitaikė gan gražus, nors šaltokas. Pirmą valandą po pietų įvyko generalinė repeticija salėje. Į repeticiją ir atgal vykom dviejų augštų autobusais. Repeticija užtruko ligi pusės penkių, o po to turėjom laisvalaikį. Festivalio programa vyko nuo 8 v.v. ligi 10. Čia dalyvavo: ukrainiečiai ("Kalyna" grupė), lenkai, graikai, estės, serbai, škotai ir kiti.

Programai pasibaigus, viešbutyje įvyko priėmimas programos dalyviams, o po to gaivinanti pramoga viešbučio maudymosi baseine.

Sekmadienį iš ryto gavome labai skanius pusryčius, po kurių skubėjome į parką prie pat Niagaros krioklio, kur pirmą valandą vėl šokom ir visos iškilmės buvo fotografuojamos televizijai. Namo išvykom gan pavargę, bet patenkinti.

Mūsų grupė labai džiaugiasi, kad valdžios kultūrinės įstaigos įvertina ir kviečia mus į šios rūšies šventes, padengdamos didžiąją dalį mūsų išlaidų. Drauge, žinoma, ir didžiuojamės, kad tokiuose tautiniuose pasirodymuose galim atstovauti lietuviams.

"Gyvataras" pakviestas atlikti programą pasaulinėj parodoj rugpjūčio 5 d. ir Darbo Dienos savaitgalyje, o taip pat Lietuvių Dienoje Montrealyje rugsėjo 3 d. Dabar dirbam ir ruošiamės. **A. V.**

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES AND SERVICE HAMILTON
168 Locke St. S. JA 2-5028

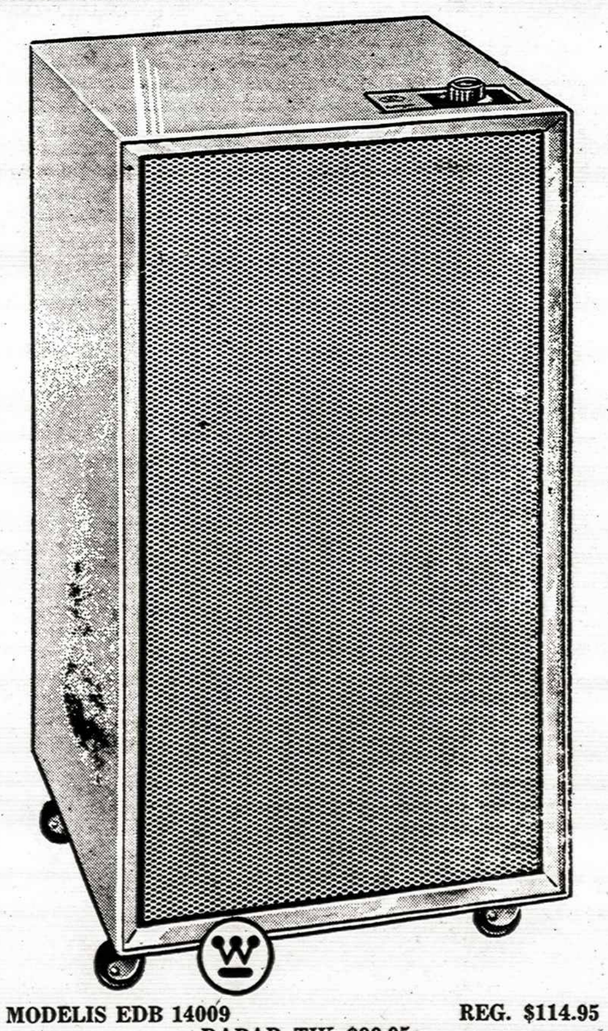

MODELIS EDB 14009 REG. $114.95
DABAR TIK $99.95
Dabar galit laikyti jūsų rūsį be jokios drėgmės su WESTINGHOUSE drėgmės siurbliu. Drėgmės nustatymo kontrolė su ratukais. Nuimamas 10 litrų talpos kibiras. Gali nudrėginti iki 17.300 kubinių pėdų rūsį. Šis aparatas apsaugos jūsų rūsio įrengimus, baldus . . . ir bus oras daug geresnis.
TAISOM RADIJO STEREO IR TELEVIZIJOS APARATUS
Kreiptis pas A. Pilypaitį (Al) — krautuvės vedėją

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS.
KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:	Augšti nuošimčiai už indėlius
Pirm. 9—3 v.p.p.	Prieinamos skolinimosi sąlygos
Antr. 9—1 ir 5—8 v.p.p.	Nemokamas CUNA gyvybės
Treč. 9—3 v.p.p.	ir paskolų draudimas.
Ketv. 9—3 v.p.p.	Pilnas čekių patarnavimas
Penkt. 9—1 ir 5—8 v.p.p.	Užtikrintas indėlių saugumas
Šešt. 9—12 v. dienos.	Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVIŲ JAUNIMO ORGANIZACIJŲ pirmininkų konferenciją birželio 17 d. Čikagos Jaunimo Centre surengė PLB jaunimo sekcija ir JAV LB centro valdyba. Dalyvavo: PLB jaunimo sekcija, VLIKo narys jaunimui, ŠAL Studentų Sąjunga, JAV LB centro valdybos narys jaunimui, Studentų Ateitininkų Sąjunga, Lietuvių Skautų Brolija, Lietuvių Skaučių Seserija, Akademinis Skautų Sąjūdis, Santara-Šviesa, ŠAL FASS-ga, Šv. Antano gimnazija, Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso komiteto atstovas. Sveikinimo žodį tarė konsulas dr. Petras Daužvardis ir PLB centro valdybos pirmininkas J. Jasaitis. Konferencijos dalyviai susipažino su PLB jaunimo sekcijos nuveiktais darbais ir planais ateičiai. Pranešimą apie šiemetines ir 1968 m. jaunimo stovyklas padarė PLB stovyklų skyriaus vedėjas A. Saulaitis, SJ. Jaunimo organizacijų pirmininkai taipgi aptarė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo jubilėjinių 1968 m. atžymėjimo reikalus ir pasisakė prieš organizuotą lietuvių bendradarbiavimą su sovietų okupuota Lietuva.

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGŲ pirmininko dr. St. Budrio pranešimu, šių abiejų organizacijų suvažiavimas šaukiamas Klevelande Darbo Dienos savaitgalį, rugsėjo 2-3 d.d. Juo bus atžymėtas lietuvių gydytojų organizuotas veiklos dešimtmetis. PL Gydytojų Sąjunga turi apie 650 narių įvairiuose pasaulio kraštuose, o AL Gydytojų Sąjungai priklauso apie 500 narių. Juos visus jungia Amerikoje leidžiamas žurnalas. Suvažiavimo metu bus sustiprinti ryšiai, susipažinta su medicinos pažanga, aptartos naujos priemonės kovai su kraujospūdžio grėsme.

BENDRINĖ LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ rugpjūčio 13-20 d.d. rengiama Dainavos stovyklavietėje Lietuvių Fronto bičiulių iniciatyva. Joje kviečiami ir raginami dalyvauti visi lietuviai. Registruotis pas J. Mikonį, 24526 Chardon Rd., Richmond Hts., Ohio 44117, USA. Paskaitas Lietuvos valstybingumo klausimais skaitys: VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, V. Sidzikauskas, dr. J. Kazickas, prof. J. Brazaitis ir V. Vaitiekūnas.

ALTOS PIRM. ANTANAS J. RUDIS Izraelio ir arabų kraštų karo proga priminė Sovietų Sąjungos klastą ir apgaulę, nukreiptą prieš mažųjų tautų laisvę ir nepriklausomybę, jų tarpe ir Baltijos kraštus. Šį kartą sovietai sukurstė arabų kraštus prieš mažą Izraelio tautą. Tokio turinio telegramas A. J. Rudis pasiuntė JAV ambasadoriui prie Jungt. Tautų A. Goldbergui, Izraelio ambasadoriui G. Rafael, Izraelio užs. reik. ministeriui A. Eban, NBC radijo ir televizijos tinklo atstovei P. Fredericks ir Čikagos didžiųjų dienraščių redaktoriams.

STASYS PILKA, lietuviškojo dramos teatro veteranas, turėjo sunkią ir sudėtingą, bet sėkmingą operaciją, kurią jam vienoje Čikagos ligoninėje padarė žymusis lietuvis chirurgas dr. A. Maciūnas. Ligonis jau baigia sveikti.

JUOZAS KAJECKAS, Lietuvos atstovas Vašingtone, kukliai atšventė 70 m. amžiaus sukaktį. Jis yra gimęs 1897 m. birželio 17 d. Shenandoah vietovėje JAV, mokslus ėjo Lietuvoje ir Paryžiuje. Darbą Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje pradėjo 1929 m. Į JAV atvyko 1940 m. pasiuntinybės Vašingtone patarėjo pareigoms. Nuo 1957 m., mirus ministeriui P. Žadeikiui, yra Lietuvos atstovas Vašingtone. Šį jo dešimtmetį specialiu sveikinimo laišku atžymėjo JAV valstybės sekr. Dean Rusk.

BROOKLYNO VYSKUPAS išleido į senatvės pensiją 78 m. amžiaus sulaukusį Apreiškimo parapijos kleboną kun. Norbertą Pakalnį. Jo vieton buvo paskirtas kun. J. Aleksiūnas, ėjęs klebono pareigas Angelų Karalienės parapijoje. Šv. Jurgio par. klebonas kun. Antanas Petrauskas buvo perkeltas klebonauti į Angelų Karalienės parapiją, o jo vietą Šv. Jurgio parapijoje užėmė kun. Bruno Kruzas, buvęs Apreiškimo par. asistentas.

"VIENYBĖS" kultūrinių ryšių garbintojams galvas apsuko Montrealio pasaulinė paroda. Jonas Valaitis gegužės 26 d. laidoje pasakoja: "Parodos tarnyboje iš Lietuvos yra kelios dešimtys žmonių, kurių vieni jau išvyko, kiti dar atvyks. Lietuvių skyriaus reikalus tvarko Ksaveras Kairys, ministrų pirmininko pavaduotojas . . ." Lankytojai jokio lietuvių skyriaus sovietiniame paviljone nėra radę, nes lietuviški eksponatai išmėtyti po visus paviljono kampus, o K. Kairys tėra vadovas kompartijos delegacijos, kuri buvo atsiųsta Montrealin propagandinėms savaitės iškilmėms. Tame pačiame rašinyje J. Valaitis negailestingai nuvertina žymiuosius lietuvių grafikus: "Lietuvos vaikus grafikoje atstovauja A. Skirutytė, S. Krasauskas . . .". Peršant kultūrinius ryšius su sovietų okupuota Lietuva, visdėlto reikėtų žinoti, kad Aldona Skirutytė ir Stasys Krasauskas priklauso iškiliausių dabartinių grafikų gretoms. Iš jų padaryti vaikus nėra pagrindo, juo labiau, kad dėl to nukenčia aštuonmetis Andrius Surgailis, dvylikametė Onutė Baldanaitė, septyniolikametis Vytas Taurinskas ir kiti lietuviukai, kurių darbai yra išstatyti sovietinio švietimo skyriuje.

Vokietija

DR. PETRAS KARVELIS birželio 29 d. Baden-Badene atšventė 70 m. amžiaus sukaktį. Jo iniciatyva kovo 5 d. Stuttgarte buvo įsteigtas Lietuvių Klubas Vokietijoje, kurio pagrindinis tikslas yra sudaryti progą įvairių pažiūrų lietuvių politinėms diskusijoms, rūpintis lietuviškosios veiklos pagyvinimu, visapusišku įvairių klausimų nagrinėjimu. Klubo terminologija turi tautinį atspalvį — susirinkimai vadinami krivulėmis, pirmininkas — tėvūnu, pavaduotojai — seniūnais. Valdybą sudaro: tėvūnas dr. P. Karvelis, seniūnai — J. Glemža ir L. Dirsė.

Argentina

KUN. JUOZAS MARGIS, MIC, Rosario lietuvių par. klebonas, gegužės 20 d. suruošė "Lituania" mokyklos mokinių pasirodymą lenkų salėje. Elzės Palaikytės vadovaujamos keturios lietuviukų poros, pavadintos "vabaliukais", pašoko tautinių šokių. Motinos Dienos minėjimas įvyko gegužės 21 d. "Lituania" mokyklos salėje. Gausūs žiūrovai buvo sužavėti programos ir džiaugėsi klebono kun. J. Margio MIC, energinga veikla.

TRADICINĖJE SLA MEDŽIOTOJŲ vakarienėje buvo išrinkta karalaitė O. Žabarauskaitė, princesės — Monika Jankevičiūtė ir Olga Piragiūtė. Programą atliko solistė Zuzana Valadkaitė, padainavusi liaudies dainų ir operų arijų. Jai akompanavo jauna pianistė Nelida Zavickaitė. Susivienijimui Lietuvių Argentinoje, seniausiai Buenos Aires lietuvių draugijai, sėkmingai pirmininkauja ten gimęs ir mokslus baigęs inž. Pranas Aleškevičius, jau trečią kartą perrinktas šioms pareigoms.

Venecuela

INŽ. VLADAS VENCKUS, LB pirmininkas, įstojo nariu Lietuvių Fondan su $1.000 įnašu. Jis taipgi suteikė piniginę garantiją Olgai Vileišienei ir Barborai Vileišytei, kad jos iš Lenkijos galėtų persikelti Prancūzijon. B. Vileišytė sieks doktorato Paryžiaus universitete.

Sudbury, Ont.

LIETUVIAI PIRMAUJA. Kaimyninio Whitfih miestelio Kanados šimtmečio iškilmių meninei daliai vadovauja Irena Vabuolienė. Ji jau antrą kartą su didžiausiu pasisekimu pasirodo scenoj su gerai paruoštomis programomis. Visų dideliam nustebimui suomiai ir kiti kanadiečiai puikiai sudainavo keturiais balsais "Mišką gėlė". Sudburio lietuvių jaunimas atliko geriausią minėjimo dalį. A. Albrechtienės paruošta tautinių šokių grupė sušoko Kepurinę ir Lenciūgėlį, o Danguolės Remeikytės paruoštas jaunimo choras padainavo "Kur banguoja Nemunėlis" ir "O, Ramunėle". Danguolė ir Gediminas Remeikiai padainavo duetą: "Plaukia sau laivelis" ir "Už gimtinės klonius". Irena Glizickaitė puikiai padainavo solo. Meninę dalį atliko Irena ir Edwardas Glizickai, Z. Griškonytė, B. Gatautytė, D. Kusinskytė, S. Poderytė ir D. Remeikytė. Tautinius šokius akordeonu lydėjo Antanas Gatautis. **Krsp.**

A. JUOZAPAVIČIAI IR J. B. STANKAI nusipirko namus. J. B. Stankų namai arti ežero ir miesto parko. **Krsp.**

ATĖJUS VASAROS METUI sudburiečiai susilaukia nemažai lankytojų, o ir patys savaitgaliais išvyksta pailsėti į vasarvietes. Daug kas važiuoja pamatyti pasaulinės parodos Montrealyje.

Sault S. Marie, Ont.

RUOŠIASI PAGERBTI KUN. L. KEMĖŠĮ. Savo laiku mūsų mieste gyvenęs kun. Lionginas Kemėšis, dabar sėkmingai klebonaująs Manitouwadge parapijoje, apie 250 mylių į šiaurę nuo Sault Ste. Marie, liepos 1 d. švenčia savo 25 metų kunigystės sukaktį. Į šias retas iškilmes, kurias organizuoja Manitouwadge parapijiečiai, pakvietimus gavo nemažas ir mūsų kolonijos tautiečių skaičius. Nežiūrint nemažo atstumo ir kitokių kliūčių, reikia tikėtis, kad mūsų kolonija bus šiose iškilmėse pakankamai gausiai atstovaujama.

Šia proga kun. L. Kemėšiui linkime kuo didžiausios sėkmės ganytojiškame darbe ir tvirtos sveikatos.

GERA KNYGA — PUIKI DOVANA. Visai neseniai šios korespondencijos autorius gavo dovanų populiarios rašytojos Alės Rūtos knygą "Žemės šauksmas" iš šios knygos leidėjo A. Luko, gyv. Oakvillėje. Ji aprašo vieno lietuvio savanorio šeimos tragediją ir baisiuosius birželio mėn. išvežimus pirmaisiais sovietinės okupacijos metais Lietuvoje, kurių prisiminimai, deja, dėl sotaus ir patogumų perpildyto dabartinio mūsų gyvenimo, jau blunka ir pradeda dengtis užsimiršimo skraistėmis . . . Norintieji šią įdomią knygą įsigyti tepasiunčia $4.000 adresu: A. Lukas, 1007 Melvin Ave, Oakville, Ont., Canada. **J. Sk.**

ISTORIJA DABARTIES TARNYBOJE

Papildas prie V. Zalatoriaus straipsnio "Istorija augštyn kojom" "TŽ" 23 nr. (1967. VI. 8)

J. JAKŠTAS

V. Zalatorius trumpame straipsnelyje apžvelgė K. Navicko, sovietinės Lietuvos istoriko veikalą iš bendros sovietinės istoriografijos perspektyvos. Jis pateikė net tezėmis suformuluotus tos istoriografijos pagrindus ir kartu pažymėjo, kaip Navickas savo veikale "TSRS vaidmuo ginant Lietuvą nuo imperialistinės agresijos 1920—1940 m." pagal tą sovietinę mokyklą nurašo.

K. Navicko veikalas, žvelgiant grynai iš formalinės pusės, tikrai moksliškai parašytas — paremtas gausiais spausdintais ir nespausdintais šaltiniais. Tad jo vertė jau glūdi tuose šaltiniuose. Kas kita tų šaltinių interpretacija. Ji lenkiama vienam tikslui: įrodyti, kad Lietuva laisvai įsijungusi į Sov. Sąjungą ir palieka laisva. Tezė, žinoma, istorijos požiūriu visai klaidinga ir ji palaikoma vien vidaus ir galbūt net daugiau užsienio politikos sumetimais. Tai perdėm dirbtinis, propagandinis, publicistinis teiginys, pasityčiojąs iš istorinės tikrovės. Šiam jau 28 metus savo piliečiams kalamam melui, neatskleidžiant tikros įvykių raidos, skiriamas ir šis K. Navicko veikalas. Praverstų pagrindinė studija gerai pasiruošusio istoriko, kuris išlukštentų iš esmės K. Navicko veikalą ir parodytų jo nusikaltimus istorijos tiesai. Jei mūsų diplomatinė tarnyba ruoštų tą V. Zalatoriaus užmintą veikalą, K. Navicko darbas turėtų būti tyrinėtojų dėmesio centrmu ir jų kritiškai persijotas.

Kaip dėl pagrindinės tezės nutylima ar iškreipiama istorinė tikrovė, rodo autoriaus 1939 m. rugpjūčio 23 d. garsios TSRS ir Vokietijos sutarties aiškinimas (266-7 psl.). Į tą veikalo vietą atkreipė dėmesį ir V. Zalatorius ir brėžtelėjo tos sutarties lemtingas pasekmes.

Iš V. Zalatoriaus pastabos lyg išeitų, kad jo turėta galvoje tik viena, taip sakant, vieša sutartis, kuri buvo beveik įprastas nepuolimo paktas tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos (ar tarp Molotovo ir Ribbentropo, kaip žurnalistas teigia). Ta iš "didžiųjų brolių" imta citata šį paktą teliečia. Iš tikrųjų šis suokalbis dar nepadalino Lietuvos ir Lenkijos ketvirtą kartą, kaip straipsnio autorius mano. Tikras padalinimas ar geriau užgrobimas Lietuvos, kaip ir kitų Pabaltijo kraštų, ir Lenkijos pasidalinimas buvo sutartas slaptame prie sutarties pridurtame protokole. Sovietų autoriams dar nevalia jo atskleisti, nes jis griautų iš pašaknų jų melagingą laisvo Pabaltijo prisijungimo tezę.

Autorius K. Navickas, be abejonės, turėjo ant savo rašomojo stalo tą slaptą protokolą, kaip ir aš jį turiu, tik jis negalėjo apie jį tiesiogiai kalbėti. Jis kalba apie jį aplinkiniais keliais šiuo būdu: "Derybose su Vokietija TSRS neapsiribojo vien nepuolimo sutartimi. Kartu ji primygtinai reikalavo, kad Vokietija nesikištų į Lenkiją (sic!), Lietuvą (!) ir kitas Pabaltijo respublikas. Reicho vyriausybė, būdama suinteresuota susitarti su TSRS ir Tarybinės vyriausybės spaudžiama sutiko atsisakyti nuo savo interesų Latvijoje ir Estijoje." Čia autorius aiškiai kalba apie pirmą slapto protokolo punktą, kur pasakyta, kad šiaurinė Lietuvos siena yra taip pat Vokietijos ir TSRS įtakų sferų siena. Tuo būdu Latvija ir Estija (ir K. Navicko neminima Suomija) atiteko Sovietų Sąjungos įtakos sferai. K. Navickas, užuot skaitytojui taip protokolą paaiškinęs, postringauja apie Vokietijos, net Sovietų Sąjungos spaudžiamos, atsisakymą tas respublikas pavergti. O kad sovietai gavo laisvę jas pavergti, autoriui negalima rašyti. Dėl antro slapto protokolo punkto, kur kalbama apie Lenkijos pasidalinimą, autorius porina: "Reicho vyriausybė taip pat atsisakė Lenkijos ir Vokietijos karo atveju užgrobti Ukrainos, Baltarusijos ir Lietuvos žemes, kurios 1920 m. neteisėtai atiteko buržuazinei dvarininkinei Lenkijai." O kad Sovietų Sąjunga šiuo susitarimu įžiebė "paskutinę žalią šviesą Hitlerio karo vežimui", tariant V. Zalatoriaus žodžiais, autorius gražiai nutyli.

Pagaliau K. Navickas neužmiršta pakalbėti ir apie jo minimos nepuolimo sutarties teigiamą reikšmę Lietuvai. Pirmiausia jis iškiša Vilnių, kurio perdavimą Lietuvai sovietai vis įrašo sau kaip didelę dovaną Lietuvai. K. Navickas, tiesa, nekalba apie jo perleidimą, tik pastebi, "kad Vokietija jau nebegalėjo okupuoti Vilniaus krašto". Skaitytojas, nuo kurio nuslepiamas tas slaptas protokolas, nesupras, kam autorius skyrium mini Vilniaus kraštą, jei jis tik ką kalbėjo apie Vokietijos atsisakymą nuo Lietuvos žemių, Lenkijos okupuotų. Juk Vilniaus sritis yra tų žemių vidurkis! Iš tikrųjų K. Navickas užsiminė Vilnių, turėdamas galvoje tą pirmą slapto protokolo punktą, kur pasakyta, jog įvykus teritoriniams pasikeitimams Pabaltijo kraštuose "Lietuvos interesai Vilniaus srityje pripažįstami abiejų pusių". Jei K. Navickas būtų turėjęs laisvę tą protokolą atvirai interpretuoti, būtų išvedęs, jog abi susitariančios šalys pripažino Vilnių Lietuvai. Tolimesnė išvada būtų buvusi Vilniaus atidavimas Vokietijai, nes visa Lietuva jos įtakos sferai pavesta. Bet tokios baisios tiesos atskleidimas ten, gink Dieve, neleistinas.

Baigdamas sutarties aiškinimą, mūsų autorius dar priduria, kad "sustiprėjus Tarybų Sąjungos gynybinėms pozicijoms, Tarybinė vyriausybė kartu galėjo sustiprinti ne tik Latvijos bei Estijos, bet ir Lietuvos saugumą." Taip rašydamas autorius, be abejonės, turėjo akyse pakartotinį Sovietų Sąjungos ir Vokietijos susitarimą tų pačių 1939 m. rugsėjo 28 d., kuriuo Vokietija perleido Lietuvą Sovietų Sąjungos įtakos sferai. Iš to "sustiprinto saugumo" sekė įgulų įvedimas ir 1940 m. birželio 15 d. okupacija. Tokia neginčijama išvada seka iš istorinės tikrovės raidos. Tarybinis autorius, žinoma, jos nedaro, nes ji griautų jo knygos antraštės teiginį. Istorija prievartaujama politinei tarnybai.

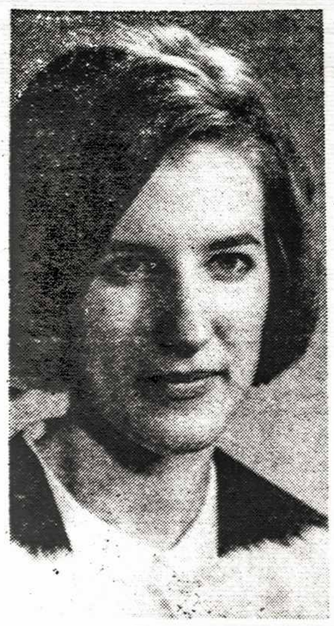

Danutė Zubaitė, B. Sc.,

yra gimusi 1946 m. lapkričio 14 d. DP stovykloje Bavarijoj; augo ir mokėsi Montrealyje; 1963 m. baigė Putnam Catholic Academy pas N. P. seseris Putname ir pradėjo studijas Marianopolis College Montrealyje, kurį šį pavasarį baigė Bachelor of Science laipsniu (pagrindinė šaka — biologija). Gavo darbą Hardvardo universiteto medicinos fakulteto laboratorijose ir išvyko į Bostoną. Ketina toliau gilintis biologijos srityje. Studijuodama, tris vasaras dirbo Otavos universiteto psichologijos departamento stovykloj pas dr. A. Šidlauskaitę. Reiškėsi moksleivių ir studentų spaudoj. Baigusi lituanistines mokyklas, buvo lietuvišku laikraščių korespondentė. Aktyvi skautė, paskautininkė, ėjusi "Neringos" tunto adjutantės pareigas. Dalyvavo Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungoj, Montrealio skyriuje eidama ryšininkės pareigas. Talkino organizuojant dvi studentų žiemos stovyklas St. Adele, dalyvavo daugelyje jaunimo stovyklų, jaunimo bei studentų suvažiavimuose. Linkime sėkmės naujoj aplinkoj.

Atsiųsta paminėti

Aidai nr. 5, gegužė. Dr. J. Girniaus redaguojamas kultūros žurnalas. Leidžia Tėvai pranciškonai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, USA. Šis numeris yra sukaktuvinis, nes jis turėjo būti 200-ju, bet pasidarė 201-ju, kai redakcija pastebėjo, kad per paskutinį dešimtmetį vienas numeris yra likęs nepriskaičiuotas. Taigi, oficialiai žurnalas peršoko savo jubilėjų, atsisakydamas 200-jo numerio ir pasitenkindamas redaktoriaus pokalbiu su skaitytojais "Peržengus 200 numerių".

Evangelijos Šviesa nr. 2, kovas-balandis. Red. kun. K. Burbulys, 656 West 35th St., Chicago 16, Ill. USA.

Dante Alighieri, NAUJASIS GYVENIMAS (La Vita Nuova). Vertė A. Tyruolis. Saleziečių leidinys nr. 17, 1966 Jaunimo Metai, 96 psl.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Rendered from the Lithuanian into English verse by Nadas Rastenis. Introduction and editing by Elena Tumas, Ph. D. Lithuanian Days Publishers (4364 Sunset Boulevard, Los Angeles, California 90029 USA) 1967, 127 p. The woodcuts by V. K. Jonynas.

Marijos Aukštaitės "Rožių vasara"

PR. NAUJOKAITIS

"Rožių vasara" — didžiulė poezijos knyga, turinti 762 psl., suskirstyta į 19 skyrių. Po ranka ant rašomojo stalo ji gulėjo pas mane nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio ir vis su pertraukomis buvo skaitoma. "TŽ" redaktoriaus buvau įpareigotas parašyti recenziją. Tą pareigą norėjau atlikti sąžiningai — įsijautęs, įsiskaitęs, supratęs ir autorės kūrybinį pasaulį pažinęs. Ir prisipažinsiu, tai nelengva buvo pareiga. Pats knygos dydis, tokia daugybė eilėraščių, neįmanoma apimti vienu žvilgsniu. Tai autorės viso gyvenimo kūryba, sudėta į vieną vienintelę jos knygą. Jau vien tas horizoninis platumas sudaro neaprėpiamų poezijos marių įspūdį. Skaitytojui ir kritikui būtų buvę geriau, jei visas šis poezijos lobis būtų rodęsis atskiromis mažesnėmis knygomis, atskirtomis ilgesniais laiko tarpais. Antras sunkumas kritikui — eilėraščių sudėjimas į skyrius pagal jų turinį, slepiant parašymo datas. Kūrybinės raidos, formalinių laimėjimų ar pralaimėjimų dėlto neįmanoma susekti. Taigi, lygiai tuo pačiu mastu turime vertinti eilėraščius, sukurtus pirmojo pasaulinio karo metu Garliavos ar Prienų apylinkėse, ir tuos, kurie išdainuoti išeiviško gyvenimo metų krūvyje ir pilnoj intelektualinėj brandoj.

Marijos Aukštaitės vardas Amerikos ir Kanados lietuvių spaudoje ir kultūriniame gyvenime per keletą dešimtmečių buvo ryškus ir reikšmingas. Daugybė jos eilėraščių įvairiomis progomis buvo spausdinama ir deklamuojama. Patrijotiniai, religiniai, gamtos grožio, šeimos įvykių ir asmens nuotaikų motyvai yra eilėraščių turinyje. Įvairios sukaktys, didieji lietuvių tautos įvykiai, visuomeninės ir šeimyninės progos atžymimos jausminguose eilėraščiuose. Eiliuotos formos žodis, atrodo, savaime plaukia iš M. Aukštaitės plunksnos. Jis gana skambus, melodingas, vaizdus, nekasdieniškai pakilus, šventiškas, turiningas, patetiškas.

Pati autorė knygos įžangoje pasisako apie savo kūrybą šitaip: "Gilus ir tylus išsisakymas visuomet manyje slypėjo. Lūpos uždaros, bet širdis — perpilna. Ir, kai jau nepakeldavau to viršpilnumo — išsiliedavau dainoje, plunksnos bėgime, muzikos ir gamtos virpesiuos, savo lyros tonuos" (11 psl.). Ten pat paliečia ir savo nueitą kelią: "O dabar noriu prabilti į Mielą Skaitytoją, kuriam iš širdies siunčiu šią savo "Rožių vasarą". Prašau priimti. Atleisti man už klaidas ir netobulumą. Už meilę, skausmą ir tiesą. Be to viso — būčiau nepilna. O trokštu parodyti savo gyvą, pilną veidą, nors ir su trūkumais, bet realų. Tokį, kokį padarė pats margas gyvenimas: lūšnelė ir rūmai. Lietuva ir išeivystė. Piemenėlės basumas, vėliau gėrėlys, šakė, kastuvas... Dar vėliau: knygos, plunksna, aristokratų vaikai ir governantės velionėlis" (8 psl.).

Savo ryškų poetinį veidą M. Aukštaitė knygoje parodo visu pilnumu. Neabejojame jos poetiniu talentu. Tai dainininkė iš Dievo malonės. Tačiau gyvenimo sąlygos autorę paliko šalia mūsų poezijos raidos, šalia to gaivališko veržimosi į pažangą ir formos tobulumą. Prieš pirmąjį pasaulinį karą ir karo metu kurti M. Gustaičio ir net Putino eilėraščiai savo forma maža tesiskyrė nuo M. Aukštaitės formos. Bet vėliau anie ir daugybė kitų, jau N. Lietuvoje brendusių, kilo į augštumas, keitėsi, tobulėjo, o A. Aukštaitė taip ir pasiliko senosiose vėžėse — savaime dainuojanti siela, lyg Lietuvos paukštė, nesudėtinga, nerafinuota, lygiai branginanti retorinę frazę, lygiai subtilų poetinį išsidainavimą. Tas dainiškumas ir yra pati didžiausia M. Aukštaitės stiprybė. Tai mūsų liaudies dainininkų kelias, atėjęs ir į rašytinę literatūrą per Strazdelį, Vienažindį, Baranauską, Girą, Krėvę. Tačiau M. Aukštaitė pasiliko arčiau kaimo dainininkų, gal ir visai nepatyrusi anos rašytinės liaudinės formos įtakos. Pavyzdžiui išrašome ištisai vieną dainuotinės formos eilėraštį — nuosaikų, neperkrautą, vientisos nuotaikos, išbaigtos formos:

Vai teka, teka šviesi saulelė
Rytų šalelėj.
Tiktai negrįžta mano sūnelis,
Jis jau kapely.
Kur vėjas žolę bangom šiūruoja,
Kur aguonėlės žydi.
Kur lietūs verkia, beržai dejuoja,
Gegutės balsas lydi.
Vai eičiau eičiau į tą šalelę,
Vabalėliu rėpliočiau:
Kur sūnaus kapas, kur tėvų kaulai,
Žemelę išbučiuočiau"
(66 psl.).

Neblogai valdo M. Aukštaitė ir klasinės formos techniką:

Dolomitų kalnuos,
Virš purių debesų —
Laikau puokštę delnuos,
Edelveiso žiedų (78 psl.).

Tačiau tokio formos vientisumo ir kondensuotumo, kaip tikruose dainuotiniuose, liaudiškuose, čia nepasiekiama. Daugumas eilėraščių išsklinda į neribotas platumas, į retorinius pasikartojimus, apsikrauja mažareiškmiais žodžiais ir vaizdais ir nustoja meninės tobulybės. Iš žodyno turtingumo, iš idėjų gausumo, iš formos įvairumo — nuo liaudinės dainelės per klasinius posmus, per modernią eilučių suvertimą net iki iškilmingo psalmių stiliaus — matome autorės intelektualinį išprusimą. Tačiau mūsų literatūros istorijon "Rožių vasara" ateina tik kaip savaimingas, gana idomus, išeivinės literatūros reiškinys. Atitrūkimas nuo visos tautos kultūrinio kelio yra didelis praradimas. To praradimo tragiškas žymes matome ir M. Aukštaitės šviesioje poezijoje.

Marija Aukštaitė. ROŽIŲ VASARA. Eilėraščių rinktinė. Montrealis 1966 m., 761 psl. Spausdino Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Kaina $7. Viršelis ir iliustracijos dail. Jurgio Juodžio.

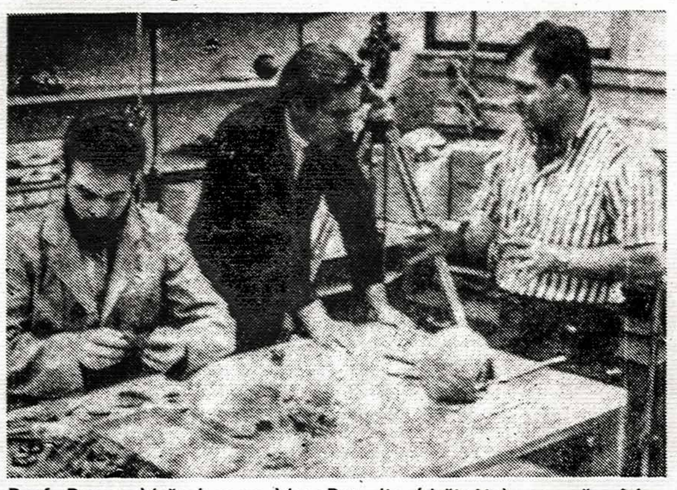

Prof. Romas Vaštokas su Vyt. Petruliu (dešinėje), paruošę dokumentinį filmą Trentono universitetui apie archeolog. kasinėjimus

Lietuvių filmas kanadiečių universitetui

Dienraštis "Peterborough Examiner" birželio 3 d. laidoje paskelbė ilgą Andy Turnbull rašinį apie architekto Vytauto Petrulio filmą "Penkios kvadratinės pėdos", kurio premjera įvyko Trento universitete, Peterborough mieste. Filmas vaizduoja praėjusių metų vasarą prof. Romo Vaštoko vadovaujamos studentų grupės atliktus archeologinius kasinėjimus saloje prie Campbellfordo. 1965 m. ūkininkas R. A. Scott, ruošdamas žemę sėjai, ten užtiko indėnų senąjį gyvenimą liečiančių iškasenų ir keletą pavyzdžių pristatė Trento universitetui.

Prof. R. Vaštoko vadovaujami kasinėjimai truko penkias savaites. Kiekvienam studentui jis buvo paskyręs penkių kvadratinių pėdų žemės plotą. Jeigu kuriam jų pavykdavo rasti vertingesnių iškasenų, jos būdavo uždengiamos plastikine skraiste, kad radinius ir atradimo momentą galėtų įamžinti filmo juoston savaitgaliais atvykęs V. Petrulis.

Prof. R. Vaštoko teigimu. Ši sala yra buvusi savotiška indėnų dirbtuvė, kurioje jie ilsėdavosi ir gamindavosi kasdieninio gyvenimo reikmenis bei ginklus. Pagrindinė žaliava buvo Superior ežero apylinkėse randami vario gabalai. Indėnai nemokėjo vario lydyti. Ginklų ir apyvokos reikmenų gamintojai jų pavidalą išgaudavo plakimu ir plojimu. Varį indėnai plačiai naudojo kaikuriose Š. Amerikos vietovėse, bet toks radinys Ontario provincijoje yra labai retas. Ši "dirbtuvė" veikė prieš porą tūkstančių metų, kai indėnai dabartinio Trento kanalo vandenimis keliaudavo iš medžio išskaptuotuose laiveliuose. Vėliau jie laivelius jau gamindavosi iš beržo žievių, kuriomis būdavo aptraukiami mediniai laivelio rėmai. Iškasenos liudija, kad tų laikų indėnai buvo klajokliai medžiotojai, neturėję pastoviu gyvenviečių ir nepažinę anų dienų mastu suprantamos didesnės prabangos.

Filmas pradedamas iškasenų atradėjo R. A. Scott suvaidintu atvykimu į Trento universitetą su radinių pavyzdžiais. Šia sceną teko atkurti vaidybos būdu, nes 1965 m. niekas nebuvo nufilmavęs R. A. Scott universitetui padaryto pranešimo. Tolimesnėse filmo juostose pateikiamas prof. R. Vaštoko vadovaujamos grupės atvykimas į kasinėjimų vietovę, stovyklos įsirengimas, žemės padalinimas į kvadratus ir kasinėjimo darbai bei jų techniškoji pusė. Per penkias savaites sukauptų iškasenų sutvarkymas pareikalavo devynių mėn. veiklos laboratorijose.

V. Petrulis nusiskundžia, kad sunkiausia buvo filmuoti laboratorinių tyrinėjimų scenas bei jų detales, nes kartais tekdavo vargti šešias valandas, o filme tai būdavo tik trumpas 60 sekundžių momentas. Užbaigta filmo juosta buvo 3.600 pėdų ilgio, bet ją teko gerokai apkarpyti, kol rodymui liko tik pusė šio ilgio. Garsas filmavimo metu buvo įrašomas magnetofono juoston. Viena Toronto laboratorija vėliau filmo kraštą padengė magnetiniu mišiniu, į kurį buvo perkeltas magnetofono įrašas. Deja, darbas buvo atliktas paskubomis, nes filmo jau laukė premjera Trento universitete. Nukentėjo sinchronizacija, tonas, garso stiprumas. Tai yra vienintelis kanadiečio laikraštininko A. Turnbull filmui daromas priekaištas "Peterborough Examiner" puslapiuose. Šią nesėkmę V. Petrulis ir prof. R. Vaštokas planuoja pašalinti vasaros atostogų metu. Iš magnetofono juostos garsą dar kartą reikės perkelti filman, pašalinant visus pastebėtus trūkumus. Lietuvių pagamintas filmas "Penkios kvadratinės pėdos" sekantį rudenį bus rodomas Trento universiteto pirmo kurso archeologijos studentams ir galbūt gimnazijos vyresnių klasių mokiniams.

Ta pačia proga tenka pastebėti, jog V. Petrulis ir prof. R. Vaštokas Toronte buvo suorganizavę filmų mėgėjų būrelį "Alka" ir į jo gretas bandė suburti jaunimą. Pastaruoju metu apie "Alkos" veiklą nieko negirdėti, nors jos iniciatoriai, kaip matome, filmų nėra užmiršę.

Tadas Steponas Macas, 12 m. amžiaus, baigė pirmuoju 8 skyrių St. Michael's Choir School Toronte ir išlaikė konservatorijos VIII kurso egzaminus pianino ir vargonų skyriuje

Vida Lietuvninkaitė, B. A.,

yra gimusi 1946 m. Vokietijoj; augo ir mokėsi Montrealyje. Šį pavasarį baigė Marianopolis College geru pažymiu ir gavo Bachelor of Arts laipsnį. Pagrindinė studijų šaka — istorija. Rudenį planuoja tęsti studijas gimnazijos mokytojos diplomui gauti. Ji yra baigusi visas Montrealio lituanistines mokyklas, aktyviai reiškiasi Šv. Kazimiero parapijos jaunimo būrelyje. Marianopolis College dvejus metus iš eilės buvo išrinkta į studentų atstovybę ir ėjo iždininkės pareigas. Linkime sėkmės ir dar vieliau įsijungti į Montrealio lietuvių jaunimo eiles.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ įvyks Dainavoje liepos 30 — rugpjūčio 6 d.d. Jos programą sudaro keturi pagrindiniai skyriai. I. Priešmokyklinis auklėjimas: mažo vaiko imlumas, referuoja St. Vaišvilienė; vaizdinių priemonių gaminimas ir paroda — J. Juknevičienė ir A. Abromaitienė. II. Pradžios mokyklų vadovėliai ir pratimai: aštuonių skyrių vadovėlių aptarimas, pratimų įvertinimas, antrosios laidos pataisymas — I. Bublienė, S. Daulienė, Pr. Joga, dr. J. Mikulionis, V. Milaveckienė ir E. Ruzgienė. III. Pradžios ir augštesniųjų mokyklų metodika: naujas žvilgsnis į kalbos mokymą — A. Rinkūnas; I skyr. skaitymo ir gramatikos pamoka — E. Ruzgienė; skaitymo ir gramatikos mokymas mokyklose — Sesuo M. Jurgita; vyr. skyrių skaitymo ir gramatikos pamoka — Br. Krokys; lietuvių literatūros dėstymo problemos — J. Masilionis; dailusis skaitymas — Z. Visockienė; geografijos pamoka — A. Baukienė; istorijos pamoka — V. Liulevičius; dainavimo mokymas — Pr. Turūta; tautinių šokių mokymas — G. Gobienė; vaizdinės priemonės (skaidrės) — V. Matulaitis. IV. Bendriniai dalykai: tautinis jaunimo auklėjimas šių dienų sąlygose ir aplinkumoje jaunosios kartos požiūriu — V. Tamulaitytė; tautinio sąmoningumo auklėjimas vyr. skyriuose — Br. Krokys; mokytojų paruošimas — D. Velička; mokymo problemos — A. Masionis; rašybos klausimai — J. Masilionis; aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas — J. Ignatonis.

SIBIRO LIETUVAIČIŲ MALDAKNYGĖ prancūzų kalba Paryžiuje išleido Apostolat des Edition. Ją išvertė prel. Audris Bačkis, įvadą parašė kardinolas Maurice Feltin, Paryžiaus arkivyskupas. Viršelį puošia Aušros Vartų Marijos paveikslas, o tekstą — kelios iliustracijos. Tai yra jau devynioliktoji šios maldaknygės laida, vienuoliktas vertimas į svetimas kalbas.

"THE AUSTRALIAN PAINTERS 1964-66" Adelaidėje išleistame meniškame leidinyje atspausti du lietuvių dailininkų kūriniai — Eva Kubbos ir H. Šalkausko. Trumpose biografijose primenama, kad jie yra Australijoje įsikūrę lietuviai.

PROF. DR. ANTANAS KUČAS už 20 metų akademinį darbą Scranton universitete, Scranton, Pa., buvo atžymėtas aukso medaliu ir priimtas į ordiną Pro Deo et Universitate. Lietuvių Kunigų Vienybės pakviestas, jis redaguoja "Amerikos lietuvių istoriją", talkinamas dr. K. Jurgėlos, prel. J. Končiaus, V. Liulevičiaus, P. Pauliukonio ir S. Sužiedėlio. Istoriją planuojama išleisti lietuvių imigracijos šimtmečio sukakties proga. Prel. J. Karalius yra paskyręs $3.000 auką.

OLGA KAYAS, Kauno teatro buv. balerinos R. Bandzevičiūtės-Korženiauskienės ir 1963 m. Los Angeles mirusio inž. A. Korženiausko dukra, yra pasiryžusi tapti Hollywoodo filmų žvaigžde. Ji jau debiutavo su Elvis Presley filme "Clambake".

II KANADOS SLAVŲ KONFERENCIJA įvyko Otavos universitete. Pranešimus skaitė 32 akademikai iš Kanados ir JAV. Pasirinktos temos lietė rusus, ukrainiečius, lenkus, slovakus, kroatus, gudus, čekus, slovėnus ir bulgarus. Senatorius Paul Yuzyk pravedė diskusijas tema "Dvi dienos konferencijos dalyviai išklausė 58 pranešimus, jų tarpe akademiko Z. Januškevičiaus, profesorių — J. Kupčinsko, L. Laucevičiaus, J. Danio ir kitų. Konferencijos tikslas — pasidalinti kovos su reumatiniais susirgimais patirtimi, aptarti mokslinio darbo tolimesnius kelius.

"SIDABRINIŲ BALSŲ" festivalyje Vilniuje geriausiais mėgėjais dainininkais buvo pripažinti: moterų grupėje — Vilniaus Mokytojų Namų saviveiklininkė E. Grigelionienė, tenorų — Kauno profsąjungos kultūros rūmų solistas A. Kisielius, bosų-baritonų — Vilniaus sanatorijos "Vilnelė" saviveiklininkas J. Knystautas. Lygiagrečiai vykusioje saviveiklinių ansamblių dekadoje geriausio liaudies šokių kolektyvo vardą laimėjo J. Gudavičienės ir H. Uznio vadovaujama Vilniaus profsąjungų kultūros rūmų šokėjų grupė "Vaiva". Geriausiu dainų ir šokių liaudies ansambliu vertintojų komisija pripažino Vilniaus universiteto ansamblį, vadovaujamą A. Balčiūno. Geriausio moterų vardo susilaukė Juozo Vanago diriguojamas vilniečių pramonės darbuotojų "Aidas", o vyrų chorų grupėje pirmoji vieta teko Vilniaus geležinkeliečių "Varpui", kurio meno vadovas yra Adolfas Krogertas.

DOCENTAS A. MICKIS, Kauno medicinos instituto farmakologijos katedros vedėjas, su grupe instituto mokslininkų dalyvavo Varnoje įvykusiame bulgarų fiziologų kongrese. Jis padarė pranešimą apie Kauno medicinos instituto centrinės mokslinių tyrimų laboratorijos darbus smegenų elekrofiziologijos srityje.

KAZYS ŠEŠELGIS, Kauno politechnikos instituto docentas ir gyvenviečių išplanavimo katedros vedėjas, Minsko politechnikos instituto mokslinėje taryboje apgynė architektūros doktorato disertaciją, apvainikuodamas ilgų metų darbą, ruošiant Lietuvos vieningo apgyvendinimo schemą.

tulio "Juodbruvė Mergaitė Nazareto", Br. Markaičio, SJ, "Nenuženk nuo akmens, o Marija" ir J. Kačinsko "Lietuvos Karalienė". Iniciatoriai kreipiasi į kunigus ir visus lietuvius, kviesdami į leidėjų eiles. Paaukoję $5 nemokamai gaus leidinį, o aukojusių $25 pavardės bus įrašytos į leidinį. Aukas prašoma siųsti šiuo adresu: Rt. Rev. Msgr. Jonas Balkūnas, Religious Music Fund, 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378, USA.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ROSTISLAVAS ANDREJEVAS, Kauno muzikinio teatro vyr. režisorius, mirė birželio 5 d. po įvykusios automobilio nelaimės. Velionis buvo gimęs 1907 m. Kaune. 1934 m. jis baigė Kauno konservatorijos dainavimo klasę, tobulinosi Paryžiaus konservatorijoje. Vokiečių okupacijos metais su G. Matulaityte dainavo pagrindines partijas Kauno teatre statytose operetėse. 1957 m. buvo paskirtas Kauno muzikinio teatro vyr. režisorium.

LIETUVIAI DAILININKAI — A. Gudaitis, V. Kalinauskas, A. Savickas ir A. Skirutytė su turistų grupe viešėjo Jugoslavijoje, kur jie turėjo progos susipažinti su jugoslavų dailininkų kūryba.

GIEDRĖ KAUKAITĖ, Vilniaus konservatorijos vyr. dėstytojos E. Dirsienės klasės studentė, Maskvoje įvykusioje būsimųjų dainininkų apžiūroje pateko į geriausio septyneto eiles ir dalyvavo baigminiame koncerte. Apžiūroje varžėsi 46 dainininkai iš visos Sovietų Sąjungos.

A. ŽMUIDZINAVIČIAUS kūrinių ir rinkinių muzėjų Kaune praplėtė lankytojams atidarytas velionies dailininko butas. Jame yra išstatyti A. Žmuidzinavičiaus geriausieji darbai ir jo suorganizuotų pirmųjų dailės parodų plakatai, pabrėžiamas velionies ryšys su M. K. Čiurlioniu, P. Rimša. Nuo 1966 m. balandžio mėn. muzėjų aplankė virš 35.000 kauniečių ir svečių.

SOVIETŲ SĄJUNGOS 1967 M. VALSTYBINIŲ PREMIJŲ konkurse buvo leista dalyvauti A. Stoškaus vitražams "Gyvenimo giesmė" ir "Žemė — motina". Filmų grupėje į konkursą įtrauktas V. Žalakevičiaus filmas "Niekas nenorėjo mirti", jo paruoštas scenarijus, filmuotojo J. Griciaus atliktas darbas, aktorių — D. Banionio ir B. Ojos sukurti vaidmenys.

LIETUVIŲ LIAUDIES KŪRINIŲ paroda buvo atidaryta Budapešte. Eksponatai atstovauja lietuviškiems medžio drožiniams, akmens skulptūrai, gintaro dirbiniams, keramikai ir tautinių raštų audiniams. Paroda veiks iki liepos 10 d.

VYTAUTAS STATULEVIČIUS, Mokslų Akademijos fizikos ir matematikos instituto direktorius, Vilniaus universiteto jungtinėje fizikos, matematikos ir mechanikos fakultetų taryboje apgynė disertaciją "Tikimybių teorijos ribinių teoremų tyrimai" ir gavo fizikos-matematikos mokslų daktaro laipsnį. Jo oponentais buvo fizikos-matematikos mokslų daktarai — ukrainietis prof. B. Gnedenka, maskvietis prof. J. Prochorovas ir vilnietis prof. J. Kubilius.

LIETUVOS REUMATOLOGŲ KONFERENCIJA, kurioje dalyvavo ir svečiai iš Sovietų Sąjungos, buvo sušaukta Kaune birželio 22 d. Per dvi dienas konferencijos dalyviai išklausė 58 pranešimus, jų tarpe akademiko Z. Januškevičiaus, profesorių — J. Kupčinsko, L. Laucevičiaus, J. Danio ir kitų. Konferencijos tikslas — pasidalinti kovos su reumatiniais susirgimais patirtimi, aptarti mokslinio darbo tolimesnius kelius.

"SIDABRINIŲ BALSŲ" festivalyje Vilniuje geriausiais mėgėjais dainininkais buvo pripažinti: moterų grupėje — Vilniaus Mokytojų Namų saviveiklininkė E. Grigelionienė, tenorų — Kauno profsąjungos kultūros rūmų solistas A. Kisielius, bosų-baritonų — Vilniaus sanatorijos "Vilnelė" saviveiklininkas J. Knystautas. Lygiagrečiai vykusioje saviveiklinių ansamblių dekadoje geriausio liaudies šokių kolektyvo vardą laimėjo J. Gudavičienės ir H. Uznio vadovaujama Vilniaus profsąjungų kultūros rūmų šokėjų grupė "Vaiva". Geriausiu dainų ir šokių liaudies ansambliu vertintojų komisija pripažino Vilniaus universiteto ansamblį, vadovaujamą A. Balčiūno. Geriausio moterų vardo susilaukė Juozo Vanago diriguojamas vilniečių pramonės darbuotojų "Aidas", o vyrų chorų grupėje pirmoji vieta teko Vilniaus geležinkeliečių "Varpui", kurio meno vadovas yra Adolfas Krogertas.

DOCENTAS A. MICKIS, Kauno medicinos instituto farmakologijos katedros vedėjas, su grupe instituto mokslininkų dalyvavo Varnoje įvykusiame bulgarų fiziologų kongrese. Jis padarė pranešimą apie Kauno medicinos instituto centrinės mokslinių tyrimų laboratorijos darbus smegenų elekrofiziologijos srityje.

KAZYS ŠEŠELGIS, Kauno politechnikos instituto docentas ir gyvenviečių išplanavimo katedros vedėjas, Minsko politechnikos instituto mokslinėje taryboje apgynė architektūros doktorato disertaciją, apvainikuodamas ilgų metų darbą, ruošiant Lietuvos vieningo apgyvendinimo schemą.

V. Kst.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MANN & MARTEL

REALTORS

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

BATHURST — WILSON
$19.000, atskiras, 5 kambariai, garažas, sklypas 42'x150'. $5.000 įmokėti.

JANE — LAMBTON,
$12.000 pilna kaina, medinis privatus įvažiavimas, vieta garažui, sklypas 30'x90'.

MIMICO — ROYAL YORK Rd.,
šešiabutis (6-plex), prašoma kaina $61.000 su $20.000 įmokėjimu, 8 automobiliams parkinimas, 5-ki butai 2-jų miegamųjų, geros pajamos.

ROYAL YORK RD.—LAWRENCE,
$23.900, 9 kambariai, atskiras mūrinis namas su garažu, dideli kambariai, 3 prausyklos, įmokėti $5—7.000; didelei šeimai, tinka nuomojimui.

ISLINGTON — THE KINGSWAY,
$36.900, ideali vieta gydytojui arba dantistui, dvigubas garažas ir įvažiavimas, sklypas 90'x140'.

DUNDAS — VARSITY,
$22.900, 6 kambariai per du augštu, 2 virtuvės, 2 prausyklos, 9 metų senumo.

LAKESHORE — KIPLING,
$26.000, visiškai atnaujintas namas iš vidaus, naujas plasteris ir medžio darbas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas, arti susisiekimo, krautuvių ir viešbučio.

EAST DR. — SCARLETT RD.,
$25.000, atskiras 1½ augšto plytų namas, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 virtuvės, 2 prausyklos, švarus namas; savininkas išsikelia.

St. Vaupšas

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug kitų nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	1966 M. GRUODŽIO 31
Antr. 10 - 1.30	BALANSAS — $2,344,396.
Treč. uždarytas	1966 M. PELNAS — $41,286.
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	5½% UŽ ŠĖRUS,
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8	4¾% UŽ DEPOZITUS
Šešt. 9 - 12	100% SAUGUMAS
Sekm. 9.30 - 1	

Tapdami aktyviais nariais padedate sau, padedate lietuviškiems kultūriniams reikalams.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

ANNETTE - RUNNYMEDE
$3.000 įmokėti, 8 kambarių atskiras, mūrinis, dvi modernios virtuvės, prausykla pirmam augšte, naujas šildymas, dvigubas garažas.

SUNNYSIDE - CONSTANCE
$5.000 įmokėti, gražių plytų, atskiras, 10 kambarių, 2 vonios, 2 modernios virtuvės, 2 įrengti kambariai rūsyje, privatus įvažiavimas, garažas, keturi kambariai pirmam augšte, geras nuomojimui.

RONCESVALLES-WESTMINSTER
$6.000 įmokėti, 8 kambarių mūrinis, naujai išdekoruotas, 2 modernios virtuvės, alyvos šildymas, vieta garažui. Galima tuo užimti. Arti krautuvių ir susisiekimo.

BLOOR - GLADSTONE
$7.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 10 kambarių, 3 virtuvės, 2 vonios, alyva šildomas. Dvigubas garažas ir geras privažiavimas. Viena skola 10-čiai metų.

BLOOR - ROYAL YORK RD.
$7.000 įmokėti, gražių plytų 5 kambarių vienaaugštis, puikus vienos šeimos namas. Gražus sklypas, privatus įvažiavimas ir garažas. Prašo apie $23.000. Retai pasitaikantis pirkinys.

INDIAN RD. - BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambariai per du augštus, kampinis namas, įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Namas be skolų. Prašo apie $29.000.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR - RUNNYMEDE $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 11 didelių kambarių per du augštus (tikras dvibutis - dupleksas), 2 garažai, privatus įvažiavimas. Liks viena skola balansui.

INDIAN RD. - BLOOR $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, 11 kambarių, pirmame augšte 4 kambariai, vandeniu - alyva apšildomas, rūsys baigtas, 2 garažai, 10 pėdų šoninis įvažiavimas, prašoma $33.000; liks viena skola balansui 10 metų atdara.

ST. CLAIR - OAKWOOD $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 17 didelių kambarių, 4 moderniškos virtuvės, garažas, privatus įvažiavimas.

ISLINGTON - DUNDAS $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 miegamųjų, 8 metų senumo, garažas, privatus įvažiavimas, prašoma $33.000.

BATHURST - EGLINTON $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių dvibutis-dupleksas, vandeniu-alyva apšildomas, garažas, privatus įvažiavimas, gražus, didelis kiemas. Liks viena skola balansui 10 metų atdara.

Neradus šiame skelbime jums tinkamo objekto, ar norint parduoti nejudomą turtą, prašau skambinti kiekvienu laiku, gausite teisingą patarnavimą.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namu 783-2105

Skautų veikla

● York-Garrison rajonas, kuriame registruotas "Rambyno" tuntas, pranešė š.m. obuolių dienos rezultatus. "Rambynas" laimėjo trečią vietą, ir tuntui įteiktas $242,34 čekis.

● Filisterių Skautų Sąjungos centro valdyba 1967-69 metams išrinkta 1967 gegužės 10 neakivaizdiniu būdu iš FSS — Los Angeles, California, skyriaus narių: Povilo Abelkio, dr. Algirdo Avižienio, dr. Arvydo Kliorės, Rūtos Kviklytės-Kulikauskienės, Jono L. Venckaus. Buvusioje valdyboje buvo: pirm. dr. Stepas Matas, vicepirm. Rimas Minkūnas (nuo 1965 m.), sekr. dr. Giedrė Matienė (nuo 1965 m.), ižd. Andrius Šenbergas, vicepirm. dr. Mykolas Vaitėnas (a.a. 1965 m.), sekr. Audronė Gelažytė (iki 1965 m.).

● "Mūsų Vytis" nr. 2 išsiuntinėtas skaitytojams; gausiai iliustruotas nuotraukomis iš skautiško gyvenimo.

● Birželio 22 d., labai trumpai tesirgęs, mirė jūr. v.s. Vladas Šarūnas, pirmasis Kanados rajono vadas, buvęs LSB vyr. skautininko pavaduotoju, aktyvus laužavedys, vienas iš ASS atkūrėjų Vokietijoje. Laidotuvių koplyčioje prie velionies karsto stovėjo skautininkų garbės sargyba. Laidotuvėse dalyvavo visų šakų skautaitės, atsisveikino su velioniu skautų-čių vardu v.s. Č. Senkevičius.

● Kanados rajono vadeivos bendraraščio 2 nr primenama vadams apie rajone organizuojamas š.m. vasaros stovyklas. Į vadovų lavinimo stovyklą rugpjūčio 19-26 d. Custer, Mich., registracija pradėta. Vienetų vadovai yra prašomi registruoti savo skautus pas tuntininkus-vietininkus, sumokant $10 pradinį mokestį. "Rambyno" ir "Satrijos" tuntų vadovybė prašo registraciją baigti nevėliau liepos 5 d.

● Dariaus-Girėno dr-vės kandidatų sueiga įvyko birželio 21 d. Sekanti sueiga — šį trečiadienį 7 v. skautų būkle. Sueigos metu bus egzaminai.

● Penktosios Romuvos stovyklos reikalais birželio 26 d. įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo Romuvos valdybos tėvų komiteto ir tuntų vadovybės. Artėjantį savosios stovyklavietės penkmetį nutarta stovykloje specialiai paminėti.

● Toronto, Hamiltono ir Detroito akademikų skautų-čių savaitgalinė stovykla birželio 17-18 d. A. E. Augustinavičių ūkyje, La Salette, Ont., paliko visiems dalyviams smagių prisiminimų. Kun. dr. J. Gutauskas skaitė įdomią paskaitą apie laiką. Į tikrąsias nares pakeltos Ž. Gvildytė ir R. Narušytė iš Toronto, keturios sesės iš Detroito. Į korp! Vytis senjorus iš Toronto pakelti V. Augaitis, G. Skrinskas, H. Steponaitis ir iš Detroito A. Ratnikas. Stovyklą aplankė ASS pirm. fil. Eug. Vilkas iš Čikagos. Organizatoriai dėkoja ūkio šeimininkams už leidimą pasinaudoti miškeliu. Č. S.

Ateitininku žinios

Kelionė į parodą. Toronto ir Hamiltono moksleiviai ateitininkai išvažiuoja į Montrealį sekmadienį, rugpjūčio 13 d. po Mišių iš Toronto. Kelionė bus iš dalies padengta kuopos fondo. Nakvynė bus parūpinta Montrealio moksleivių ateitininkų. Jaunimas bus globojamas vyresniųjų ateitininkų. Parodos lankymą tvarkys Montrealio ateitininkai, kurie jau yra susipažinę su paroda. Grįšime šeštadienį, rugpjūčio 19 d. Savaitiniai įėjimo pasai moksleiviams kainuoja aštuoni doleriai. Juos reikia sumokėti Algiui Žabui arba Eugenijui Girdauskui prieš liepos 16 d. Pilna informacija bus paskelbta vėliau.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Daugiadienėse dviračių lenktynėse per Lenkiją ir Lietuvą. Lietuvon pirmas įvažiavo A. Poškaitis, o Vilniuje baigmę pirmuoju pasiekė A. Berankis. Nežiūrint to, Lietuva liko trečioje vietoje. Pirmoji vieta atiteko Lenkijos jaunių rinktinei.

Grunau, netoli Berlyno, prasidėjo akademinių valčių regata. Žalgirio moterų aštuonvietė šioje regatoje atstovaus Sov. Sąjungai.

M. Paulauskas, kuris žaidė Sov. Sąjungos krepšinio rinktinėje pasaulinėse pirmenybėse, iškovojo daugiausia taškų savo komandai — 88. Jis buvo septintas metikas. Geriausiai mėtė lenkas Lopatka — 133 krepšiai.

Pasaulio krepšinio pirmenybėse Sov. Sąjungos rinktinėse, be M. Paulausko, dar yra žaidžiusi G. Tulevičiūtė (1957 m. antra vieta) ir J. Daktaraitė (1959 m. pirma vieta).

P. Motiekaitis pagerino savo paties pasaulio rekordą šklandyme. Jis išbuvo ore 21 min. 42 sek. su sraigtasparniu šklandytuvu, kuris buvo varomas gumos varikliu.

Pabaltijo taurės rugby rungtynėse Lietuva nugalėjo Latviją 27:6. Rungtynės įvyko Kretingoje ir jas stebėjo 2.000 žiūrovų.

Pasibaigė Lietuvos bokso pirmenybės, kuriose A. Zurza pasiekė savotišką rekordą — aštuntą kartą tapo Lietuvos meisteriu.

SPORTAS VISUR

Davis taurės lauko teniso varžybose Ekvadoro komanda sudavė skaudų smūgį amerikiečiams, nugalėdama juos 3:1 pasekme. Pirmasis JAV žaidėjas A. Ashe pralaimėjo abu susitikimus: prieš M. Olvera 4:6; 6:4; 6:4; 6:2 ir prieš F. Guzman 06; 6:4; 6:2; 0:6; 6:3. Amerikiečiai taip pat

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė
RONCESVALLES SPORT STORE
Sav. J. Šarūnas ir J. Dambranskas
295 Roncesvalles Ave., tel. 536-1373
Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, švejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviedinių ir kiti sporto reikmenys.

1967 M. VASAROS MUZIKOS FESTIVALIS TORONTE

TORONTO MIESTO PARKŲ IR POILSIO SKYRIUS, DRAUGE SU TORONTO MUZIKŲ DRAUGIJA, REMIAMI MUZIKOS PLOKŠTELIŲ PRAMONĖS FONDO IR "TORONTO DAILY STAR", PRANEŠA SEKANČIĄ PROGRAMĄ:

Sekmadienį, liepos 2

2.30 v.p.p.	High Park	— Karališkojo pulko orkestras su kapelm. kap. S. H. Clarke. Viešnia sol. H. Murray.
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	48-jo škotų pulko orkestras su kapelm. kap. D. Keeling. 48-jo škotų pulko trimitų ir būgnų ork. su kapelm. maj. R. Stewart.
2.30 v.p.p.	Willowvale Park	Pat Riccio ir jo orkestras.
5.30 v.p.p	High Park	— vargonų rečitalis su Ronnie Padgett
7.30 v.v.	Earlscourt Park	— Jimmy Namaro orkestras
8.00 v.v.	Exhibition Park	— Populiari simfonija. Dirig. — Nello Segurini. Viešnia solistė — M. Simmons

Pirmadienį, liepos 3

8.30 v.v.	Ramsden Park	— kadriliaus šokiai. Bob Scott orkestras.

Antradienį, liepos 4

8.00 v.v.	Allan Gardens	— 1-jo Toronto batalijono orkestras su kapelm. lt. A. Hilliard
8.30 v.v.	Withrow Park	— kadriliaus šokiai. Bob Scott orkestras.

Trečiadienį, liepos 5

12.15 v.p.p.	N. Phillips Sq.	— Arnie Chycofski ir jo Tijuana dūdų ork.
8.30 v.v.	Ramsden Park	— šokiai po dangaus žvaigždėmis su Bobby Minns ir jo orkestru
8.30 v.v.	Riverdale Park	— Liaudies dainos ir Hootenanny su Malka ir Joso, Greg Winkfield, Marion Harris, Klaas Van Graft.
8.30 v.v.	Monarch Park	— kadriliaus šokiai. Bob Scott orkestras.
8.30 v.v.	Dufferin Gr. Prk.	— kadriliaus šokiai. Angus McKinnon ork.

Ketvirtadienį, liepos 6

7.30 v.v.	Eglinton Park	— džiazo koncertas. Jack Zaza — A-Five — Arnie Chykofski Tijuana Brass grupė.
8.00 v.v.	N. Phillips Sq.	— Ellis McLintock ir jo Toronto Centennial orkestras.
8.30 v.v.	High Park	— kadriliaus šokiai. Bob Scott orkestras.
8.30 v.v.	Kew Gardens	— kadriliaus šokiai. Al. Aylward orkestras.

Sekmadienį, liepos 9

2.30 v.p.p.	High Park	— Gen. gubernatoriaus kavalerijos pulko orkestras su kapelm. kap. G. F. Fitzgerald — svečias sol. Klaas Van Graft.
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	— Toronto įgulos artil. orkestras su kapelmeisteriu lt. G. M. McRae — svečias sol. tenoras Peter Glen.
2.30 v.p.p.	Willowvale Park	— Ellis McLintock ir jo Centennial orkest.
5.30 v.p.p	High Park	— vargonų rečitalis su Ronnie Padgett.
7.30 v.v.	Earlscourt Park	— džiazo orkestras — Eddie Graf.
8.00 v.v.	Exhibition Park	— populiari simfonija. Dirigentas Nicklaus Wyss, sol. Evelyn Gould.

TORONTO MIESTAS

Viešas pranešimas šiukšlių išvežimo reikalu

1967 m. liepos 3, pirmadienį, nebus išvežamos šiukšlės. Jos bus išvežamos sekančią reguliarią surinkimo dieną.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Gatvių priežiūros viršininkas

"LITAS"

Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

EXPO 67 PASŲ AGENTŪRA.

MOKA už:	IMA už:
Depozitus 4.4%	Nekiln. turto paskolas 7%
Numatyta už šėrus 5¼%	Asmenines paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	Investacines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas iki $10.000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Darbo dienomis nuo 10 iki 3 val. kasdien; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545 dieną—penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MISINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

730 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

DURIE - BLOOR, $5.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui; 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas.

WINDERMERE - BLOOR, apie $7.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, dvi virtuvės, alyvos šildymas, garažas, namas be skolų.

RUNNYMEDE - GLENLAKE, $10.000 įmokėti, 8 kambarių presuotų plytų atskiras namas, didelis kambarys rūsyje, garažas su tikrai plačiu įvažiavimu.

ALHAMBRA - BLOOR, $10.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras namas, 2 prausyklos, 3 virtuvės, netoli Bloor, puiki nuomavimo vieta.

PRINCE EDWARD-BLOOR, $10.000 įmokėti, puikus didžiulis 7 kambarių vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys su atviru židiniu, privatus įvažiavimas su dvigubu garažu, puiki, rami vieta.

GRENADIER Rd. - RONCESVALLES, $10.000 įmokėti, 17 kambarių atskiras namas, 4 vonios, 4 virtuvės, vandens alyvos šildymas, dvigubas garažas, viena atvira skola 10-čiai metų.

WINDERMERE - BLOOR, $10.000 įmokėti, dviejų butų po šešis kambarius atskiras namas, privatus įvažiavimas su dvigubu garažu, reikalingas remonto.

VAKARUOSE, tiktai apie $10.000 įmokėti, puikus vos 3 metų senumo dvibutis (dupleksas); kiekvienas butas yra 4 miegamųjų (7 kambarių) ir turi po dvi 4 dalių prausyklas, garažai su privačiu įvažiavimu, labai geras pirkinys, ypač didesnei šeimai arba nuomojimui.

BABY POINT - WARREN PARK, $5.000 įmokėti, gražus 7 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas, užbaigtas rūsys, platus sklypas. garažas su privačiu įvažiavimu. Greitai užimtinas.

BABY POINT-JANE, $13.000 įmokėti, 7 kambarių, atskiras šiurkščių plytų namas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK - BLOOR, $30.000 įmokėti, šešiabutis (skispleksas), maždaug 12 metų senumo, 4 garažai; viena skola balansui.

HIGH PARK AVE., nepertoli nuo Bloor, 8 kombarių atskiras namas, 2 virtuvės ir 2 prausyklos, garažas, gilus sklypas.

MIMICO, pilna kaina tik $65.000, 6 butų atskiras mūrinis pastatas, garažai, gera pinigų investacija — duoda apie 10% gryno pelno.

GEORGIAN BAY, apie $5.000 įmokėti, 1000 pėdų privataus ežero kranto, iš viso maždaug 30 akrų, 90 mylių nuo Toronto, graži žuvinga vieta.

SPRINGHURST BEACH, gražus ant ežero kranto 6 kambarių vasarnamis; gilus šulinys, visi patogumai, puikus sklypas lietuvių mėgiamoj vietoj.

HIGH PARK, apie $60.000 įmokėti, 21 buto apartamentas, vos keleto metų senumo, virš $31.000 metinių pajamų, graži vieta.

$34.000 METINIŲ PAJAMŲ, 23 butų apartamentas vakaruose, švarus viduje, apie 10 metų senumo; viskas išnuomuota 100%.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

PR. KERBERIS

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME	DUODAME
4¾% už depozitus	mortgičius iš 6½%
5½% numatyta už šėrus	asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

HIGH PARK GATVĖ, $27.500 pilna kaina; 8 nepereinami kambariai, 3 virtuvės, 2 prausyklos, geras sklypas.

GLENLAKE GATVĖ, $3.000 įmokėti, vienas atviras mortgičius balansui, 6 gražūs kambariai, garažui vieta.

KENNETH GATVĖ, $2.000 įmokėti, atskiras namas, 7 kambariai, garažui vieta; prašoma kaina $24.000.

HEWITT GATVĖ, $45.000 prašoma kaina, 3-jų šeimų didelis namas, 3 virtuvės, 4 prausyklos, geras įvažiavimas, dvigubas garažas.

BATHURST - EGLINTON, keturbutis (Fourplex) originalus, gražus pastatas po 5 kambarius butai; įmokėti apie $25.000; balansui vienas mortgičius.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

$3.500 ĮMOKĖTI, gerų plytų, 6 dideli ir šviesūs kambariai su veranda, 2 virtuvėm ir 2 prausyklom, nauja krosnis. College - Dufferin rajone.

$3.000 ĮMOKĖTI vienaaugštis New Toronte, 6 kambariai, alyva apšildomas, gerų plytų, užpakalinė gatvelė; prašo $18.900.

$7.000 ĮMOKĖTI, Queen - Lansdowne, gerų plytų, atskiras, 9 dideli kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, nauja krosnis, platus privat. įvažiavimas, dvigubas garažas.

$31.900, Bloor - Jane, 6 dideli — šviesūs kambariai, nauja krosnis, užbaigta rūsy svetainė; atskiras garažas.

MOTELIS — labai gerai pastatytas ir moderniai įrengtas, 10 vienetų, su apartamentu, 50 mylių nuo Toronto, prie didelio plento, 3 metų senumo; parduodamas dėl savininko mirties savikaina (apie $62.000). Įmokėti apie $10.000; gražioj vietoj. Nuoširdžiai rekomenduotinas jaunai porai ar pen-

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.
Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latvitją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, planinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų grynо svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima nesklkumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

A. ČIZIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinus žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 A...nette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius:

894 COLLEGE ST.

Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

MOLSON EXPORT

Kanados labiausiai perkamas alus

MOLSON'S - SAVISTOVI ALAUS DARYKLA NUO 1786

Lietuviška programa Sovietų paviljone

(Atkelta iš 1-ro psl.)

darė iš Lietuvos emigravę ir Kanadoje įsikūrę lietuviai, kurie pateikdavo klausimus be vertėjo pagalbos. Vienas jų pvz. norėjo žinoti, ar lietuvių tauta turėjo galimybę pasirinkti dabartinę santvarką. Jam buvo atsakyta: "Taip, 1940 m. išrinktas parlamentas padarė laisvą sprendimą, kad Lietuva taptų sovietine respublika." Kitas paklausėjas Lietuvą pavadino okupuota teritorija. Jam tuojau pat buvo atkirsta: "Lietuva nėra okupuota teritorija. Mes renkame savo parlamentą ir vyriausybę." Palietus uždarytų ir uždaromų bažnyčių klausimą, buvo teisintasi, kad muzėjais paverčiamos tik tos, kurios tikintiesiems "nėra reikalingos". Kanadietis korespondentas taipgi pabrėžė jau anksčiau minėtą vienos lietuvės skundą, kad sesuo jos negali aplankyti Kanadoje, ir K. Kairio viešą pažadą sudaryti galimybę abiems seserims susitikti Kanados žemėje.

Sovietų žodžiai

Atsakymą į klausimą, kaip Lietuvą vaizduoja sovietai, duoda "U.S.S.R. Expo 67 News" reklaminis puslapis Montrealio dienraščio "The Gazette" birželio 22 d. laidoje. Tekstas, tenka manyti, buvo paruoštas Maskvai tarnaujančios lietuviškos kompartijos. Šiame puslapyje yra rašinys "Žaliosios ganyklos ir augštieji kaminai", supažindinąs skaitytojus su Lietuvos geografija, gražiąja gamta. Minima, jog lietuviai šioje teritorijoje gyvena jau 3.000 metų. Istoriniai duomenys neliečiami, pasitenkinama jau nekartą girdėtu kompartijos teigimu: "Carai stengėsi užslopinti lietuvių tautinius jausmus, išardyti bendruomenės dvasią, užgniaužti tautinius siekius. Rusų darbininkų klasė įrodė, kad ji yra ištikimas lietuvių liaudies sąjungininkas, ateidama į pagalbą lietuviams, kai jie kovojo už laisvę ir nepriklausomybę . . ." Toliau seka pastaruoju metu ypač atkakliai kompartijos peršama mintis, jog 1918 m. gruodžio mėn. Lietuvoje buvo įvesta sovietinė santvarka, bet ją sugriovė "vietiniai reakcionieriai su užsienio interventais". V. Kapsuką-Mickevičių gerokai pralenkę 1918 m. vasario 16 d. iššaukti įvykiai nutylimi. Nė žodžio šiame rašinyje nerandi ir apie Lietuvos nepriklausomo gyvenimo dienas.

Sovietų okupuotos Lietuvos dabartis, savaime suprantama, pilna laimėjimų. Čia, girdi, buvo nusausinta 3.120.00 akrų pelkių, padaryta didžiulė pažanga pramonėje, žemės ūkyje ir gyvulininkystėje. Galvijų Lietuvoje dabar yra daugiau net betkada jos praeityje. Krašto vaizdą iš pagrindų pakeitė elektrifikacija. Lietuvos žvejybos laivynas pasiekia Labradoro ir šiaurinės Afrikos pakrantes.

Pramonės laimėjimai

Likusioji puslapio dalis skiriama sovietų okupuotos Lietuvos pramonei, mokslui, menui ir švietimui garsinti. Skaitytojams pvz. primenama, jog sovietiniame paviljone yra išstatytas Lietuvoje sukurtas ir pagamintas echoskopas vėžio augliams susekti, ultra garso kardiografas, osteometras, radaro įtaisas akliesiems, labai augšto tikslumo universalios metalo pjovimo staklės, kuriomis jau susidomėjo kanadiečiai prekybininkai. Lietuva dabar galinti varžytis su kitais kraštais tokiais pramonės gaminiais, kaip metalo pjovimo staklės, elektrinio suvirinimo aparatai, radijo ir televizijos priimtuvai, elektroniniai skaitytuvai, turbinos ir žvejybos laivai. 1966 m. pramonės gamyba buvusi 19 kartų didesnė už 1940 m.

Vilniaus universitetas esąs seniausias visoje dabartinės Sovietų Sąjungos teritorijoje. (Taigi, Lietuva — Sov. Sąjungos teritorija!). Mokslų Akademija turinti 96 tyrimo institutus su 6.500 mokslininkų. Universitete ir institutuose mokosi 50.000 studentų. Metiniuose muzikos festivaliuose Vilniaus Vingio parke dalyvauja 30.000 dainininkų ir šokėjų. Lietuviškas filmas "Gyvieji didvyriai" buvo premijuotas Karlovy Varų festivalyje Čekoslovakijoje, o "Mergaitė ir aidas" susilaukė premijų Cannes ir Locarno filmų festivaliuose.

Puslapis iliustruotas šešiomis nuotraukomis. Jose matome K. Kairio vadovaujamą delegaciją, Vilniaus vaizdą su naujaisiais pastatais, sovietiniame paviljone išstatytą echoskopą, metalinį žemėlapį ruošiantį Kazį Valaitį ir keletą "Lietuvos" ansamblio dalyvių.

Puslapyje paskelbti laimėjimai nėra vien propaganda. Kiekvienas kraštas daro pažangą, kuri ypač ryški šiame didžiųjų technikos laimėjimų amžiuje. Lietuvis visada garsėjo savo ryžtu ir valia netgi sunkiausių priespaudų metais, kai tamsiame danguje kartais užgesdavo paskutinė vilties žvaigždė.

Laisvųjų lietuvių balsas

Lietuvą ištikusią politinę tragediją to paties dienraščio skaitytojams tame pačiame nr. atskleidė laisvųjų lietuvių vardu paskelbtas didelio formato pranešimas su stambia antrašte: "LITHUANIA IS AN OCCUPIED COUNTRY! SOVIET UNION IS LYING AGAIN!" Jame sakoma: "Lietuva neįsijungė į Sovietų Sąjungą laisva valia ir su džiaugsmu, kaip yra skelbiama sovietinio paviljono pranešimuose spaudai. Jos likimą nusprendė 1940 m. tarp Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos pasirašytoji sutartis. Lietuva yra auka Hitlerio ir Stalino suokalbio, patvirtinto Molotovo ir Ribbentropo parašais! Sovietų okupuotoje Lietuvoje nėra nei žodžio, nei spaudos, nei religinės laisvės. Šiandien Lietuva tėra Sovietų Sąjungos kolonija."

"Šiandieną tiktai rusai okupantai ir kvislingai gali laisvai gyventi mūsų krašte." Toliau rašte primenamas religijos persekiojimas, išreiškiamas pasitikėjimas sovietų pavergtu Lietuvos jaunimu ir sakoma: "Didžiuojamės pavergtų tautiečių kūrybiniais laimėjimais, nepaisant sovietinio pavergėjo pastangų sunaikinti jų tautinį ir

(Nukelta į 8-tą psl.)

SPORTAS

(Atkelta iš 6-to psl.)

ras dabar žais tarpzonines pusbaigmio rungtynes su Europos zonos nugalėtoju, kurį išaiškins Ispanijos ir Rusijos susitikimas.

Jaunasis Amerikos bėgikas Jim Rynn vėl pagerino vienos mylios bėgimo pasaulio rekordą. Kalifornijoje įvykusiose lengv. atletikos rungtynėse 20 metų bėgikas vieną mylią nubėgo per 3:51,1. Senas rekordas buvo 3:51,3 ir priklausė jam pačiam. Ir sekantys 6 bėgikai vieną mylią nubėgo žemiau 4 minučių, įskaitant naują vidurinių mokyklų sensaciją Martin Yiquori (3:59,8).

Europietiškasis futbolas smarkiai plečiasi Toronte ir dažnai galima stebėti augštos klasės rungtynes. Ypatingai augšto lygio futbolą žaidžia United Soccer Association. Šioje lygoje žaidžia iškilesnės komandos iš Anglijos, Belgijos, Urugvajaus, Brazilijos ir Italijos. Rungtynės vyksta Varsity stadione. Artimiausiu laiku šios lygos pakviesti Varsity stadijone susitiks V. Vokietijos ir Lenkijos meisteriai.

Barcelonoje prasidėjo tarptautinis krepšio turnyras, kuriame dalyvauja JAV, Brazilijos, Filipinų, Prancūzijos ir Ispanijos "mažiukai" — neaugštesni kaip 180 cm.

VYČIO ŽINIOS

Toronte vytiečiams S. Gineičiui. mirus jo mylimai žmonai, ir P. Šarūnui, mirus jo mylimam tėveliui, gilią užuojautą reiškia Sporto Klubas "Vytis".

Golfo žaidėjams. Kanados sporto apygarda rengia golfo turnyrus: 1. tradicinį Wasagos arba vidurvasario (A. Banelio taurei laimėti) liepos 1, šeštadienį, 12 v. Wasaga Golf and Country Club. Šis turnyras yra atviras visiems. 1966 m. laimėtojas — W. Ubeika; 2. oficialų Kanados sporto apygardos uždarą turnyrą (laimėjimai bus užskaitomi tik sąjungos nariams) puikiai S. Kondroto taurei laimėti. Turnyras vyks Hornby golfo klube rugpjūčio 20 d., 10.30 v.r. Kviečiame dalyvauti visus narius ir svečius iš visos Kanados ir JAV. 1966 m. laimėtojas — V. Astrauskas.

Kanados sporto apygardos vadovas

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

DRAUDIMAI

231-2661 a r b a 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Margio vaistinės namų II augštas. (Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau išrusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4166

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD

(2-ras namas nuo Roncesvalles)

Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612

769 - 4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Nuo praėjusio sekmadienio pradėta pamaldos Springhurst vasarvietėje, Gerojo Ganytojo stovyklos salėje. Nuo šio sekmadienio pamaldos vasarvietėje laikomos 10 ir 11 val.

— Nuo birželio 29 d. įvedami neesminiai pakeitimai Mišių apeigose. Jie liečia daugiausia kunigą. Tikintiesiems įsidėmėtina: prieš kunigui priimant Komuniją, bendrai kalbama "Štai Dievo Avinėlis", palaiminimas teikiamas prieš žodžius "Auka baigta". Mišiose už mirusius taip pat bus teikiamas palaiminimas.

— Birželio 24 d. iš parapijos bažnyčios palaidotas a.a. Vladas Šarūnas. Velionies žmonai, dukrai Danutei, sūnums Pauliui ir Marijui bei visiems giminėms gili užuojauta.

— Gerojo Ganytojo stovyklai registracija vyksta klebonijoje. Stovykla prasidės liepos 8 d. Šį antradienį įvyko stovyklos vadovų posėdis. Kun. J. Staškevičius, stovyklos kapelionas, iš Romos į Torontą atvyksta šį savaitgalį.

— Su ilguoju savaitgaliu prasideda vasaros atostogų sezonas, susijęs su dideliais pavojais bei nelaimėmis. Dieve duok, kad ši vasara lietuviams būtų laiminga!

A.a. Vladas Šarūnas. Toronto lietuvius, ypač lietuviškąją skautiją, sujaudino staigi a.a. Vlado Šarūno, vieno iš lietuviškosios skautijos vadovo mirtis. Dar prieš savaitę jis su šeima savaitgalio proga ilsėjosi bičiulių vasarvietėje prie Perry Saund, Ont., o birželio 24 d. Velioniui buvo tartas paskutinis sudiev lietuvių kapinėse... Vladas buvo tik 50 m. amžiaus. Savo būdu jis buvo tikras skautas: visada viskuo patenkintas, nesiskundžiąs, nebijąs vargo, labai darbštus, išimtinai geras vyras ir tėvas savo žmonai ir vaikams. Velionis turėjo praeiti sunkią socialinę gyvenimo mokyklą: jau 12 m. turėjo sau užsidirbti duoną. Vėliau didelėmis pastangomis baigė gimnaziją ir lankė universitetą. Kanadoje Toronte ilgą laiką buvo skautų vyrų tuntininkas, ypač artima jo širdžiai buvo jūros skautija.

Velionis mirė Šv. Juozapo ligoninėje, vos išėjus jo draugui dr. J. Yčiui. Velionio laidotuvių pamaldos atlaikytos Šv. Jono Kr. bažnyčioje; giedojo sol. V. Verikaitis. Lietuvių kapinėse atsisveikinimo žodžius tarė: Stp. Kairys — Kanados Liet. Bendruomenės vardu, Č. Senkevičius — Toronto skautų, L. Knopfmileris iš JAV — Jūrų Skautijos ir E. Čuplinskas — buv. Pabaltijo universiteto studentų vardu. Velionies karstą puošė Lietuvos trispalvė, primenanti jo dalyvavimą 1941 m. sukilime. Velionis Vladas paliko žmoną Aldoną, dukrą Danutę ir du sūnu: Paulių ir Marijų.

A. a. J. Krupaitis mirė psichiatrinėje ligoninėje The Ontario Hospital Penetanguishene, Ont. Pranešime iš ligoninės, rašytame birželio 23 d., sakoma, kad Velionis mirė "prieš keletą dienų", bet nei tikslios mirties datos, nei palaidojimo vietos pranešimas nenurodo. Pranešimas pasirašytas superintendento B. A. Boyd, M. D. Velionis buvo "TŽ" skaitytojas, ilgą laiką gyvenęs ir dirbęs Fort William, Ont.

Wasagos srityje jau 18 dienų kasdien iškrenta daug lietaus. Apylinkėje upeliai ir upės patvinę. Springhurst-Wasagos rajone daugelio vasarnamių pamatai yra apsemti. Gerojo Ganytojo stovyklavietė yra kreipusis į vietinę administraciją, prašydama pagelbėti nusausinti vietovę.

Karolis Jasutis-Johnston, senosios kartos ateivis, uolus "TŽ" skaitytojas ir rėmėjas, grįžo iš Floridos, kur praleido pavasarines atostogas.

Prisikėlimo par. žinios

— A.a. Vlado Šarūno žmonai ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

— Mirtis aplankė dar dvi šios kolonijos lietuvių šeimas. Birželio 23 d. iš mūsų bažnyčios buvo palaidota A. Gineitienė ir birželio 26 d. — A. Beniušienė. Jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

— Šį ketvirtadienį, birželio 29 d., priims kunigystės šventinimus Vokietijoje salezietis Petras Rukšys. Naujojo kunigo mamytė gyvena Toronte ir priklauso mūsų parapijai. Kun. Petras Rukšys lankysis Toronte ir laikys Mišias liepos 23 d., 11.15 val.

— Ateinantį sekmadienį Mišios: 8, 9, 10 ir 11.15 val. Antroji rinkliava — statybos skoloms mokėti.

— Toronto skautų "Rambyno" tuntui reiškiame nuoširdžią padėką už $50 auką.

— Religinei šalpai Lietuvoje surinkta mūsų bažnyčioje $258.22. Gavęs šioje sumoje čekį, kun. St. Raila atsiuntė gražų padėkos laišką, paminėdamas, kad ši suma atėjo pačiu laiku, nes šiuo metu reikėjo sušelpti keletą Lietuvos parapijų, kurios nepajėgė sumokėti joms uždėtu mokesčių.

— Tretininkų mėnesinis susirinkimas — šį sekmadienį po Sumos.

— Pakrikštyta: Jono ir Bronės Greičiūnų sūnūs Gintaras Andrius ir Paulius Tomas; Albino ir Danutės Beresnevičių sūnus Ričardas Adomas; Chester ir Reginos Steven sūnus Markus Christopher.

— Aušros stovykla prasideda kitą šeštadienį, liepos 8. Registruotis iki šio sekmadienio parapijos raštinėje asmeniškai ar telefonu LE 3-0621.

Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė dalyvavo akių gydytojų suvažiavime Kvebeko mieste.

25 metų vedybinės sukakties pobūvį K. Šileikiams birželio 17 d. surengė bičiuliai ir giminės sukaktuvininkų namuose. Sveikintojai iškėlė ypač p. Šileikių lietuviškumą. K. Šileikis yra rangovas, p. Šileikienė — chemikė, buvusi gimnazijos mokytoja Lietuvoje. Jų sūnus Andrius šiemet baigė chemiją Toronto un-te ir yra aktyvus lietuviškoje veikloje; Julius šiemet baigė gimnaziją. Antanas, 14 mt., rodo gabumų poezijoje ir tapyboje. **K.**

Prisikėlimo parapijos bankelis liepos 1, šeštadienį, ir liepos 3, pirmadienį, bus uždarytas; liepos 2, sekmadienį, bus atidarytas įprastomis valandomis.

Kredito kooperatyvo "Parama" balansas siekia $3.000.000 ir jo reguliarus augimas davė pasigerėtinų rezultatų. Šiuo metu baigiasi antras metų ketvirtis ir palūkanos už indėlius — depozitus bus prirašytos birželio 30 d. Padaryti įnašai į depozitus iki š.m. liepos 10 d. imtinai bus užskaitomi už pilną ketvirtį. Už depozitus mokame 4¾% ir už šėrų sąskaitoje laikomus pinigus 5½%. Kiekvienas taupytojas turi nemokamą gyvybės draudimą santaupų didyje, bet nedaugiau $2.000. Už hipotekines paskolas-mortgičius imame 6½% ir asmenines paskolas — 7%. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Vasaros metu — liepos ir rugpjūčio šeštadieniais "Paramos" raštinė bus uždaryta. Taip pat liepos 3 d. — pirmadienį raštinė bus uždaryta; antradienį, liepos 4 d., raštinė dirbs nuo 10 v. iki 3 v.p.p. ir vakare nuo 4 v. iki 8 v.v.

Vedėjas

Jūr. v. s. **VLADUI ŠARŪNUI** mirus, žmoną ALDONĄ, vaikučius psl. PAULIŲ, skautę DANUTĘ, jaun. sk. MARIUKĄ, seseris, visus gimines ir artimuosius permainingoje valandoje užjaučia —

Toronto skautai-tės, vadovai-ės

A † A

VLADUI ŠARŪNUI mirus,

žmoną ALDONĄ, dukrelę DANUTĘ, sūnus PAULIŲ ir MARIŲ bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —

Baltakių šeima

Mirus mylimam tėveliui **VLADUI ŠARŪNUI,** mūsų mylimam šokėjui PAULIUI ir visai šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Jaunesnioji tautinių šokių grupė "Gintaras"

Nemokamus anglų kalbos šešių savaičių kursus Toronte ir Hamiltone rengia Ontario vyriausybė. Pamokos bus pradėtos liepos 10 d. ir vyks kiekvieno pirmadienio, antradienio, trečiadienio, ketvirtadienio vakarą nuo 7.30 iki 9.30 val. Šie anglų kalbos kursai baigsis rugpjūčio 17 d. Jie tinka naujiesiems imigrantams, visiškai nemokantiems anglų kalbos, o taipgi ir tiems, kurie jos jau yra pramokę ar padarę didesnę pažangą, nes bus sudaromos atskiros mokinių grupės pagal jų turimas žinias ir įgytą patirtį. Anglų kalbą šiuose kursuose dėstys mokytojai, vasaros mėnesiais norintys įsigyti atitinkamas kvalifikacijas. Jų specialybė yra anglų kalbos dėstymas tiems kanadiečiams, kuriems ji yra antroji kalba. Registracija pradedama liepos 3 d. 7 v.v. Toronte būsimuosius šių kursų lankytojus registruoja Central Technical School, 275 Lippincot St., Hamiltone — Secondary School, 192 Wentworth St. N. Platesnių informacijų galima gauti telefonu: Toronte — 365-2285, Hamiltone — 527-5092.

Kun. Lionginas Kemėšis, Manitouwadge par. klebonas, liepos 1 d. mini savo 25 metų kunigystės sukaktį. Ne tik jo parapijiečiai, bet ir visi jo bičiuliai tautiečiai linki jam ištvermės, sveikatos ir ilgų bei darbingų metų.

Kun. P. Rukšio primicijos — liepos 23, sekmadienį, 11.15 v.r. Prisikėlimo par. bažnyčioje. Vaišės — 1 val. Prisikėlimo salėje. Naujasis kunigas yra salezietis, baigęs mokslą Italijoje. Kunigo šventimus gaus Vokietijoj birželio 29 d. Toronte gyvena jo motina, ir dvi seserys, o brolis — JAV.

Praleisk atostogas prie ežero Erie!

Išnuomojami kambariai su virtuvėmis ir visais patogumais visam vasaros sezonui arba savaitėms. Gera žuvavimo ir maudymosi vieta ežere, graži apylinkė, puikus krantas.

KREIPKITĖS PAS SAV. **B. ASELSKĮ**

R.R. #1 Selkirk, Ont. **Tel. 776-2751**

EXPO 67 BUTAI

LAURENTIAN KALNUOSE ant upės kranto, prie švaraus ežero, 1 val. iki EXPO 67. Kambariai arba atskiri butai su visais patogumais ir židiniais. Ideali vieta šeimoms atostogauti ir parodą aplankyti. Žemos kainos.
P. GAPUTIS, 7559 QUERBES AVE.,
Montreal 15, Que. **Tel. 272-8384**

Vykstantiems į pasaulinę parodą MONTREALYJE

Išnuomojame 6 kambarius rezidenciniame rajone, netoli nuo parodos. Kaina nuo $6 dienai. Turime vietos automobiliams.
J. Skučas, 6966-44th Avenue, Rosemount —
Montreal 36, P.Q. Canada. **Tel. (514)-722-6152**

EXPO 67 NAKVYNĖS

Rezidenciniame Montrealio rajone, prie Decarie Expressway, 15 min. nuo Expo, atskiri kambariai vien parodos svečiams rezervuotame bute. Kambarys vienam asmeniui $6, dviem — $10 ir sekantiem asmenim — po $2. Taip pat geros sąlygos norintiems atostogauti moderniame vasarnamyje Laurentian kalnuose.
P. RUDINSKAS, 2415 PARK ROW EAST, N.D.G., MONTREAL 28, QUE., CANADA, TEL. 1-514-482-4094.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (liepos 1—7 d.) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Kepti bulviniai vėdarai ir koldūnai (nuo ketvirtadienio).

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. **Tel. LE 5-1258**
Savininkai — E. Punkris ir A. Matulaitis
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.
Užsakymai priimami ir telefonu. **Nemokamas pristatymas.**

Geriausiai pailsėsit per savo atostogas
lietuviškoje JANSONŲ vasarvietės CAPE COD viloje
AUDRONĖ **87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod., Mass., 02655 USA Tel. (Area 617) 428-8425.**
- **Vila AUDRONĖ yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.**
- **Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.**
- **Visai arti šiltos srovės atviros jūros paplūdimys (vos 7 min. pėsčiom).**
- **Geras lietuviškas maistas.**

Atidaroma vasarojimui nuo birželio 18 d. iki rugsėjo 15 d. ir jau dabar priima užsakymus.
Kreiptis: Dr. E. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass., 02124, USA. Tel. 288-5999, o po birželio 18 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — Cape Cod, Marija Jansonas.
Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią CAPE COD žalumynuose paskendusią lietuvišką pajūrio vasarvietę.

Naujai atidaryta kirpykla
Howard Park Barber Shop,
2064 Dundas St. W., Toronto.
Savininkas ir kirpėjas —
Albertas Šiaudinis.
Darbo valandos: nuo 9 ryto iki 7 vakaro. Trečiadieniais uždaryta.

VAŽIUOJANTIEJI Į EXPO 67
galite dar užsisakyti iš anksto nakvynes prieinama kaina pas
Edę Jankutę,
2066 Claremont Ave., Apt. 74, Montreal 6, Que., Canada.

SIŲSTI LIETUVON — arba turėti sau — labai gerom sąlygom rašomoji mašinėlė su lietuvišku ar kitu raidynu, transistoriniai radijo aparatai ir kt. Galite siųsti į Lietuvą tiesiai iš JAV. Katalogų ir informacijų teiraukitės:
J. L. GIEDRAITIS, 10 BARRY DR., E. NORTHPORT, N.Y., 11731, USA.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartinėm ar automatinėm mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Mokyt. Vyt. Matulaitis pademonstruos vaizdines priemones mokytojų studijų savaitėje liepos 30 — rugp. 6 Dainavoje. Čia bus išdiskutuota skaidrių problema ir kaip jas geriau pagaminti ir išplatinti lietuviškose mokyklose. Būtų labai naudinga, kad iš kiekvienos lituanistinės mokyklos dalyvautų bent vedėjas ar jo įgaliotas mokytojas. Studijų savaitės reikšmė ir svoris didėja, kai į ją įsiregistruoja mokytojai ne tik iš JAV, bet ir Kanados. Vietų dar yra, todėl įsiregistruoti nevėlu. Registruotis šiuo adresu: Mr. J. Tamulis, 7031 S. Maplewood Ave, Chicago, Ill. 60629, USA.

Lankėsi "T. Žiburiuose": kun. Aug. Steigvila, MIC, "Laiko" red. iš Buenos Aires, kun. A. Spurgis, MIC, vyr. "Draugo" administratorius, p. Daugirdas, "Draugo" administratorius su šeima iš Čikagos. Taip pat jie lankėsi ir pasaulinėje parodoje Montrealyje.

Toronto prisikėlimo parapijos spaudos kioskas praneša, kad prasidėjus vasaros atostogų sezonui, spaudos kioskas nuo liepos 1 d. iki 1967 m. rugsėjo 10 d. uždaromas. Spaudos ir kitokiais reikalais kreiptis į namus, tel. 536-8864.

P. P. sp. kiosko ved.
P. A. Misevičius

Toronto miesto taryba savo posėdyje nutarė atsiklausti miesto gyventojus per 1969 m. rinkimus dėl loterijų įvedimo. Jeigu dauguma pasisakytų už jų leidimą, reikėtų dar parlamento nutarimo pakeisti įstatymą, nes loterijos Kanadoje yra draudžiamos kriminalinio kodekso. Loterijų įvedimą miesto tarybos posėdyje stipriai rėmė kontrolierius Allan Lamport, priešinosi — Marija Temple. Miesto taryba 13 balsų prieš 5 pasisakė už loterijas. Dienraštis "The Telegram" ta proga pareiškė, kad dabartinis loterijų įstatymas esąs absurdiškas. Esą daugybė kanadiečių dalyvauja užsienio loterijose, nepaisydami įstatymo. Be to, pastarasis leidžia pirkti arklių lenktynių loterinį bilietą lenktynių vietoje, bet draudžia tai daryti už jų ribų. Miesto gyventojų pasisakymas įstatymo nepakeisiąs, tačiau parodysiąs Otavai gyventojų valią.

Kanados Lietuvių Fondas

Per LF įgaliotinį A. Dudaravičių gauta iš Edmontono lietuvių $208 — papildymas jų bendro įnašo iki $313. Aukojo: J. Karosas $60, V. Kasperavičius $38, T. Uogintas $30, E. Melikauskas ir J. Gommas po $20, J. Popikaitis, M. Dudaravičienė, M. Zakarevičius ir X po $10. Visiems aukotojams ir įgaliotiniui Fondas nuoširdžiai dėkoja. Iš Edmontono jau gauta Fonde $713. Jų norma — $2000; taigi, išpildyta daugiau trečdalio. Didžiųjų kolonijų normos: Toronto $35.000 (išpildyta $12.350), Montrealis $20.000 (3.800), Hamiltonas $10.000 (1.600), Geriausiai stovi Sault Ste Marie kolonija. Jų norma — $2.000, o surinkta $1.800.

Inf. P. L.

Lietuvių filmai pasaulinėje parodoje

(Atkelta iš 3-čio psl.)

je gulianyje" klaikų reginį. Tenka tikėtis, kad svetimtautis nesusigaudys, jog vaizduojama Lietuva, "nusipelniusi Lenino ordiną" (tai dirbtiniu susijaudinimu pranešama filme). Gal tie, kurie šį Rusijos masėms skirtą propagandą atgabeno į parodą ir nusipelno beržų košės, bet išeiviams jis atliko didelę paslaugą. Mat, filmas užregistravo viską: ir Kremliaus tijūno žiaunas ir Paleckio žilus gaurus, ir visą suvarytos masės mizeriją. Aiškiai jaučiama, kaip priespauda neleidžia jokio kūrybingumo, jokios pažangos. Argi tokią dainų šventę būtumėme turėję, jei Lietuva būtų išlikusi laisva? N. A.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Karinė Graikijos vyriausybė ruošiasi teisti buvusio premjero sūnu Andreas Papandreou. Kadangi iki 1963 m. jis turėjo JAV pilietybę ir profesoriavo Kalifornijos universitete Barkely, manoma, jog po teismo jis greičiausiai bus ištremtas į JA V-bes.

V. Vokietijos kancleris K. G. Kiesingeris pirmą kartą užmezgė oficialius ryšius su R. Vokietijos vyriausybe. Jis pasiuntė laišką premjerui Willi Stoph, siūlydamas abiejų Vokietijų atstovams pradėti pokalbį, kurio pagrindinis tikslas būtų sumažinti Vokietijos padalinimo sudarytus sunkumus jos gyventojams.

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Šiuo metu serga Jonas Masys May Fair ligoninėj, kambarys 35. Jis dabar turi apie 98 m. amžiaus. Iš Royal Victoria ligoninės į namus sugrįžo Juozas Strimas. Iš Maisonneune ligoninės į namus sugrįžo p. Kazlauskas.

— Maloniai prašome parapijiečius pranešti šv. Kazimiero klebonijai ligonius, kad būtų galima aplankyti.

— Nuo birželio 29 d. įvedami kaikurie pakeitimai Mišių apeigose. Liečia daugiausia kunigą.

— Šiais metais birželio 29 d. sueina 1900 metų nuo šv. Petro nukankinimo Romoje. Paskutinieji tyrimai patvirtino, kad šv. Petro bazilikoje žemai, po didžiuoju altoriumi, tikrai yra šv. Petro palaikai.

— Esančios Montrealyje Rožinio draugijos yyra reikalingos atsinaujinimo. Kviečiami visi tikintieji ne tik būti atnaujinto Rožinio nariais, bet ir gyvais jo mylėtojais.

— Į Montrealį atvykę iš tolimųjų Amerikos vietų lietuviai studentai (Amerikoje gimę) panoro arčiau susipažinti su tautinių šokių šokėjais iš Lietuvos. Greičiausia dėl laikrodžių skirtumo jie atkeliavo prie viešbučio vėlų vakarą, bet ten rado duris užrakintas. Išradingai minčiai atėjus, 9 studentai sulindo per atvirą langą ir ten susirado jaunimą iš Lietuvos.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava $158.45; parapijos išvyka pas Vekterį davė pelno $294.70.

— Birželio 24 d. vakare Vytauto D. L. K. klube įvyko pagerbiamoji vakarienė svečiams ir menininkams iš Lietuvos, kurią ruošė Sūnų ir Dukterų dr-ja. Žmonių buvo pilnutėlė salė. Daug atvyko iš Amerikos. Gaila, kad vėlokai prasidėjo — jau po 9 v. v. Dar daugiau suvėlino perilgos kalbos. Pirmas kalbėjo p. Vilkelis, paskui p. Lesevičius, okupuotos Lietuvos delegacijos pirm. Ks. Kairys, dar keletas kitų ir kun. dr. F. Jucevičius. Pastarasis pastebėjo: esame skirtingų pažiūrų, tad mums reikia žiūrėti iš atskirų punktų į vieną tašką ir taip mes rasime per respektą vieni kitiems didesnį suartėjimą. Galiausiai priminė, kad per Kristaus meilę mes daugiau pasieksime, o ypač prašome: duokite Lietuvoje daugiau laisvės. Koncertas buvo žavintis.

K. J. G.

Aušros Vartų par. žinios

— Šeštadienį, birželio 17, įvyko AV choro sezono uždarymo pobūvis. Kaip praeitais, taip ir šiais metais, choras gali pasidžiaugti savo repertuaro praturtinimu. Gausus tautiečių dalyvavimas paskutiniam choro koncerte rodo, kaip vertinamos jo pastangos.

— Rugsėjo 12 d. Montrealyje planuojamas Kanados Kunigų Vienybės suvažiavimas. Svečius globos abi parapijos.

Požeminio traukinio keleivius kamuoja kaitra ir šviežio oro stoka. Seniau traukiniai spėdavo atvėsti, nes jie būdavo perpildyti tik rytmečio ir popiečio valandomis, kai žmonės vyksta į darbovietes ir grįžta namo. Gausūs parodos lankytojai dabar juos yra užgulę ištisą dieną. Vagonų grindyse įrengtos skylės ventiliacijai savos paskirties ne tik kad neatlieka, bet dargi įtraukia į vagonų vidų stabdžių ir variklių įkaitintą orą. Montrealio savivaldybė pasirašė sutartį su Bedard ir Girard bendrove, kuri pertvarkys vagonų ventiliaciją ir padidins patiės požemio ventiliacines angas. Šie pertvarkymai bus užbaigti liepos viduryje, o iki to laiko įkaitusius keleivius galbūt šiek tiek atvėsins iš vagonų langų išimtas stiklas ir jo vieton įdėtos grotelės.

Lietuviška programa sovietų paviljone

(Atkelta iš 7-to psl.)

asmeninį savitumą. Mes tvirtai protestuojame prieš sovietų rengiamus pavergimo minėjimus, kurių metu pavergtieji lietuviai yra verčiami rodyti savo dėkingumą savo pavergėjams." Reikalaujama Baltijos valstybių klausimą iškelti Jungt. Tautose, suorganizuoti laisvus rinkimus JT priežiūroje. "Mes skelbiame šį reikalavimą ir protestuojame prieš vergiją okupuotos Lietuvos brolių ir seserų vardu, nes jie yra nutildyti ir negali kalbėti į jus per kalėjimo sienas." Raštas pasirašytas "Free Lithuanians in the Free World." Įspūdį skaitytojams truputį gadina didelėm raidėm įdėta eilutė "Paid for by the Canadian Lithuanian Community Inc.", nors iš esmės dalyko nepakeičia, nes ir sovietinis puslapis apmokėtas.

Filmai ir klausimai

Penktadienį sovietiniame paviljone buvo rodomi filmai "A Day in Vilnius" ir dainų šventė. Abiejuose maišėsi geroka propagandos dozė. Klausimų valandėlės metu sovietų pareigūnai išdalino lapus su klausimais apie Lietuvą anglų kalba. Klausimai labai lengvi, ir betkas galėjo atsakyti. Gerai atsakiusiems buvo dalinamos lietuviškos dovanos. Net kaikurios lietuvės ponios, jau naujosios ateivijos, ėjo į sceną atsiimti sovietų atvežtų dovanų.

Penktadienio popietėje buvo pademonstruota latviškų madų paroda "Riga House".

Lietuvos himnas sovietų paviljone

Lietuviška programa sovietiniame paviljone buvo kartojama iki sekmadienio, birželio 25, vakaro, tačiau pagrindinis koncertas įvyko penktadienio vakarą. Į jį daug kas rengėsi, atvažiavo nemažai raudonųjų iš JAV. Didokas būrys žmonių išsėdėjo salėje nuo pat 10 v. r. Sovietų paviljono tvarkdariai nepajėgė jų išprašyti iš salės. Tada buvo pašaukta miesto policija. Bet ir ta nieko nepadarė. Pagaliau buvo iškviesta raitoji karališkoji policija, pasiruošusi visokiem netikėtumam. Dalinio vadas, patyręs iš susirinkusių lietuvių, kad jie laukia tik vakaro programos, pareiškė rusams, jog tokiu atveju nėra pagrindo pavartoti jėgą. Apie 6 v.v. paviljono teatro salė jau buvo pilnutėlė. Daugelis negalėjo patekti ir turėjo sekti programą paviljono televizijoj. Programa meniniu požiūriu buvo be priekaištų, puikiai atlikta ir neatmiešta įprastine sovietų propaganda. Ir styginis kvartetas, ir solistai, ir šokėjai (4 poros), ir liaudies instrumentalistai visus žavėjo. Labiausiai jaudinantis momentas buvo sol. V. Daunoro sudainuota "Lietuva brangi". Po jos visa publika atsistojo ir ilgai plojo. Priedui solistas padainavo "Žaliojoj girelėj".

Baigus koncertą, salėje pasisigirdo Lietuvos himno pirmieji žodžiai. Žymi dalis publikos atsistojo ir įsijungė į giedojimą. Deja, nebaigus nė pirmo posmo, orkestras ėmė smarkiai groti linksmą polką, o plokštelės muzika per garsiakalbius sudarė didelį triukšmą. Visdėlto Himnas buvo sugiedotas iki galo. Jo metu daugelis raudonųjų salėje sėdėjo. Atsakingieji okupuotos Lietuvos pareigūnai atrodė labai susinervinę. Manoma, kad jiems ta demonstracija buvo žinoma ar nujaučiama. Dėlto ir policijos buvo labai gausu.

Laisvojo pasaulio lietuviams įdomu buvo pamatyti pavergtos Lietuvos menininkus, pasidžiaugti jų laimėjimais. Graudu buvo visiems matant, kad tie žmonės turi savo talentus atiduoti Sovietų Sąjungai, įsikūrusiai savo paviljone. Būtų visai kitas įspūdis, jeigu tie talentai pasirodytų laisvos Lietuvos paviljone.

Šeštadienį Vytauto D. klube buvo surengtas pobūvis, kuriame dalyvavo atvykėliai iš okupuotos Lietuvos, gana daug raudonųjų ir dalis naujųjų ateivių. Čia buvo pakartota meninė programa ir pasikeista prakalbomis.

Kor.

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. **Tel. RAymond 7-3120**

EXPO 67 PASUS IR BONŲ KNYGUTES
Montrealyje nusipirkite su žymia nuolaida darbo dienomis Montrealio Lietuvių Kredito Unijoje "Lite", o sekmadieniais po 10 val. pamaldų Aušros Vartų parapijos spaudos kioske.
"Lito", Aušros Vartų parapijos ir kiosko adresas:
1465 De Seve St., Cote St. Paul. Montreal 20, Que.